

ЗАПИСНИК
од Сто и шеесеттата седница на Владата на Република Северна Македонија,
одржана на 31 март 2026 година

Скопје, март 2026 година

ЗАПИСНИК
од Сто и шеесеттата седница на Владата на Република Северна Македонија,
одржана на 31 март 2026 година

Седницата започна во 12:15 часот.

На седницата претседаваше Љупчо Димовски, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, задолжен за политички систем.

На седницата присуствуваа д-р Беким Сали, прв заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија и министер за европски прашања, Александар Николоски, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија и министер за транспорт, Иван Стоилковиќ, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија и министер за односи меѓу заедниците и членовите на Владата, м-р Владо Мисајловски, министер за одбрана, Игор Филков, министер за правда, Цветан Трипуновски, министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, проф. д-р Весна Јаневска, министер за образование и наука, Зоран Љутков, министер за култура и туризам, Муамед Хоџа, министер за животна средина и просторно планирање и д-р Шабан Салиу, министер без ресор, задолжен за интеграција и имплементација на Стратегијата за инклузија на Ромите 2022-2030, како и заменикот на генералниот секретар на Владата на Република Северна Македонија, м-р Хасим Муртезани.

На седницата присуствуваше и д-р Оливера Нечовска, секретар на Секретаријатот за законодавство.

Покрај членовите на Владата, на седницата присуствуваа и д-р Астрит Исени, заменик на министерот за внатрешни работи, м-р Ален Деребан, заменик на министерот за правда, проф. д-р Николче Јанкуловски, заменик на министерот за финансии, Марјан Ристески, заменик на министерот за економија и труд, м-р Мирослав Лабудовиќ, заменик на министерот за енергетика, рударство и минерални сировини, Албрим Хоџа, заменик на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, м-р Јовица Андовски, заменик на министерот за здравство, Ѓоко Велковски, заменик на министерот за социјална политика, демографија и млади, м-р Ерџан Селими, заменик на министерот за локална самоуправа, м-р Радослав Настасијевиќ Варџиски, заменик на министерот за дигитална трансформација, д-р Лазе Јакимоски, заменик на министерот за јавна администрација и м-р Сафије Садика Шаини, заменик на министерот за спорт.

На седницата присуствуваа и м-р Марија Митева и Венера Љатифи Азизи, портпароли на Владата на Република Северна Македонија, Димитар Димовски, претставник од Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, Александар Алексовски, директор на Тутунски комбинат АД Прилеп и Методија Ристоски, нотар.

Од седницата отсутуваа проф. д-р Христијан Мицкоски, претседател на Владата на Република Северна Македонија, Арбен Фетаи, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, задолжен за политики на добро владеење и членовите на Владата, Панче Тошковски, министер за внатрешни работи, д-р Тимчо Муцунски, министер за надворешни работи и надворешна трговија, м-р Гордана Димитриеска Кочоска, министер за финансии, м-р Бесар Дурмиши, министер за економија и труд, м-р Сања Божиновска, министер за енергетика, рударство и минерални сировини, д-р Азир Алиу, министер за здравство, Фатмир Лимани, министер за социјална политика, демографија и млади, м-р Златко Перински, министер за локална самоуправа, м-р Стефан Андоновски, министер за дигитална трансформација, Горан Минчев, министер за јавна администрација и Борко Ристовски, министер за спорт, како и генералниот секретар на Владата на Република Северна Македонија, Игор Јанушев.

*

* *

Врз основа на Предлогот на дневниот ред и предлозите што беа поднесени на седницата, Владата го утврди следниов

ДНЕВЕН РЕД

- Усвојување на Записникот од Сто педесет и седмата седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 17 март 2026 година

1. Годишен извештај за работата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2025 година
2. Предлог-одлука за престанување на важењето на Одлуката за давање согласност на Одлуката за отстапување на одземен предмет со правосилна пресуда на Општина Ресен
3. Предлог - одлука за престанок и за давање на времено користење на движна ствар на Центарот за управување со кризи (патничко моторно возило)
4. Предлог-одлука за запишување на правото на сопственост на недвижни ствари во корист на Република Северна Македонија во Катастарот на недвижности (КП бр. 4525 КО Чаир ул. „Џон Кенеди“ бр.16, Убр.36/22)
5. Предлог-одлука за запишување на правото на сопственост на недвижна ствар во корист на Република Северна Македонија во Катастарот на недвижности (ДП бр.03-1225/1)
6. Информација за одржување на Годишно собрание на акционери на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година, со Годишна сметка и Финансиски извештај за работењето на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, со Извештај од независниот ревизор за 2024 година, Годишен извештај за работата, Консолидирана годишна сметка и консолидирани финансиски извештаи, со дополнување и со предлог-одлуки
7. Информација во врска со акционерски капитал на „Тутунски комбинат“ АД-Прилеп во Recreatours a.d. Veograd, со прилози
8. Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски зелени зони
9. Информација во врска со поднесени барања за издавање на овластување за изградба на нов енергетски објект за производство на електрична енергија од Друштвото за производство, промет, трговија и услуги Грандсолар увоз-извоз ДОО Скопје, Друштвото за производство, трговија и услуги Алба енерги груп ДООЕЛ – Скопје и Друштвото за производство, трговија и услуги Хек солар МК ДОО Негрево, Пехчево, со предлог-одлуки
10. Информација за Анализа за намалување на енергетската сиромаштија во Република Северна Македонија
11. Интегриран национален план за енергија и клима за периодот 2025-2030 година, со Предлог-одлука
12. Предлог-одлука за давање согласност за пренос на удели во Друштвото за производство, трговија и услуги Сенд Енд Стоун ДОО увоз-извоз Кавадарци

13. Предлог-одлука за доделување на концесија за експлоатација на минерална суровина – дијабаз на Друштвото за производство, трговија, транспорт и услуги Дијабаз Карамата ДООЕЛ увоз-извоз Скопје на локалитетот „Вирови“, с.Подлес, Општина Градско и Општина Чашка
14. Предлог-одлука за продолжување на концесијата за експлоатација на минерална суровина - градежен технички камен варовник на Гипс и гипсени префабриката Кнауф - Радика - АД Дебар на локалитетот „Клакој“, Општина Дебар и Општина Центар Жупа
15. Предлог-одлука за проширување на концесијата за експлоатација на минерална суровина – глина на локалитетот „Гупски Рид“, Општина Ресен на Акционерското друштво Оранжери, с. Хамзали, Босилово
16. Информација во врска со Барањето за продолжување на концесијата за експлоатација на техногена минерална суровина - мермер на локалитетот „Вепрчани-1“ с.Вепрчани, Општина Прилеп на Друштвото за производство, трговија и услуги Балкан марбле индустриес ДООЕЛ експорт-импорт Скопје, со Предлог-одлука
17. Предлог на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Република Северна Македонија и Европската инвестициска банка во однос на основањето на претставништвото на Европската инвестициска банка во Северна Македонија
18. Предлог на закон за ратификација на Рамковниот договор за воена соработка меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Турција
19. Предлог на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Турција за соработка во областа на образованието
20. Информација за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Тодоровски против Северна Македонија А.бр. 55482/22
21. Информација за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Андреева против Северна Македонија А.бр.30276/23
22. Информација за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Атанасовски против Северна Македонија А.бр.30078/21
23. Информација за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Велкова против Северна Македонија А.бр. 34492/21
24. Информација за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Влашки против Северна Македонија А.бр.12324/21
25. Информација во однос на постапката за утврдување на распоред на работното време во Владата на Република Северна Македонија, министерствата и другите органи на државната управа
26. Информација за изменување на Решението за формирање на Советот за реформа на јавната администрација, со Предлог-решение
27. Информација за постапување по обраќањата и препораките на Народниот правобранител на Република Северна Македонија упатени до Владата на Република Северна Македонија, органите на државната управа и други органи и организации што имаат јавни овластувања, во периодот јули-септември 2025 година

28. Предлог за поведување постапка за водење преговори за склучување на Нацрт-договор меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот, со текст на Нацрт-договор

29. Предлог - одлука за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во НАТО активност „Forward Land Forces - FLF“ во Република Латвија (од јуни до декември 2026 година)

30. Предлог - одлука за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во меѓународната операција на Европската Унија „АЛТЕА“ во Босна и Херцеговина (ротација од мај до ноември 2026 година)

31. Предлог - одлука за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во НАТО операцијата „КФОР“ во Република Косово (ротација од мај до ноември 2026 година)

32. Предлог на закон за изменување на Законот за енергетика, по скратена постапка, поднесен од група пратеници

33. Барање за давање автентично толкување на член 5 ставови 2 и 3 од Законот за данок на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ бр.241/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.84/19, 275/19, 290/20, 85/21 и 274/22), поднесено од пратеникот Димитар Апасиев

34. Барање за давање на автентично толкување на член 5 ставови 2 и 3 од Закон за данокот на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ број 241/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19, 290/20, 85/21 и 274/22), поднесено од пратеникот Оливер Спасовски

35. Иницијатива поднесена од Александра Илиева Милчова, адвокат од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија, под У.бр.32/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 124 ставови 8, 11 и 12 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25)

36. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.193/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 42 став 10 во делот „да се преиначи одлуката на Комисијата“ и „министерот за правда е должен да донесе мериторна одлука“ од Законот за вештачење („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 154/23)

37. Иницијатива од Јаше Ибишов, Јовица Димковски, Анита Зеќ и Бојан Николовски од Куманово, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.180/2025, за поведување постапка за оценување на уставноста на член 21, член 96 и член 98 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25)

38. Иницијатива поднесена од Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.174/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 71, став 1 во делот „.....под услови и критериуми утврдени со овој закон“ од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25)

39. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.204/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 20 став 2 од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23)

40. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.201/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 194/24)

41. Иницијатива од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.189/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 12 став 1 алинеја 9 од Законот за адвокатура („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23)

42. Иницијатива од Сојузот на синдикатите на Македонија (ССМ) од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.200/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 71 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25)

43. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.8/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 20 став 3 во делот „судска, арбитражна“ од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.294/21)

44. Иницијатива од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.168/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 8 став 3 од Законот за прекршоците против јавниот ред и мир („Службен весник на Република Македонија“ бр.66/07 и 152/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.171/22 и 72/25)

45. Иницијатива од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под УЗ.бр.1/2026, за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на Одлуката на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, Скопје, бр.02-428/4 од 25 декември 2025 година, за поништување на јавниот оглас за прием во почетна обука во Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, Скопје, објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.19/23

46. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр. 195/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 21 став 2 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 194/24)

47. Иницијатива поднесена од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.198/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 10 став 3 алинеја 1 во делот „раководен“, член 10 став 3 алинеја 3 во делот „инспектор“, „државен инспекторат“ и „инспекциска служба“ и член 10 став 9 во делот „Член на“ од Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25)

48. Иницијатива поднесена од Сојузот на синдикатите на Македонија од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.199/2025 за поведување постапка за

оценување на уставноста и законитоста на член 3 и член 16 од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25)

49. Иницијатива од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.185/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 104 во делот „а ќе започне да се применува од 1 јануари 2027 година“ од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25)

50. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.11/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 17 став 2 од Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/16, 142/16 и 233/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.14/20 и 154/23)

51. Иницијатива поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.1/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 31 став 4 од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.294/21)

52. Иницијатива од Мехди Мустафа од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија, под У.бр.7/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на членовите 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 47 од Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.160/25)

53. Иницијатива поднесена од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.2/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 9 став 1 алинеи 5 и 6 и член 12 став 1 во делот „работи најмногу 12 часа на ден, односно најмногу 48 часа неделно“ од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25)

54. Иницијатива од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.3/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 24 став 12 од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25)

55. Понуда од нотар Патриша Трајковска од Тетово, за продажба на недвижен имот запишан во Имотен лист бр.100112, за КО Тетово 1, на КП бр.749/1, викано место/улица „Б. Тоска“

56. Понуда од нотар Иво Серафимоски од Тетово, за продажба на недвижен имот со Имотен лист бр.7694, за КО Тетово 3, на КП бр.13325, викано место/улица „Град“ и Имотен лист бр.100663, за КО Тетово 3, на КП бр.13325, викано место/улица „Град“

57. Известување од извршител Премтим Керими од Куманово, доставено под И.бр.593/2016 за Заклучок за прва усна јавна продажба, која ќе се одржи на 2 април 2026 година, за недвижен имот, запишан во Имотен лист бр.16789, за КО Куманово, на КП бр.20543 и КП бр.20544, викано место/улица „А.Мицески-Дуцо“

58. Информација за продажбата на акциите и уделите од вкупниот капитал на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал во период од 1 октомври до 31 декември 2025 година

59. Конечни извештаи за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2024 година на Министерство за одбрана [сметка на основен буџет (637), сметка на основен буџет (631), сметка на буџет на самофинансирачки активности (787-15) и сметка на буџет на самофинансирачки активности (787-20)]

60. Финален извештај за несреќа во воздухопловството ACCID 006/2025 (губење на контрола на параглајдер во фаза на полетување на место викано Мечкин Камен во близина на Крушево, која се случи на 13.8.2025 година во 12:02 LT)

61. Кадровски прашања

62. Прашања и предлози

63. Информација во врска со Предлог-договорот за долготраен закуп на градежно земјиште помеѓу Друштвото за инвестиции Нормак инвестмент груп АД Тетово и Друштвото за трговија и услуги АИМ Стораге ДООЕЛ Скопје, со Предлог-одлука

64. Предлог-одлука за престанок и давање на трајно користење на движни ствари на Акционерското друштво за поштенски сообраќај „Пошта на Северна Македонија“ во државна сопственост – Скопје (90 возила)

65. Предлог-одлука за престанок и давање на трајно користење на движни ствари на Акционерското друштво за поштенски сообраќај „Пошта на Северна Македонија“, во државна сопственост – Скопје (10 возила)

66. Информација за преземање на нераспределените административни службеници од Министерството за односи меѓу заедниците, вработени преку програмата К-5, со План за изменување на Планот за преземање на нераспределените административни службеници од Министерството за односи меѓу заедниците, вработени преку програмата К-5

67. Известување за преземените активности во врска со Одлука за изменување на Одлуката за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија заради висок ризик од зголемен обем на влез и транзитирање на мигранти низ територијата на Република Северна Македонија, за период од 12 март 2026 година до 18 март 2026 година

68. Известување за активностите поврзани со кризната состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија и тоа на подрачјето на Општината Гази Баба на кое Казнено-поправната установа Казнено-поправен дом Идризово ја врши својата надлежност, заради спречување на безбедносните закани и зајакнување на обезбедувањето на Установата за период од 12 март 2026 година до 18 март 2026 година

69. Известување за преземените активности во врска со Одлуката за изменување на Одлуката за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија заради висок ризик од зголемен обем на влез и транзитирање на мигранти низ територијата на Република Северна Македонија, за период од 19 март 2026 година до 25 март 2026 година

70. Известување за активностите поврзани со кризната состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија и тоа на подрачјето на Општината Гази Баба на кое Казнено-поправната установа Казнено-поправен дом Идризово ја врши својата надлежност, заради спречување на безбедносните закани и зајакнување на обезбедувањето на Установата за период од 19 март 2026 година до 25 март 2026 година

71. Предлог-уредба за изменување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон

72. Информација во врска со Повик за вонредна седница на Собранието на акционери RECREATOURS A.D. BEOGRAD под број 18 од 6.3.2026 година и Одлука за дополнување на Дневниот ред на вонредната седница на Собранието на акционери на друштвото RECREATOURS A.D. BEOGRAD под број 25 од 16.3.2026 година

73. Предлог-одлука за пренос на концесија за експлоатација на минералната суровина–термоминерална вода на локалитетот „Виничка Вада“, Општина Кочани од Друштвото за производство, трговија и услуги Оранжерији-Добра ДООЕЛ увоз-извоз Кочани на Друштвото за производство, трговија и услуги Деми инженеринг ДООЕЛ увоз-извоз Скопје

74. Предлог-одлука за определување на бројот на кандидати кои се запишуваат на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“- Скопје во студиската учебна 2026/2027 година, чие образование се финансира од Буџетот на Република Северна Македонија

75. Предлог на закон за парничната постапка (*)

76. Информација за одржан Дваесетти состанок на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика, во рамките на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Европската Унија и Република Северна Македонија, кој се одржа на 23 јануари 2025 година, со прилог

*

* *

Владата без забелешки го усвои Записникот од Сто педесет и седмата седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 17 март 2026 година.

*

* *

По одделните точки од Дневниот ред, Владата ги донесе следниве заклучоци:

Точка 1

Владата го разгледа и усвои Годишниот извештај за работата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2025 година.

Точка 2

Владата ја донесе Одлуката за престанување на важењето на Одлуката за давање согласност на Одлуката за отстапување на одземен предмет со правосилна пресуда на Општина Ресен.

Точка 3

Владата ја донесе Одлуката за престанок и за давање на времено користење на движна ствар на Центарот за управување со кризи (патничко моторно возило).

Точка 4

Владата ја донесе Одлуката за запишување на правото на сопственост на недвижни ствари во корист на Република Северна Македонија во Катастарот на недвижности (КП бр. 4525 КО Чаир ул. Џон Кенеди бр.16, Убр.36/22).

Точка 5

Владата ја донесе Одлуката за запишување на правото на сопственост на недвижна ствар во корист на Република Северна Македонија во Катастарот на недвижности (ДП бр.03-1225/1).

Точка 6

Владата ги разгледа Информацијата за одржување на Годишно собрание на акционери на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година, со Годишна сметка и Финансиски извештај за работењето на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, со Извештај од независниот ревизор за 2024 година, Годишен извештај за работата, Консолидирана годишна сметка и консолидирани финансиски извештаи, со дополнување и со предлог-одлуки и притоа ги донесе следните заклучоци:

1. Ја усвои Информацијата за одржување на Годишно собрание на акционери на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година.
2. Ја донесе Одлуката за одобрување на Годишната сметка и Финансискиот извештај за работењето на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, со Извештај од независниот ревизор за 2024 година.
3. Ја донесе Одлуката за одобрување на Годишниот извештај за работата на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година.
4. Ја донесе Одлуката за покривање на загуба искажана по Годишната сметка за 2024 година на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје.
5. Ја донесе Одлуката за одобрување на Консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година.
6. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Васко Стефанов, претседател на Управен одбор).
7. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (д-р Имер Зенку, член на Управен одбор).
8. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Душица Сеизовска Јовановиќ, член на Управен одбор).

9. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Благојче Трповски, член на Управен одбор).

10. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (д-р Ардијан Муча, член на Управен одбор).

11. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Марија Пејкова, член на Управен одбор).

12. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Виктор Андонов, член на Управен одбор).

13. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Лазо Узунчев, претседател на Управен одбор).

14. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Реџеп Асани, член на Управен одбор).

15. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Иван Стојановски, член на Управен одбор).

16. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Зоран Коњановски, член на Управен одбор).

17. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Ѓорѓи Ѓорѓиевски, член на Управен одбор).

18. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Владимир Пејоски, член на Управен одбор).

19. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Управен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Виктор Јовановски, член на Управен одбор).

20. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Слаѓана Богдановиќ, претседател на Надзорен одбор).

21. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (д-р Сашо Додовски, член на Надзорен одбор).

22. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Игор Петков, член на Надзорен одбор).

23. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Катерина Митовска – Наковска, независен член на Надзорен одбор).

24. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Васил Коцев, независен член на Надзорен одбор).

25. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Ридван Асани, член на Надзорен одбор).

26. Ја донесе Одлуката за работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Арбен Несим, член на Надзорен одбор).

27. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Иван Куковски, претседател на Надзорен одбор).

28. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Александар Мурговски, независен член на Надзорен одбор).

29. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Ерхан Рамадан, член на Надзорен одбор).

30. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (д-р Маја Аначкова, независен член на Надзорен одбор).

31. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Стевче Антовски, член на Надзорен одбор).

32. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна

Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (м-р Лео Ристовски, член на Надзорен одбор).

33. Ја донесе Одлуката за одобрување на работењето на член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Северна Македонија“, во државна сопственост, Скопје, за 2024 година (Јетмир Идризи, член на Надзорен одбор).

Точка 7

Владата ја разгледа и ја усвои Информацијата во врска со акционерски капитал на „Тутунски комбинат“ АД-Прилеп во Recreatours a.d. Веоград, со прилози.

Точка 8

Владата го разгледа Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски зелени зони и условно го утврди, со следниве заклучоци:

1. Текстот на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски зелени зони да се усогласи со Министерството за транспорт.
2. Пречистениот текст на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски зелени зони да се достави до Собранието, согласно член 144 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени м-р Бесар Дурмиши, министер за економија и труд, Марјан Ристески, заменик на министерот за економија и труд, а за повереници Јумни Адеми, државен секретар во Министерството за економија и труд и Блерим Златку, државен советник во Министерството за економија и труд.

Точка 9

Владата ја разгледа Информацијата во врска со поднесени барања за издавање на овластување за изградба на нов енергетски објект за производство на електрична енергија од Друштвото за производство, промет, трговија и услуги Грандсолар увоз-извоз ДОО Скопје, Друштвото за производство, трговија и услуги Алба енерги груп ДООЕЛ – Скопје и Друштвото за производство, трговија и услуги Хек солар МК ДОО Негрево, Пехчево, со предлог-одлуки и притоа заклучи:

1. Ја усвои Информацијата во врска со поднесени барања за издавање на овластување за изградба на нов енергетски објект за производство на електрична енергија од Друштвото за производство, промет, трговија и услуги Грандсолар увоз-извоз ДОО Скопје, Друштвото за производство, трговија и услуги Алба енерги груп ДООЕЛ - Скопје и Друштвото за производство, трговија и услуги Хек солар МК ДОО Негрево, Пехчево.
2. Ја донесе Одлуката за отфрлање на Барањето за овластување за изградба на енергетски објект на Друштвото за производство, промет, трговија и услуги Грандсолар увоз-извоз ДОО Скопје.
3. Ја донесе Одлуката за отфрлање на Барањето за овластување за изградба на енергетски објект на Друштвото за производство, трговија и услуги Хек солар МК ДОО Негрево, Пехчево.

4. Ја донесе Одлуката за отфрлање на Барањето за овластување за изградба на енергетски објект на Друштвото за производство, трговија и услуги Алба енерги груп ДООЕЛ–Скопје.

Точка 10

Владата ја одложи од разгледување Информацијата за Анализа за намалување на енергетската сиромаштија во Република Северна Македонија поради потребата Министерството за социјална политика, демографија и млади во соработка со Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини да формира работна група, која ќе ги усогласи сите нејасни елементи содржани во оваа информација и потоа да ја информираат Владата кога оваа точка повторно да се разгледа на седница на Владата.

Точка 11

Владата го разгледа Интегрираниот национален план за енергија и клима за периодот 2025-2030 година, со Предлог-одлука и ја донесе Одлуката за усвојување на Интегрираниот национален план за енергија и клима за периодот 2025 – 2030 година.

Точка 12

Владата ја донесе Одлуката за давање согласност за пренос на удели во Друштвото за производство, трговија и услуги Сенд Енд Стоун ДОО увоз-извоз Кавадарци.

Точка 13

Владата ја одложи од разгледување Предлог-одлуката за доделување на концесија за експлоатација на минерална сировина – дијабаз на Друштвото за производство, трговија, транспорт и услуги Дијабаз Карамата ДООЕЛ увоз-извоз Скопје на локалитетот „Вирови“, с.Подлес, Општина Градско и Општина Чашка, поради потребата Министерството за финансии-Управа за јавни приходи да достави ново (позитивно) Мислење, по однос на платени/неплатени давачки по основ на доспеани даноци, придонеси и други јавни давачки на Друштвото.

Предлагачот да ја извести Владата, кога материјалот повторно да се стави на Дневен ред.

Точка 14

Владата ја донесе Одлуката за продолжување на концесијата за експлоатација на минерална сировина - градежен технички камен варовник на Гипс и гипсени префабрикати КНАУФ - РАДИКА - АД Дебар на локалитетот „Клакој“, Општина Дебар и Општина Центар Жупа.

Точка 15

Владата ја донесе Одлуката за проширување на концесијата за експлоатација на минерална сировина - глина на локалитетот „Гупски Рид“, Општина Ресен на Акционерското друштво Оранжерији, с. Хамзали, Босилово.

Точка 16

Владата ја разгледа Информацијата во врска со Барањето за продолжување на концесијата за експлоатација на техногена минерална сировина - мермер на локалитетот „Вепрчани-1“ с.Вепрчани, Општина Прилеп на Друштвото за производство, трговија и услуги БАЛКАН МАРБЛЕ ИНДУСТРИЕС ДООЕЛ експорт-импорт Скопје, со Предлог-одлука, ја усвои

Информацијата и ја донесе Одлуката за продолжување на концесијата за експлоатација на минерална сировина – мермер на Друштвото за производство, трговија и услуги БАЛКАН МАРБЛЕ ИНДУСТРИЕС ДООЕЛ експорт-импорт Скопје на локалитетот „Вепрчани-1“, с.Вепрчани, Општина Прилеп.

Точка 17

Владата го одложи од разгледување Предлогот на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Република Северна Македонија и Европската инвестициска банка во однос на основањето на претставништвото на Европската инвестициска банка во Северна Македонија, за наредната седница на Владата.

Точка 18

Владата го одложи од разгледување Предлогот на закон за ратификација на Рамковниот договор за воена соработка меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Турција, за наредната седница на Владата.

Точка 19

Владата го одложи од разгледување Предлогот на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Турција за соработка во областа на образованието, за наредната седница на Владата.

Точка 20

Владата ја разгледа Информацијата за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Тодоровски против Северна Македонија А.бр. 55482/22 и ја усвои Информацијата со следните заклучоци:

1. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права да ја изрази подготвеноста на Владата на Република Северна Македонија за спогодбено решавање на предметот Тодоровски против Република Северна Македонија А.бр. 55482/22.
2. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права, за целите на спогодбено решавање на предметот да прифати дека државата, на апликантот од предметот Тодоровски против Република Северна Македонија А.бр. 55482/22, ќе му исплати вкупен износ од 3.850 евра во денарска противвредност.
3. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во случај апликантот од предметот Тодоровски против Република Северна Македонија А.бр. 55482/22, да не ја прифати понудата за спогодбено решавање на предметот, да изрази еднострана декларација пред Европскиот суд за човекови права со која ќе ја признае повредата на Европската конвенција за човекови права и за целите на конечно решавање на предметот пред Европскиот суд за човекови права на апликантот да му понуди износ кој е за 10% понизок од износот понуден од страна на Европскиот суд за човекови права за целите на спогодбено решавање на предметот.

Точка 21

Владата ја разгледа Информацијата за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Андреева против Северна Македонија А.бр.30276/23 и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија, во постапката пред Европскиот суд за човекови права да ја изрази подготвеноста на Владата на Република Северна Македонија за спогодбено решавање на предметот Андреева против Северна Македонија А.бр.30276/23.
2. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права, за целите на спогодбено решавање на предметот да прифати дека државата, на апликантката од предметот Андреева против Северна Македонија А.бр.30276/23, ќе и исплати вкупен износ од 5.400 евра во денарска противвредност.
3. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во случај апликантката од предметот Андреева против Северна Македонија А.бр.30276/23, да не ја прифати понудата за спогодбено решавање на предметот, да изрази еднострана декларација пред Европскиот суд за човекови права со која ќе ја признае повредата на Европската конвенција за човекови права и за целите на конечно решавање на предметот пред Европскиот суд за човекови права на апликантката да и понуди износ кој е за 10% понизок од износот понуден од страна на Европскиот суд за човекови права за целите на спогодбено решавање на предметот.

Точка 22

Владата ја разгледа Информацијата за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Атанасовски против Северна Македонија А.бр.30078/21 и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права, да ја изрази подготвеноста на Владата на Република Северна Македонија за спогодбено решавање на предметот Атанасовски против Северна Македонија А.бр.30078/21.
2. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права, за целите на спогодбено решавање на предметот да прифати дека државата, на апликантот од предметот Атанасовски против Северна Македонија А.бр.30078/21, ќе му исплати вкупен износ од 3.850 евра во денарска противвредност.
3. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права, во случај апликантот од предметот Атанасовски против Северна Македонија А.бр.30078/21 да не ја прифати понудата за спогодбено решавање на предметот, да изрази еднострана декларација пред Европскиот суд за човекови права со која ќе ја признае повредата на Европската конвенција за човекови права и за целите на конечно решавање на предметот пред Европскиот суд за човекови права на апликант да и понуди износ кој е за 10% понизок од износот понуден од страна на Европскиот суд за човекови права за целите на спогодбено решавање на предметот.

Точка 23

Владата ја разгледа Информацијата за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Велкова против Северна Македонија А.бр. 34492/21 и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во постапката пред Европскиот суд за човекови права да ја изрази подготвеноста на Владата на Република Северна Македонија за спогодбено решавање на предметот Велкова против Северна Македонија А.бр.34492/21.

2. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија, во постапката пред Европскиот суд за човекови права, за целите на спогодбено решавање на предметот да прифати дека државата, на апликантката од предметот Велкова против Северна Македонија А.бр.34492/21, ќе и исплати вкупен износ од 2.300 евра во денарска противвредност.

3. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија во случај апликантката од предметот Велкова против Северна Македонија А.бр.34492/21, да не ја прифати понудата за спогодбено решавање на предметот, да изрази еднострана декларација пред Европскиот суд за човекови права со која ќе ја признае повредата на Европската конвенција за човекови права и за целите на конечно решавање на предметот пред Европскиот суд за човекови права на апликантката да и понуди износ кој е за 10% понизок од износот понуден од страна на Европскиот суд за човекови права за целите на спогодбено решавање на предметот.

Точка 24

Владата ја разгледа Информацијата за можностите и условите за спогодбено решавање на предметот Влашки против Северна Македонија А.бр.12324/21 и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија, во постапката пред Европскиот суд за човекови права да ја изрази подготвеноста на Владата на Република Северна Македонија за спогодбено решавање на предметот Влашки против Северна Македонија А.бр.12324/21.

2. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија, во постапката пред Европскиот суд за човекови права, за целите на спогодбено решавање на предметот да прифати дека државата, на апликантот од предметот Влашки против Северна Македонија А.бр.12324/21, ќе му исплати вкупен износ од 4.500 евра во денарска противвредност.

3. Се овластува владиниот агент на Република Северна Македонија, во случај апликантот во предметот Влашки против Северна Македонија А.бр.12324/21, да не ја прифати понудата за спогодбено решавање на предметот, да изрази еднострана декларација пред Европскиот суд за човекови права со која ќе ја признае повредата на Европската конвенција за човекови права и за целите на конечно решавање на предметот пред Европскиот суд за човекови права, на апликант да и понуди износ кој е за 10% понизок од износот понуден од страна на Европскиот суд за човекови права за целите на спогодбено решавање на предметот.

Точка 25

Владата ја разгледа Информацијата во однос на постапката за утврдување на распоред на работното време во Владата на Република Северна Македонија, министерствата и другите органи на државната управа, како материјал за информирање.

Точка 26

Владата ја разгледа Информацијата за изменување на Решението за формирање на Советот за реформа на јавната администрација, со Предлог-решение, ја усвои Информацијата и го донесе Решението за изменување на Решението за формирање Совет за реформа на јавната администрација.

Точка 27

Владата ја разгледа Информацијата за постапување по обраќањата и препораките на Народниот правобранител на Република Северна Македонија упатени до Владата на Република Северна Македонија, органите на државната управа и други органи и организации што имаат јавни овластувања, во периодот јули-септември 2025 година и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се задолжуваат Министерството за внатрешни работи, Министерството за правда, Министерството за финансии, Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, Министерството за економија и труд, Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини - Државен инспекторат за енергетика, рударство и минерални сировини, Министерството за здравство, Министерството за образование и наука, Министерството за образование и наука – Државен просветен инспекторат, Министерството за социјална политика, демографија и млади, Министерството за дигитална трансформација-Управа за водење на матичните книги, Министерството за транспорт, Центарот за управување со кризи и Агенцијата за храна и ветеринарство, а им се укажува на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, Агенцијата за катастар за недвижности, Агенцијата за електронски комуникации, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија, Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија, Јавното радиодифузно претпријатие „Македонска радио-телевизија“ и Акционерското друштво за поштенски сообраќај „Пошта на Северна Македонија“ во државна сопственост, да постапат по барањата, укажувањата и препораките упатени до нив од Народниот правобранител на Република Северна Македонија во текот на јули, август и септември 2025 година, по кои сè уште не постапиле и во рок од 10 дена да го известат Народниот правобранител на Република Северна Македонија и Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија.

2. Се задолжуваат сите органи на државната управа, а им се укажува на институциите кои немаат статус на органи на државната управа, да доставуваат суштински одговори до Народниот правобранител на Република Северна Македонија, кога ќе биде целосно завршено постапувањето по барањата и препораките на Народниот правобранител на Република Северна Македонија.

Точка 28

Владата го разгледа Предлогот за поведување постапка за водење преговори за склучување на Нацрт-договор меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот, со текст на Нацрт-договор и го усвои со следните заклучоци:

1. Го прифати текстот на Нацрт-договорот меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот, како основа за водење на преговори.

2. Се задолжува шефот на Делегацијата и членовите на Делегацијата на Република Северна Македонија, при водењето на преговорите да се придржуваат кон ставовите наведени во Предлогот за поведување постапка за водење на преговори за склучување на Нацрт-договор меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот.

3. Се овластува шефот на Делегацијата на Република Северна Македонија, да го парафира текстот на Нацрт-договорот меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот, согласно утврдените насоки, доколку се постигне согласност на преговорите за склучување на Договорот.

4. Се задолжува Делегацијата на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена по завршените преговори, до Владата да поднесе писмен извештај за завршените преговори со усогласениот, односно парафираниот текст на Нацрт-договорот меѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Литванија за соработка во борбата против криминалот.

Точка 29

Владата ја донесе Одлуката за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во НАТО активноста „Forward Land Forces - FLF“ во Република Латвија (од јуни до декември 2026 година).

Точка 30

Владата го разгледа Предлогот на одлука за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во меѓународната операција на Европската Унија „АЛТЕА“, во Босна и Херцеговина (ротација од мај до ноември 2026 година), ја утврди и заклучи да се достави до Собранието на Република Северна Македонија, со предлог Собранието на Република Северна Македонија да ја разгледа.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени м-р Владо Мисајловски, министер за одбрана и Адмир Шабани, заменик на министерот за одбрана, а за повереници Елизабета Чуповска Ристова, државен секретар во Министерството за одбрана и Милан Андоновски, директор на директорат во Министерството за одбрана.

Точка 31

Владата ја донесе Одлуката за испраќање на припадници на Армијата на Република Северна Македонија за учество во НАТО операцијата „КФОР“ во Република Косово (ротација од мај до ноември 2026 година).

Точка 32

Владата го разгледа Предлог на законот за изменување на Законот за енергетика, по скратена постапка, поднесен од група пратеници и притоа го утврди следното мислење:

Предлогот на закон за изменување на Законот за енергетика, по скратена постапка, предвидува укинување на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад (во натамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика) и пренесување на сите нејзини надлежности врз Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини. Како основа за ова се наведува потребата од „јасна политичка одговорност“ и „концентрација на креирањето, регулацијата и надзорот“ во еден орган од извршната власт, со цел да се избегне „фрагментација“ и да се обезбеди „ефикасно спроведување на енергетската политика“.

Се смета дека овој предлог е спротивен на уставните начела, европското законодавство и меѓународните обврски на Република Северна Македонија, како и дека ќе има негативни

последници врз енергетскиот пазар, заштитата на потрошувачите и евроинтеграциските процеси.

Постоењето на Регулаторната комисија за енергетика како независно тело е фундаментално за остварување на целите на енергетската политика и за обезбедување на правично, ефикасно и стабилно функционирање на енергетскиот сектор. Постојат повеќе причини за нејзината независност и се наведени или имплицитно произлегуваат од Законот за енергетика:

1. Обезбедување објективност, транспарентност и недискриминација: член 46 став (2) јасно наведува дека Регулаторната комисија за енергетика е независна во своето работење и одлучување и својата надлежност ја остварува во согласност со начелата на објективност, транспарентност и недискриминација. Ова е клучно за да се спречи фаворизирање на одредени учесници на пазарот или политички влијанија.

2. Заштита од пазарни и политички интереси: член 46 став (3) ја дефинира Регулаторната комисијата за енергетика како тело одвоено и функционално независно од органите на државната и локалната власт и вршителите на енергетските дејности. Оваа одвоеност е неопходна за да се избегнат конфликти на интереси и да се обезбеди дека одлуките се носат исклучиво врз основа на стручни критериуми и јавниот интерес. Член 51 став (1) дополнително нагласува дека членовите и вработените се должни да постапуваат професионално, непристрасно, објективно и совесно, независно од секаков вид пазарни интереси и да не бараат или примаат директни упатства од државни органи или други јавни и приватни лица.

3. Спречување на злоупотреба на доминантна позиција и унапредување на конкуренцијата: Една од основните цели на Законот е да се обезбеди ефикасен, конкурентен и финансиски одржлив енергетски сектор (член 2 точка 2). Регулаторната комисија за енергетика, преку вршење на надзор, открива неправилности, нарушување на конкуренцијата и нелојална конкуренција [(член 55 став (1)]. За да може ефективно да ги извршува овие функции и да презема мерки за унапредување на конкуренцијата, како што е наведено во член 57 став (4), неопходна е нејзината независност.

4. Заштита на правата на потрошувачите: Законот става силен акцент на унапредувањето на правата на потрошувачите и нивната активна улога на пазарите на енергија, вклучувајќи ги и ранливите потрошувачи (член 2 точки 3 и 4). Регулаторната комисија за енергетика ги следи и штити правата на потрошувачите, особено во однос на цените, квалитетот на услугите, постапувањето по приговори и исклучувањата од системите (член 55 став (2) точка 20). Независноста е клучна за да може Регулаторната комисија за енергетика непристрасно да ги застапува интересите на потрошувачите наспроти моќните енергетски компании.

5. Регулмирање на цени и тарифи: Регулаторната комисија за енергетика донесува правилници и методологии за формирање на цени и тарифи за регулирани енергетски дејности, вклучувајќи ги и малопродажните цени на нафтени деривати, електрична енергија и гас [член 54 став (1) точка 1 и член 61 став (1)]. Овие прописи се засновани на начелата на објективност, транспарентност и недискриминација, обезбедувајќи надомест на оправдани трошоци и соодветен поврат на вложениот капитал, истовремено балансирајќи ги интересите на вршителите на дејностите, корисниците и потрошувачите [(член 61 став (6)]. За да се обезбеди праведност и ефикасност во овој процес, независноста е од суштинско значење.

6. Спречување на конфликт на интереси кај членовите: член 52 детално ги уредува правилата за судир на интереси, забранувајќи им на претседателот, членовите, нивните брачни другари и блиски роднини, како и вработените во стручната служба, да бидат носители на лиценци, акционери или членови во органите на управување на регулирани правни лица. Оваа одредба е директно насочена кон зачувување на интегритетот и независноста на Комисијата.

7. Финансиска независност: Работењето на Регулаторната комисија за енергетика се финансира од сопствени извори на средства, преку наплата на надоместоци за лиценци и годишни надоместоци од носителите на лиценци и давателите на водни услуги и услуги за управување со комунален отпад [(член 71 став (2)]. Иако Собранието го усвојува финансискиот план, Комисијата самостојно одлучува за употреба на финансиските средства [(член 71 став (8)]. Оваа финансиска автономија е важен столб на нејзината целосна независност.

8. Усогласеност со европскиот енергетски acquis и Договорот за Енергетска заедница:

- Според Директивата 2009/72/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за заеднички правила за внатрешниот пазар на електрична енергија, Директивата 2009/73/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за заеднички правила за внатрешниот пазар на природен гас (за природен гас), како и Директивата (ЕУ) 2019/944 на Европскиот парламент и на Советот од 5 јуни 2019 година за заеднички правила за внатрешниот пазар на електрична енергија и за изменување на Директивата 2012/27/ЕУ, националните регулаторни тела мора да бидат функционално, финансиски и организациски независни од извршната власт и од индустријата (член 35 од Директивата 2009/72/ЕС). Регулаторната комисија за енергетика е формирана токму врз оваа основа (член 46 од Законот за енергетика).

- Пренесувањето на надлежностите врз Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини создава конфликт на интереси, бидејќи истото тело ќе креира политики, ќе ги регулира и ќе ги надгледува – што е спротивно на член 35 став 4 од Директивата 2009/72/ЕС и Регулатива (ЕУ) 2019/943 на Европскиот парламент и на Советот од 5 јуни 2019 година за внатрешниот пазар на електрична енергија.

- Република Северна Македонија, како членка на Енергетската заедница од 2006 година, е обврзана да ги имплементира овие директиви (член 11 од Договорот за Енергетска заедница). Ова е услов и за пристапните преговори со ЕУ (Поглавје 15 – Енергетика). Укинувањето на Регулаторната комисија за енергетика би претставувало уназадување во хармонизацијата со Европското право и би го забавило пристапувањето на Република Северна Македонија кон Европската Унија. Оваа усогласеност е клучна за интеграција на националниот енергетски пазар во регионалните и европските пазари на електрична енергија и гас, како и за обезбедување на принципите на солидарност, транспарентност, недискриминација и конкурентност во енергетскиот сектор, особено во соработката со Енергетската заедница и државите членки на Европската Унија. Дополнително, Регулаторната комисија за енергетика соработува со ACER и ECRB и ги исполнува нивните мислења, препораки и одлуки во прекугранични прашања, што е уште еден аспект на нејзината европска интеграција.

9. Намалување на транспарентноста, конкурентноста и заштитата на потрошувачите:

- Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад обезбедува независен надзор врз тарифи, лиценци, пазарни правила и следење на манипулации на пазарите на големо (членови 54–56 од Законот).

- Според извештаите на Агенцијата за соработка на енергетски регулатори (ACER) и Секретаријатот на Енергетската заедница, независните Регулаторни тела се клучни за регионална интеграција и транзиција кон обновливи извори. Ова решение ќе ја наруши довербата на инвеститорите.

- Предлогот е спротивен на член 8 став 1 точка 3 од Уставот и на Законот за енергетика, кој експлицитно ја гарантира независноста на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад (член 46 став 3).

Во член 5, став 1 од Предлог на законот се предвидува престанок на мандатот на членовите и претседателот на Регулаторна комисија за енергетика, во член 5, став 2 се предлага вработените во стручната служба на Регулаторната комисија за енергетика основана со Законот за енергетика да ги преземе Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини, а став 3 од истиот член предвидува имотот, средствата, предметите за работа, архивата, документацијата, како и обврските на Регулаторната комисија за енергетика да ги преземе Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини.

Имајќи го предвид горенаведеното, се укажува дека предлог - измените ќе предизвикаат фискални импликации заради разрешување на членовите на Комисијата по сила на закон по основ на евентуална апанажа.

Исто така, вршењето на ваква суштинска измена на Законот по скратена постапка (член 175 став 1 алинеја 1 од Деловникот за работа на Собранието) е неоправдана, бидејќи се работи за суштинска реформа што бара детална анализа и јавна расправа.

Со оглед на горенаведеното, предложената промена за укинување на Регулаторната комисија за енергетика е во директна спротивност со темелните принципи на владеење на правото, поделбата на власта, како и со европските и меѓународните стандарди за независност на регулаторните тела во енергетскиот сектор. Ова би имало далекусежни негативни последици врз стабилноста, транспарентноста и конкурентноста на енергетскиот пазар во Република Северна Македонија, како и врз заштитата на потрошувачите и процесот на европска интеграција, поради што Владата на Република Северна Македонија има негативно Мислење по Предлогот на закон за изменување на Законот за енергетика, по скратена постапка, поднесен од група пратеници.

Точка 33

Владата го разгледа Барањето за давање автентично толкување на член 5 ставови 2 и 3 од Законот за данок на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ бр.241/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.84/19, 275/19, 290/20, 85/21 и 274/22), поднесено од пратеникот Димитар Апасиев и притоа го утврди следното мислење:

Во поднесеното Барање за давање на автентично толкување, подносителот на Барањето, укажува дека одредбите од ставовите (2) и (3) од членот 5 од Законот предизвикуваат проблем при практичната примена, од причина што не е доволно јасно што се подразбира под поимот резидент со „постојано живеалиште или престојувалиште“ и како таквиот статус се докажува.

Според подносителот, спорните одредби не се доволно јасни и прецизни во однос на тоа доколку одредено лице во текот на 12 - месечен период престојува повеќе од 183 дена надвор од територијата на Република Македонија и каков доказ треба да се приложи за докажување на нерезидентскиот статус.

Подносителот на Барањето бара Собранието на Република Северна Македонија да даде автентично толкување на споменатите одредби од Законот во насока на тоа што претставува резидент, со кој материјален доказ се утврдува таквиот статус и дали патната исправа - пасош претставува доказ за утврдување на нерезидентски статус.

Се известува дека членот 5 од Законот за данокот на личен доход јасно уредува кој претставува даночен обврзник за плаќање на данокот на личен доход. Конкретно во првиот став од овој член е уредено дека обврзник на данокот на доход е секое физичко лице резидент на Република Северна Македонија за доходот што го остварува во земјата и во странство.

Вториот став пропишува дека резидент во смисла на овој закон е физичко лице кое на територијата на Република Северна Македонија има постојано живеалиште или престојувалиште, додека во третиот став е уредено дека резидентот има престојувалиште, ако на територијата на Република Северна Македонија престојува непрекинато или со прекини 183 или повеќе дена во кој било 12 - месечен период.

За целите на утврдување на резидентниот статус на одредено физичко лице, се истакнува дека дефиницијата на поимот резидент дадена во ставот (2) од овој член, најпрво упатува на прашањето дали лицето има постојано живеалиште на територијата на Република Северна Македонија.

Доколку лицето нема постојано живеалиште, како што е случајот со странските физички лица кои доаѓаат во Република Северна Македонија, статусот на резидент истото ќе го стекне по основ на престојувалиште, односно по исполнување на условот за потребниот број на денови на престој на територијата на Република Северна Македонија утврден во ставот (3) од членот 5 од Законот.

Лицето кое има постојано живеалиште на територијата на Република Северна Македонија, што се потврдува со лична карта на лицето, независно колку денови ќе престојува надвор од државата, согласно членот 5 став (2) од Законот останува да е резидент за даночни цели во Македонија. Се додека лицето не го одјави своето живеалиште на територијата на Република Северна Македонија, истото ќе претставува резидент по основ на првиот услов- постојаното живеалиште од членот 5 од Законот.

Во случаите кога лицето престојува во странска држава со која имаме склучено Договор за одбегнување на двојното оданочување и истиот е во примена, резидентниот статус на лицето се определува согласно одредбите од споменатиот договор. Договорот уредува дека во случаите кога согласно законите на двете држави лицето е резидент на двете држави, истото ќе има статус на резидент во онаа држава во која има постојано место на живеење, а доколку и во двете држави има постојано место на живеење, ќе се смета за резидент во државата во која неговите лични и економски интереси се потесни (средиште на животни интереси).

Доколку не може да се определи државата во која лицето има средиште на животни интереси, во Договорот се уредени други дополнителни критериуми за определување на статусот на резидент на една од двете држави договорнички (на пример државјанството).

Заради одбегнување двојно оданочување, членот 8 од Законот за данокот на личен доход, предвидува можност на обврзникот - резидент да му се намали пресметаниот данок на доход за износот на платениот данок на доход во друга држава, најмногу до износот што би се добил со примена на даночните стапки од членот 11 од овој закон.

Исто така, членот 8 предвидува дека заради примена на даночното изземање или намалување кое произлегува од меѓународен договор за одбегнување на двојното оданочување, органот за јавни приходи по барање на обврзникот - резидент издава потврда за даночен резидент на Република Северна Македонија.

Формата и содржината на барањето за издавање на потврда за даночен резидент, како и начинот на издавање на оваа потврда се пропишани во Правилникот за формата и содржината на барањето, како и начинот на издавање на потврдата за даночен резидент на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.88/19).

Во споменатиот правилник е уредено дека физичкото лице го поднесува Барањето за издавање на потврда за даночен резидент до надлежната организациска единица на Управата за јавни

приходи според местото на живеалиште, односно престојувалиште на резидентот, на образец – „Барање за издавање на потврда за даночен резидент - Б/ПДР“.

Согласно членот 3 од овој правилник, подносителот на барањето „Б/ПДР“ кој е домашно физичко лице, во прилог на барањето доставува копија од лична карта или пасош, а подносителот на барањето кој е странско физичко лице, во прилог на барањето доставува копија од важечка патна исправа; копија од дозвола за престој; копија од потврда за пријава-одјава на живеалиште/престојувалиште на странецот; како и други документи потребни за докажување на статусот на даночен резидент.

Имајќи го предвид сето горенаведено, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Собранието на Република Северна Македонија да не го прифати Барањето за давање на автентично толкување на одредбите од членот 5 ставови (2) и (3) од Законот за данокот на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ бр.241/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.275/19, 290/20, 85/21 и 274/22), со оглед на тоа дека споменатите одредби се јасни и прецизни.

Точка 34

Владата го разгледа Барањето за давање на автентично толкување на член 5 ставови 2 и 3 од Закон за данокот на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ број 241/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19, 290/20, 85/21 и 274/22), поднесено од пратеникот Оливер Спасовски и притоа го утврди следното мислење:

Во поднесеното барање за давање на автентично толкување, подносителот на Барањето укажува дека при практичната примена на ставовите (2) и (3) од членот 5 од Законот се јавиле бројни правни нејаснотии кои влијаеле на утврдувањето на даночниот статус на физичките лица. Имено, не било јасно на кој начин треба да се толкува терминот „резидент“, а и не постоела јасна насока дали 12- месечниот период за утврдување на престојувалиштето се однесува на календарска година, даночна година или на било кој друг последователен период од 12 месеци пресметан ретроактивно или само за идни периоди.

Според подносителот, пресметувањето на деновите на престој предизвикува правна несигурност бидејќи не било јасно дефинирано кои денови се сметаат за денови на престој ниту бил прецизно дефиниран критериумот „со прекини“.

Подносителот на Барањето бара Собранието на Република Северна Македонија да даде автентично толкување на споменатите одредби од Законот во насока на јасно определување на тоа како се утврдува резидентноста, дали престојот во странство подолг од 183 дена ја исклучува даночната резидентност, како се пресметува 12 - месечниот период и кои денови се сметаат за денови на престој, вклучително и деновите за влез и излез и како се обезбедува правилна и еднаква примена на данокот за доход остварен од странство.

Членот 5 од Законот за данокот на личен доход јасно уредува кој претставува даночен обврзник за плаќање на данокот на личен доход. Конкретно во првиот став од овој член е уредено дека обврзник на данокот на доход е секое физичко лице резидент на Република Северна Македонија за доходот што го остварува во земјата и во странство. Вториот став пропишува дека резидент во смисла на овој закон е физичко лице кое на територијата на Република Македонија има постојано живеалиште или престојувалиште, додека во третиот став е уредено дека резидентот има престојувалиште, ако на територијата на Република Северна Македонија престојува непрекинато или со прекини 183 или повеќе дена во кој било 12 - месечен период. Бројот на денови на престој, како што е и наведено во одредбата, се утврдува во било кој 12 - месечен период независно од календарската година.

За целите на утврдување на резидентниот статус на одредено физичко лице, се истакнува дека дефиницијата на поимот резидент дадена во ставот (2) од овој член, најпрво упатува на прашањето дали лицето има постојано живеалиште на територијата на Република Северна Македонија.

Доколку лицето нема постојано живеалиште, како што е случајот со странските физички лица кои доаѓаат во Република Северна Македонија, статусот на резидент истото ќе го стекне по основ на престојувалиште, односно по исполнување на условот за потребниот број на денови на престој на територијата на Република Северна Македонија утврден во ставот (3) од членот 5 од Законот.

Лицето кое има постојано живеалиште на територијата на Република Северна Македонија, што се потврдува со лична карта на лицето, независно колку денови ќе престојува надвор од државата, согласно членот 5 став (2) од Законот останува да е резидент за даночни цели во Македонија. Се додека лицето не го одјави своето живеалиште на територијата на Република Северна Македонија, истото ќе претставува резидент по основ на првиот услов- постојаното живеалиште.

Во случаите кога лицето престојува во странска држава со која имаме склучено Договор за одбегнување на двојното оданочување и истиот е во примена, резидентниот статус на лицето се определува, согласно одредбите од споменатиот договор. Договорот уредува дека во случаите кога согласно законите на државите лицето е резидент на двете држави, истото ќе има статус на резидент во онаа држава во која има постојано место на живеење, а доколку и во двете држави има постојано место на живеење, ќе се смета за резидент во државата во која неговите лични и економски интереси се потесни (средиште на животни интереси). Доколку не може да се определи државата во која лицето има средиште на животни интереси, во Договорот се уредени други дополнителни критериуми за определување на статусот на резидент на една од двете држави договорнички (на пример државјанството).

Согласно одредбите од Законот за данокот на личен доход, обврзникот кој во текот на годината остварил доход кој подлежи на оданочување со данокот на личен доход, вклучително и доход од странство, е должен да поднесе пресметка на аконтација на данокот на доход до органот за јавни приходи.

Со цел да се одбегне двојно оданочување на остварениот доходот од странство, во членот 8 од Законот за данокот на личен доход е пропишано право на обврзникот - резидент за намалување на пресметаниот данок на доход за износот на платениот данок на доход во друга држава, најмногу до износот што би се добил со примена на даночните стапки од членот 11 од овој закон, со што се обезбедува еднаква примена на Законот за сите обврзници, независно од кои извори го оствариле доходот.

Во членот 8 од Законот исто така уредува дека заради примена на даночното изземање или намалување кое произлегува од меѓународен договор за одбегнување на двојното оданочување, органот за јавни приходи по барање на обврзникот - резидент издава потврда за даночен резидент на Република Северна Македонија.

Формата и содржината на барањето за издавање на потврда за даночен резидент, како и начинот на издавање на оваа потврда се пропишани во Правилникот за формата и содржината на барањето како и начинот на издавање на потврдата за даночен резидент на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.88/19).

Во споменатиот правилник е уредено дека физичкото лице го поднесува Барањето за издавање на потврда за даночен резидент до надлежната организациска единица на Управата за јавни приходи според местото на живеалиште, односно престојувалиште на резидентот, на образец – „Барање за издавање на потврда за даночен резидент - Б/ПДР“.

Согласно членот 3 од овој правилник, подносителот на барањето „Б/ПДР“ кој е домашно физичко лице, во прилог на барањето доставува копија од лична карта или пасош, а подносителот на барањето кој е странско физичко лице, во прилог на барањето доставува копија од важечка патна исправа; копија од дозвола за престој; копија од потврда за пријава-одјава на живеалиште/престојувалиште на странецот; како и други документи потребни за докажување на статусот на даночен резидент.

Имајќи го предвид сето горенаведено, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Собранието на Република Северна Македонија да не го прифати барањето за давање на автентично толкување на одредбите од членот 5 ставови (2) и (3) од Законот за данокот на личен доход („Службен весник на Република Македонија“ бр.241/18, „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.275/19, 290/20, 85/21 и 274/22) со оглед на тоа дека споменатите одредби се јасни и прецизни.

Точка 35

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Александра Илиева Милчова, адвокат од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија, под У.бр.32/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 124 ставови 8, 11 и 12 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) и притоа го утврди следново мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на член 124 ставови 8, 11 и 12 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25), дека не се во согласност со член 8 став 1 алинеја 7 и со членовите 51 и 55 од Уставот на Република Северна Македонија.

Со член 124 став (8) од Законот за електронските комуникации Операторот е должен најмалку 30 дена пред да ги измени условите од договорот, писмено или електронски на траен медиум, на јасен и разбирлив начин да го извести крајниот корисник за измената на истите, како и за неговото право за раскинување на договорот, без дополнителни трошоци, доколку истите не ги прифати.

Со ставот (11) од истиот член се утврдува дека операторите се должни да ги известат крајните корисници за измена или укинување на пакет на услуги или на други дополнителни услуги, по писмен или електронски пат, најмалку 30 дена пред намерата за тие измени или дополнувања и истовремено да им понудат друг пакет на услуги или други дополнителни услуги. Во тој случај на соодветен начин се применуваат одредбите од ставовите (8) и (9) на овој член.

Ставот (12) од истиот член уредува дека операторот кој има намера да го прекине обезбедувањето на своите услуги е должен за тоа најмалку 30 дена однапред, да ги извести своите крајни корисници, по писмен или електронски пат.

Темелна вредност на уставниот поредок е слободата на пазарот и претприемништвото (член 8 став 1 алинеја 7 од Уставот на Република Северна Македонија).

Во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со законите. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите (член 51 од Уставот на Република Северна Македонија).

Согласно член 55 од Уставот на Република Северна Македонија се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото. Републиката обезбедува еднаква правна положба на сите субјекти на пазарот. Републиката презема мерки против монополската положба и монополското однесување на пазарот. Слободата на пазарот и претприемништвото можат да се ограничат со закон единствено заради одбраната на Републиката, зачувувањето на природата, животната средина или здравјето на луѓето.

Со Законот за електронските комуникации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) се врши усогласување со Директивата (ЕУ) бр.2018/1972 на Европскиот парламент и на Советот на Европа од 11 декември 2018 година за донесување на Европски законик за електронски комуникации.

Усогласувањето на Законот за електронските комуникации(*) со Директивата 2018/1972 на Европскиот законик за електронски комуникации е со цел подобрување на квалитетот на услугите, преку побрзо и пошироко поврзување и поттикнување инвестиции во современа инфраструктура (вклучително и 5G), како и одржување на фер конкуренција. Се зајакнува заштитата на потрошувачите, обезбедувајќи јасни информации за услугите, пристап до комуникациски услуги и интернет за сите граѓани (вклучително и лица со попреченост), транспарентни цени, ограничување на договорите до 24 месеци и полесна промена на оператор со задржување на телефонскиот број. Дополнително, се подобруваат системите за итни комуникации и јавни предупредувања. Покрај тоа, се гарантира универзален пристап до широкопојасен интернет и гласовни услуги, дури и кога пазарот не ги обезбедува. Националните регулатори редовно ги анализираат пазарите за да се обезбеди конкуренција и соодветна регулаторна средина во корист на потрошувачите.

Законот за електронските комуникации(*), ги уредува условите и начинот за обезбедување на јавни електронски комуникациски мрежи и јавни електронски комуникациски услуги во Република Северна Македонија.

Целта на овој закон е да обезбеди поттикнување на развојот на јавните електронски комуникациски мрежи и услуги во Република Северна Македонија, со цел да се обезбеди економски и социјален развој, поттикнување на користењето и развојот на „мрежи со многу висок капацитет (VHCN)“, заштита на правата на корисниците, вклучувајќи ги крајните корисници со попреченост и крајните корисници со посебни социјални потреби, обезбедување на ефикасна и одржлива конкуренција на пазарот за електронски комуникации, обезбедување на универзална услуга, ефикасно користење на радиофреквенцискиот спектар и нумерацијата, унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи со многу висок капацитет и обезбедување на доверливост на комуникациите.

„Оператор“ е правно лице кое обезбедува или има намера да обезбедува јавна електронска комуникациска мрежа и/или услуги, како и придружни објекти, врз основа на доставена нотификација и добиена потврда за регистрација од Агенцијата за електронски комуникации.

„Траен медиум“ е средство што му овозможува на крајниот корисник или операторот да складира податоци за лична употреба, на таков начин што податоците остануваат достапни за идна употреба во временски период соодветен на целта на информациите и што овозможува

непроменета репродукција на складираните податоци (хартија, CD и DVD дискови, USB флеш драјвови, мемориски картички или компјутерски хард-дискови, електронска пошта итн.).

Една од целите што треба да се постигне со одредбите од овој закон е промовирање на интересите на граѓаните на Република Северна Македонија, преку обезбедување поврзаност, широка распространета достапност и користење на мрежи со многу висок капацитет, вклучувајќи фиксни, мобилни и безжични мрежи и електронски комуникациски услуги, создавање максимални придобивки во однос на изборот, цената и квалитетот базирани на ефективна конкуренција, одржување на безбедноста на мрежите и услугите, обезбедување на високо ниво на заштита на крајните корисници имајќи ги предвид нивните потреби, како што се прифатливи цени, а особено за крајни корисници со попреченост, постари крајни корисници и крајни корисници со посебни социјални потреби, како и можност за еднаков пристап и избор на крајните корисници со попреченост.

Агенцијата за електронските комуникации е надлежна да овозможи промена на оператор и преносливост на број, презема мерки во согласност со овој закон во случаите кога е извршена повреда на одредбите или на прописите донесени врз основа на него, води постапка за решавање на спорови, обезбедува информации за корисниците, операторите и меѓународните организации и тела и донесува подзаконски акти потребни за спроведување на овој закон.

Во Главата тринаесетта на Законот за електронските комуникации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) - ПРАВА НА КРАЈНИТЕ КОРИСНИЦИ се уредуваат правата на потрошувачите и крајните корисници, како и односите со операторите на јавни електронски комуникациски мрежи и услуги. Во оваа глава детално се регулираат договорните односи, информирањето, времетраењето и раскинувањето на договорите, транспарентноста на понудите, квалитетот на услугите, како и посебната заштита на корисниците, вклучително и лицата со попреченост. Исто така, ги уредува договорните права и заштитата на потрошувачите, односно на крајните корисници во односите со операторите на јавни електронски комуникациски услуги, со фокус на транспарентност, ограничување на договорното времетраење и право на слободен избор и раскинување.

Членот 122 од Законот за електронските комуникации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) ги уредува информациите потребни за склучување на договор помеѓу оператор и потрошувач/краен корисник. Операторот на јавно достапни електронски комуникациски услуги е должен, на јасен и разбирлив начин, пред склучување на договор, на потрошувач/краен корисник да му ги обезбеди сите информации во согласност со Законот за заштита на потрошувачите(*), како и информациите од ставовите (2), (3), (4) и (5) на овој член. Информациите мора да бидат јасни и разбирливи и достапни на траен медиум или ако не е можна достапност на траен медиум, во документ кој е лесно достапен и едноставен за електронско преземање [(став (7))].

Членот 123 од Законот за електронските комуникации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) ги уредува правата и обврските помеѓу оператор на јавно достапни електронски комуникациски услуги и краен корисник потрошувач на тие услуги и истите се уредуваат со нивен меѓусебен договор. Договорот мора да содржи одредби кои се утврдени со Законот за заштитата на потрошувачите(*), како и со други прописи од областа на заштита на потрошувачите.

Во ставот (2) од истиот член се утврдуваат информациите кои треба да ги содржи договорот помеѓу операторот и потрошувач/краен корисник и тоа име, адреса и податоци за контакт на операторот, како и податоци за контакт за поднесување приговори, главните карактеристики на секоја договорена услуга, доколку услугата се обезбедува со директна парична исплата, целокупната цена на услугата која опфаќа цена за активирање на услугата, основната цена,

сите дополнителни надоместоци и попусти и нивното времетраење, како и цената поврзана со потрошувачката, времетраење на договорот, како и условите за раскинување и продолжување како и склучување нов договор, нивото на достапност на производите и на услугите за крајните корисници со попреченост и за услугата на пристап до интернет, содржината на информациите утврдени во член 122 став (5) од овој закон.

Членот 124 од Законот за електронските комуникации(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25) го уредува времетраењето и раскинувањето на договорот.

Операторот на јавно достапни електронски комуникациски услуги не смее преку условите и правилата за раскинување на склучениот договор да му го ограничи правото на потрошувачот на промена на оператор [(став (1))].

Задолжителното времетраење на склучениот договор помеѓу потрошувачот и операторот на јавно достапни комуникациски услуги кои не се комуникациски услуги помеѓу лица кои не користат нумерација ниту се услуги за обезбедување пренос на податоци помеѓу машини, не може да биде подолго од 24 месеци. Операторите се должни да понудат и договори во траење од 12 месеци [(став (2))].

Задолжителното времетраење од ставот (2) на овој член се однесува и на договор склучен помеѓу крајни корисници што не се потрошувачи и операторот на јавно достапни комуникациски услуги кои не се комуникациски услуги, помеѓу лица кои не користат нумерација ниту се услуги за обезбедување пренос на податоци помеѓу машини, освен во случај кога крајните корисници не побараат поинаку [став (3)].

Се овозможува автоматско продолжување на договор за определено време за обезбедување на јавни електронски комуникациски услуги, освен за комуникациските услуги помеѓу лица кои не користат нумерација и за услугите за пренос на податоци помеѓу машини, под услов крајните корисници да имаат право да го раскинат договорот во кое било време, без плаќање на каков било надоместок, со исклучок на надоместокот за обезбедените услуги за време на периодот на известување од ставот (5) на овој закон [став (4)].

Операторите се должни во рок од 30 дена пред автоматското продолжување на договорот, за тоа, да ги известат крајните корисници на разбирлив начин и на траен медиум, односно носител на информација, за раскинување на договорот и за начините на раскинување на истиот. Покрај тоа, операторите, истовремено ги советуваат крајните корисници за најдобрите цени за нивните услуги. Операторите треба на крајните корисници да им дадат информации за најдобрите тарифи најмалку еднаш годишно [став (5)].

По исклучок од ставовите (2) и (4) на овој член, за обезбедување на комуникациски услуги помеѓу лица кои не користат нумерација или за услугите за пренос на податоци помеѓу машини, можат да се договорат поинакви услови во врска со задолжителното времетраење и продолжување на договорот [став (6)].

Задолжителното времетраење на договорот од ставот (2) на овој член не се применува на времетраењето на договорот за плаќања на рати кога потрошувачот врз основа на посебен договор се согласил на плаќања на рати, исклучително за поставување на физичка врска и тоа, особено за мрежите со многу висок капацитет. Договорот за плаќање на рати за поставување на физичка врска не ја вклучува терминалната опрема, како што е рутер или модем, и не ги спречува потрошувачите во остварување на нивните права врз основа на овој член [став (7)].

Ставот (8) од членот 124 утврдил дека операторот е должен најмалку 30 дена пред да ги измени условите од договорот, писмено или електронски на траен медиум, на јасен и разбирлив начин да го извести крајниот корисник за измената на истите, како и за неговото право за раскинување на договорот, без дополнителни трошоци, доколку истите не ги прифати.

Ставот (9) пак уредува дека крајниот корисник освен корисник на комуникациска услуга помеѓу лица која не користи нумерација, има право да го раскине договорот без надоместок, како и право на поврат на неискористениот паричен износ, во рок од два месеци од денот на приемот на известувањето од ставот (8) на овој член, освен во случај, кога предложените измени на договорот се:

- 1) исклучително во корист на крајниот корисник;
- 2) од административна природа и не влијаат штетно на крајниот корисник и
- 3) директно се утврдени со прописи на Република Северна Македонија кои се применуваат во врска со склучениот договор.

Доколку операторот не е во можност да ги исполни договорените обврски во согласност со договорените услови, крајниот корисник има право да го раскине договорот, без надоместок, со исклучок на обврската за плаќање на обезбедените услуги до денот на раскинување на договорот, вклучувајќи ги и плаќањата за задржаната субвенционирана терминална опрема [став (10)].

Со ставот (11) повторно се утврдува обврска дека операторите се должни да ги известат крајните корисници за измена или укинување на пакет на услуги или на други дополнителни услуги, по писмен или електронски пат, најмалку 30 дена пред намерата за тие измени или дополнувања и истовремено да им понудат друг пакет на услуги или други дополнителни услуги. Во тој случај на соодветен начин се применуваат одредбите од ставовите (8) и (9) на овој член.

Во ставот (12) од истиот член е уредена уште една обврска на операторот дека доколку истиот (операторот) има намера да го прекине обезбедувањето на своите услуги е должен за тоа најмалку 30 дена однапред, да ги извести своите крајни корисници, по писмен или електронски пат.

Доколку квалитетот на обезбедените услуги, освен услугата за пристап до интернет или комуникациската услуга помеѓу лица кои не користат нумерација, значително, постојано или често отстапува од договорениот квалитет, крајниот корисник има право да го раскине договорот без плаќање на каков било надоместок за предвремено раскинување на договорот [став (13)].

Крајниот корисник има право, во кој било момент да го раскине договорот. Со договорот се утврдува дека истиот може да се раскине пред истекот на задолжителното времетраење на договорот, доколку тоа го побара крајниот корисник или доколку операторот го раскине договорот заради вина на крајниот корисник. Во тој случај крајниот корисник е должен да го плати месечниот надоместок за остатокот на периодот од задолжителното времетраење на договорот или да плати надоместок во висина на попустите на производите и услугите кои ги остварил доколку плаќањето на тој надоместок е поповолен за крајниот корисник, со исклучок на случаите од ставот (9) на овој член [став (14)].

Доколку крајниот корисник во моментот на склучувањето на договорот одлучи да ја задржи договорената терминална опрема која е во сопственост на операторот на јавно достапни електронски комуникациски услуги по раскинувањето или по истекот на времетраењето на договорот, износот на надоместокот утврден во моментот на склучување на договорот, одговара на износот намален за вредноста на употребената опрема или амортизираната

вредност на опремата во моментот на раскинување или истекувањето на времетраењето на договорот, во согласност со прописите што ги регулираат методите на пресметка и дозволените стапки на амортизација или одговора на преостанатиот надоместок за услугата што треба да се плати до истекот на времетраењето на договорот, кое од двете е пониско [став (15)].

Операторот е должен на барање на краен корисник, без надомест, по исплатата на надоместокот за терминалната опрема да ги отстрани сите ограничувања во врска со користењето на терминалната опрема во мрежите на други оператори [став (16)].

Операторот е должен на барање на краен корисник на однапред платени услуги, по истекот на една година од купувањето на терминалната опрема, во рок од пет дена од денот на поднесувањето на барањето, да му овозможи користење на таа опрема во мрежите на другите оператори [став (17)].

Една од темелните вредности на Уставот на Република Северна Македонија е слободата на пазарот и претприемништвото.

Во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со законите. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Со Уставот на Република Северна Македонија се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото. Републиката обезбедува еднаква правна положба на сите субјекти на пазарот. Републиката презема мерки против монополската положба и монополското однесување на пазарот. Слободата на пазарот и претприемништвото можат да се ограничат со закон единствено заради одбраната на Републиката, зачувувањето на природата, животната средина или здравјето на луѓето.

Глава тринаесетта и членот 124 ги уредуваат правата на крајните корисници и обврските на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи, особено во однос на времетраењето, измените и раскинувањето на договорите.

Членовите 122 и 123 од Законот за електронските комуникации ги утврдуваат потребните информации за склучување на договор помеѓу оператор и потрошувач/краен корисник и сите информации кои мора да бидат содржани во меѓусебниот договор како што е времетраењето на договорот, условите за раскинување и продолжување и склучување на нов договор. Во ставот (4) од членот 123 е уредено дека договорот се смета за склучен во моментот на потпишување на договорот од двете страни или откако потрошувачот/крајниот корисник ќе ја даде својата согласност за склучување на договорот по електронски пат по претходно утврдување на неговиот идентитет преку средствата за електронска идентификација.

Со членот 124 законодавецот експлицитно ги утврдил обврските на операторите дека истите не смеат да го ограничуваат правото на потрошувачите да го променат операторот, ниту преку условите за раскинување на договорот. Законот јасно го ограничил максималното задолжително времетраење на договорите на 24 месеци, при што операторите мора да понудат и договори со траење од 12 месеци. Овие правила, се однесуваат и на договор склучен помеѓу крајни корисници што не се потрошувачи и операторот на јавно достапни комуникациски услуги кои не се комуникациски услуги помеѓу лица кои не користат нумерација ниту се услуги за обезбедување пренос на податоци помеѓу машини, освен во случај кога крајните корисници не побараат поинаку.

Законот јасно го овозможил и автоматско продолжување на договорите за определено време, под услов крајните корисници да имаат право во секое време да ги раскинат договорот без

надоместок, освен за услугите користени во периодот на известување пред автоматското продолжување на договорот.

Заштитата на корисниците, еден од постулатите на Директивата 2018/1972 за донесување на Европски законик за електронски комуникации која е транспонирана во Законот за електронските комуникации е јасно преточена токму во ставовите од овој член каде што во ставот (8) кој е предмет на оценување на уставноста. Законодавецот ги обврзал операторите дека задолжително најмалку 30 дена однапред пред да ги измени условите од договорот, писмено или електронски на траен медиум, на јасен и разбирлив начин да го известат крајниот корисник за измената на истите, како и за неговото право за раскинување на договорот, без дополнителни трошоци, доколку истите не ги прифати.

Задолжителната обврска за известување дополнително е утврдена и во ставовите (11) и (12) од членот 124, со кој операторите се должни да ги известат крајните корисници за измена или укинување на пакет на услуги или на други дополнителни услуги, по писмен или електронски пат, најмалку 30 дена пред намерата за тие измени или дополнувања и истовремено да им понудат друг пакет на услуги или други дополнителни услуги. Во тој случај на соодветен начин се применуваат одредбите од ставовите (8) и (9) на овој член. Дополнително операторот кој има намера да го прекине обезбедувањето на своите услуги е должен за тоа најмалку 30 дена однапред, да ги известат своите крајни корисници, по писмен или електронски пат.

Законот јасно утврдил дека известувањето може да биде писмено во хартиена форма или електронски на траен медиум.

Под поимот „писмено или електронски на траен медиум“, во смисла на Законот за електронските комуникации, се подразбира начин на доставување на информацијата до крајниот корисник кој овозможува таа информација да биде трајно зачувана, достапна за идна употреба и непроменета во својата содржина. Траен медиум претставува средство кое му овозможува на крајниот корисник да ги складира податоците упатени лично до него за временски период соодветен на целта на информацијата и кое обезбедува можност за нивна непроменета репродукција во секое време. Во таа смисла, како траен медиум може да се сметаат различни носители на информации, како што се хартиени документи, електронска пошта, електронски документи или други електронски носители на податоци, кои овозможуваат корисникот да ја зачува и повторно да ја користи доставената информација.

Со ваквото законско решение законодавецот има за цел да обезбеди високо ниво на правна сигурност и транспарентност во договорните односи помеѓу операторите и крајните корисници, односно да се обезбеди информациите за измените на договорните услови, укинување или измена на пакети на услуги или престанок на обезбедување на услугите да бидат доставени на начин кој овозможува нивно јасно евидентирање, зачувување и докажување. На овој начин крајниот корисник има реална можност да се запознае со содржината на известувањето, да ја зачува информацијата и да ја користи како доказ во случај на евентуален спор или при остварување на своите права.

Дополнително, ваквата формулација обезбедува усогласеност со современите начини на комуникација и дигитализација на услугите, имајќи предвид дека електронските комуникациски услуги сè повеќе се обезбедуваат и администрираат преку електронски средства. Притоа, законодавецот не ја ограничува формата на известувањето исклучиво на хартиена форма, туку овозможува користење и на електронски средства кои имаат карактер на траен медиум, со што се обезбедува рамнотежа помеѓу ефикасноста на комуникацијата и заштитата на правата на корисниците.

Оттука, целта на оваа законска одредба е да се обезбеди навремено, јасно и проверливо информирање на крајните корисници, со што се овозможува тие да ги остварат своите права утврдени со законот, особено правото на раскинување на договорот без дополнителни трошоци во случај кога не се согласуваат со предложените измени на договорните услови или со други промени во обезбедувањето на услугите. Ваквото решение претставува механизам за заштита на интересите на крајните корисници и придонесува за јакнење на транспарентноста, правната сигурност и довербата во пазарот на електронски комуникации.

Согласно наведеното, Владата на Република Северна Македонија смета дека Иницијативата за поведување постапка за оценување на уставноста на член 124 ставови 8,11 и 12 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25 и 269/25), е неоснована со оглед на фактот што истата е во согласност со Уставот на Република Северна Македонија, поради што му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да донесе решение за неповедување на постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 36

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.193/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 42 став 10 во делот „да се преиначи одлуката на Комисијата“ и „министерот за правда е должен да донесе мериторна одлука“ од Законот за вештачење („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.154/23) и притоа го утврди следново мислење:

Со Иницијативата се бара Уставниот суд на Република Северна Македонија да поведе постапка за оценување на уставноста на делот „да се преиначи одлуката на Комисијата“ и „министерот за правда е должен да донесе мериторна одлука“ од член 42 став (10) од Законот за вештачење („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.154/23), од причина што оспорената одредба не е во согласност со членот 8 став (1) алинеја 3 и член 9 од Уставот на Република Северна Македонија каде се пропишани темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија, конкретно владеењето на правото, како и основните слободи и права на човекот и граѓанинот. Подносителот, во образложението на Иницијативата, навел дека „оспорениот дел, би можело да се смета дека „се исклучиво стручни прашања, а чија оценка по својата природа бара специјализирано знаење, професионално искуство, познавање на методологија на вештачење“. Дополнително, подносителот навел дека „апсурдна е ситуацијата со горе цитираниот член 41 став (1) точка 4) од Законот, каде при трајното одземање на лиценца за вештачење – Комисијата согласно став (2) поднесува предлог за трајно одземање на лиценцата за вештачење до министерот за правда, а доколку истиот трајно ја одземе лиценцата на вештакот и за тоа да донесе соодветна одлука, вештакот на таквата одлука ќе вложи жалба повторно до министерот за правда?“.

Согласно членот 8 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Темелни вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија се:

- основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот;
- слободното изразување на националната припадност. Соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во органите на државната власт и другите јавни институции на сите нивоа;
- владеењето на правото;
- поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска;
- политичкиот плурализам и слободните непосредни и демократски избори;

- правната заштита на сопственоста;
- слободата на пазарот и претприемништвото;
- хуманизмот, социјалната правда и солидарноста;
- локалната самоуправа;
- уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата и
- почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право.

Во Република Северна Македонија слободно е сè што со Уставот и закон не е забрането.“.

Согласно член 9 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Граѓаните на Република Северна Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба.
Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.“.

Согласно член 42 став (10) од Законот за вештачење „Кога се одлучува по поднесената жалба, истата може со решение, кое го донесува министерот за правда, да се отфрли како ненавремена или поднесена од неовластен подносител, да се уважи и предметот да го врати на повторно одлучување; да се преиначи одлуката на Комисијата или да се потврди одлуката на Комисијата. Во случај кога по вторпат одлучува по жалбата, министерот за правда е должен да донесе мериторна одлука.“.

Се смета дека поднесената Иницијатива е неоснована од следните причини:

Со Законот за вештачење (*) се уредува вршењето на вештачењето, условите и начинот на вршењето на вештачењето, субјектите што вршат вештачење, условите и постапката за полагање испит за вештак, услови за издавање, престанок или за одземање лиценца за вештачење, награда и надоместок на трошоците за извршеното вештачење, основањето, надлежноста, организацијата и работењето на Комората за вештаци и другите органи на управување, посебна постапка за стекнување со лиценца за вештачење, како и други прашања од значење за судските вештачења и супервештачења.

За да се оцени уставноста на оспорената одредба потребно е истата да се разгледа во корелација со останатите одредби од Законот за вештачење како целина, од каде и произлегува и целта и улогата на оспорената законска одредба.

Доколку се земе предвид нормативното значење на поимите утврдени во членот 2 од Законот за вештачење, јасно и недвосмислено произлегува улогата на Министерството за правда во делот на издавањето на лиценците за вештачење и водење на регистрите на вештаци и правни лица, односно законодавецот прецизно ги дефинирал поимите „лиценца за вештачење“ и поимот „регистар на вештаци“. Имено, согласно точка 5) од наведениот член, лиценцата за вештачење претставува формален управен документ издаден од Министерството за правда, со кој се потврдува дека физичко лице, односно орган на државна управа, високообразовна, научна или стручна установа, како и правно лице основано согласно одредбите од Законот за трговските друштва, ги исполнува законски пропишаните услови за вршење вештачење од соодветна област. Дополнително, во точка 6) од истиот член е утврден поимот „регистар на вештаци“ како јавна книга што се води во Министерството за правда и во која се евидентираат податоците за сите физички лица на кои им е издадена, одземена или им престанала лиценцата за вештачење, со што се обезбедува јавност, правна сигурност и транспарентност во вршењето на оваа дејност.

Законодавецот дополнително предвидел два начина на стекнување лиценца за вештачење, и тоа со полагање на испит за вештак, кој го спроведува Министерството за правда и без полагање на испит за вештак. Лиценците за вештачење ги издава Министерството за правда.

Понатаму, согласно член 31 став (7) од Законот за вештачење „Органи на Комората се: Собрание на Комората, Управен одбор, Надзорен одбор, претседател на Комората и дисциплинска комисија.“.

Согласно член 40 од Законот за вештачење:

„(1) Дисциплински орган на Комората е дисциплинската комисија.

(2) На Собранието се утврдува листа на вештаци за членови за дисциплински комисии по предлог на Управниот одбор.

(3) Управниот одбор ја формира дисциплинската комисија (во натамошниот текст: Комисијата) по пријава од овластен подносител: судија, јавен обвинител, началник и учесник во постапката, кој има правен интерес. Кон пријавата мора да се достави доказ за сторената повреда.

(4) Комисијата е составена од пет члена и нивни заменици, од кои двајца членови се од листата од ставот (2) на овој член, од кој еден член е вештак и негов заменик од соодветната област, еден член и негов заменик по предлог на министерот за правда од редот на раководните државни службеници во Министерството за правда со стаж на правни работи повеќе од десет години по положен правосуден испит, еден член и негов заменик редовен професор од акредитиран правен факултет во Република Северна Македонија и еден член и негов заменик-судија од основен суд на предлог на Судскиот совет на Република Северна Македонија. Подносителот на пријавата не може да биде член на Комисијата.

(5) Управниот одбор при изборот на составот на Комисијата именува претседател на Комисијата од редот на двајцата членови предложени од листата од ставот (2) на овој член.

(6) Начинот и поблиските услови на работа на дисциплинската комисија се уредуваат со Правилникот за дисциплинска постапка на Комората.“.

Согласно член 41 од Законот за вештачење:

„(1) За сторена дисциплинска повреда, на вештак може да му се изречат следниве дисциплински мерки:

1) јавна опомена;

2) парична казна;

3) привремено одземање лиценца за вештачење и

4) трајно одземање на лиценцата за вештачење.

(2) Дисциплинските мерки од ставот (1) точки 1), 2) и 3) на овој член ги изрекува Комисијата, а при изрекување на дисциплинската мерка од ставот (1) точка 4) на овој член, Комисијата поднесува предлог за трајно одземање на лиценцата за вештачење до министерот за правда.

(3) При изрекување дисциплинска мерка привремено одземање лиценца, вештакот може да ги работи само предметите коишто се во тек, но не и да земе да работи нови предмети.“.

Оттука, со членот 42 од Законот за вештачење се уредува системот на дисциплинска одговорност на вештаците, видот на дисциплинските мерки и постапката за нивно изрекување. Законот предвидува сразмерност на дисциплинските мерки, во зависност од тежината и повторувањето на повредите.

За полесни дисциплински повреди на професионалните обврски, како што се неправилно чување на списи, непочитување на странките и органите или повреда на етичките и професионалните правила, се изрекува дисциплинска мерка јавна опомена. За повреди поврзани со финансиска дисциплина и стручно усовршување (неплаќање членарина, непосетување обуки или повреда на тарифникот), се изрекува парична казна. Доколку повредите за кои е предвидена парична казна се повторат двапати во една календарска

година, се пропишува построга мерка – привремено одземање на лиценцата за вештачење. За најтешките повреди, како нестручно и несовесно вршење на вештачењето, конфликт на интереси, непостапување по судски одлуки или неоправдано отсуство пред надлежни органи, се изрекува трајно одземање на лиценцата.

Законот за вештачење детално ги уредува и последиците од изречените мерки, нивната јавност, висината и начинот на плаќање на паричната казна, како и критериумите што се земаат предвид при нивното изрекување. Дополнително, се предвидува построго санкционирање во случај на повторување на дисциплинските повреди.

Воедно, законодавецот предвидел и правна заштита преку право на жалба до Министерството за правда и можност за поведување управен спор пред надлежен суд, со што се гарантира контрола на законитоста и заштита на правата на вештаците и подносителите на пријавите.

Оттука, оспорената одредба од членот 42 став (10) од Законот за вештачење воспоставува второстепена управна контрола над одлуките на дисциплинската комисија, што е во согласност со член 15 од Уставот на Република Северна Македонија (право на жалба), начелото на ефективен правен лек. Министерот за правда настапува како второстепен орган, што е прифатено решение во управното право, особено кога првостепениот орган не е државен орган, туку професионално тело. Поради тоа, не постои уставна пречка извршната власт, преку министерот за правда, да врши надзор на законитоста и правилноста на нејзините одлуки, вклучително и нивно преиначување, или донесување мериторна одлука што, всушност, и го зајакнува начелото на економичност и ефикасност на постапката.

Воедно, се обезбедува судска заштита преку можноста против донесеното решение да се поведе управен спор пред надлежен суд, со што се гарантира почитување на начелото на правна сигурност.

Дополнително, со одредбите од членовите 26, 27 и 28 од Законот за вештачење, законодавецот јасно ја утврдува надлежноста на министерот за правда да одлучува со решение за одземање или престанок на лиценцата за вештачење, при што како правна последица се врши бришење на вештакот од Регистарот на вештаци.

Според членот 109 од Законот за општата управна постапка, второстепениот орган има право да ја потврди, да ја поништи, да ја преиначи првостепената одлука, или сам да одлучи по управната работа. Во таа насока е и оспорената одредба која всушност ги објаснува општите управноправни овластувања, а не претставува исклучок од нив. Дисциплинската одговорност на вештаците е прашање од јавен интерес, бидејќи вештачењето директно влијае врз судските постапки.

Оттука, целосно се бесцелни и неосновани наводите на подносителот на Иницијативата дека со оспорената одредба се создава непредвидливост и правна несигурност од причина што темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија и владеењето на правото би требало да се ценат од аспект на почитување на правата загарантирани со Уставот и законите, а во случај на евентуална повреда, да се обезбеди заштита пред судовите, што, всушност, е предвидена при носење на управни акти согласно одредбите од Законот за општата управна постапка. По одлуката на министерот постои право на управен спор пред надлежен суд (член 42 став 11 од Законот за вештачење), што значи дека министерот не е „последна инстанца“ на одлучување и конечната контрола ја врши судот. Со тоа е целосно запазен принципот на владеење на правото.

Дополнително, подносителот на Иницијативата не е во право кога укажува на тоа дека жалбите против дисциплинските одлуки во споредба со другите професионални комори на Македонија,

не ги решава надворешен извршен орган каков што е министерот од причина што согласно член 43 ставовите (10) и (11) од Законот за процена го пропишуваат следното:

„(10) Против одлуката на дисциплинската комисија проценувачот, односно подносителот на пријавата има право на жалба до надлежниот министер во рок од осум дена од добивањето на одлуката за изречена мерка. Надлежниот министер е должен одлуката по жалба да ја донесе во рок од 15 дена од денот на нејзиното поднесување.

(11) Кога не е донесена одлука по жалба во рокот предвиден со ставот (8) од овој член или проценувачот, односно подносителот на пријавата не е задоволен од одлуката донесена по жалба, може да поведе управен спор пред надлежен суд.“

Имајќи го предвид наведеното, може да се заклучи дека, иако Законот за вештачење во основа ја утврдува надлежноста на Министерството за правда како орган што ги издава и води лиценците и регистрите, сепак во правниот систем постојат јасно пропишани ситуации во кои министерот одлучува како второстепен орган.

Таков е случајот и со Законот за процена, кој експлицитно предвидува право на жалба против дисциплинските одлуки до надлежниот министер, со што се потврдува дека вклучувањето на министерот како второстепен орган не е исклучок, туку легитимен механизам за обезбедување на законитост, правна заштита и контрола на одлуките на стручните тела, што е во согласност и со системските решенија содржани во Законот за вештачење.

Имајќи го предвид горе наведеното, се смета дека член 42 став 10 во делот „да се преиначи одлуката на Комисијата“ и „министерот за правда е должен да донесе мериторна одлука“ од Законот за вештачење („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 154/23), е во согласност со Уставот на Република Северна Македонија поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата, односно да донесе решение за nepovedување на постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 37

Владата ја разгледа Иницијативата од Јаше Ибишов, Јовица Димковски, Анита Зеќ и Бојан Николовски од Куманово, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.180/2025, за поведување постапка за оценување на уставноста на член 21, член 96 и член 98 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителите на Иницијативата ја оспоруваат уставноста на членовите 21, 96 и 98 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25), по однос на нивоата на работните места и звањата на административните службеници од категоријата В-стручни службеници и посебни услови за стручните административни службеници, распоредувањето на службениците од категоријата В како и вреднувањето на платата на административните службеници во преодниот период, бидејќи како што вели истите немаат реформски и работно - мотивирачки карактер на јавната администрација, туку спротивно на тоа имаат демотивирачки и дискриминаторски карактер, поради што бараат од Уставниот суд да поведе постапка и да ја укине оспорената законска одредба.

Во однос на наводите изнесени во самата Иницијатива, се смета дека истата е беспредметна, во насока што оспорените членови се во целосна согласност со членот 8 став 1 алинеја 3, членот 9, членот 51 став 1, како и членот 52 став 4 од Уставот на Република Северна Македонија.

Во врска со првата констатација на подносителите, со која се оспорува членот 21 кој ги утврдува нивоата на работните места и звањата на административните службеници од категоријата В-стручни службеници и посебни услови за стручните административни службеници, конкретно во делот на стручни квалификации утврдени за трите нивоа, законодавецот во ниту еден случај не извршува индиректна дискриминација и не ги става во нееднаква правна положба сите кандидати за вработување и унапредување на нивото В1-стручни службеници кои имаат квалификации VI Б. Како и во постоечкото законско решение така и во новото, за кое подносителот спори, законодавецот на јасен прецизен и концизен начин ги пропишува стручните квалификации за секое ниво, притоа правејќи јасна дистинкција за нивото В1 за кое пропишува исполнување на завршен VII/1 степен на образование, според Македонската рамка на квалификации.

Ова дотолку што за наведеното ниво според опсегот на исполнување на работните цели и задачи, знаењето потребно за нивно извршување, законодавецот како и досега цени дека е потребно да се исполнува, односно административниот службеник да поседува повисоки стручни квалификации во однос на другите две пониски нивоа.

По однос на тврдењето за членот 9б, во делот распоредување на службеници од категоријата В, законодавецот иако пропишува само три нивоа од оваа категорија, ни едно од нив не фаворизира ниту има дискриминаторски, деструктивен, односно демотивирачки карактер, од причина што законски пропишаните услови на некој начин се поклопуваат со постоечките услови во сегашното законско решение. Четвртото ниво В4-помлад соработник го менува звањето, но во однос на законски пропишаните услови кои треба да се исполнат за тоа звање, во таа насока и делот плати, не постои никакво унапредување ниту поминување на повисоко ниво, затоа што споредено со сè уште важечкиот Закон за административни службеници, условите кои треба да се исполнат се исти како и досега.

Спојувањето пак на нивото В3 соработник со нивото В2 виш соработник под едно, со назив ниво В2-стручен соработник, не носи ништо дополнително само врши прераспределба на истите за кои законски пропишаните услови за исполнување на ова ниво се идентични како и оние кои сè уште се во правна важност.

Третата констатација на подносителите на Иницијативата која се однесува на членот 98 од Законот за административни службеници во делот на вреднување на платата на административните службеници во преодниот период, односно тврдењето за намалување на платата по бодови во делот плата за степен на образование, законодавецот не го ускратува правото на вработениот, ниту пак има намалување на платата на административните службеници.

Од аспект на член 8 од Уставот на Република Северна Македонија, законодавецот во целост го почитува и не го нарушува владеењето на правото и во ни еден случај не ја ограничува и намалува содржината на уставно гарантираните извори.

Во однос на член 9 од Уставот на Република Северна Македонија, законодавецот има право и обврска да интервенира таму каде што постојат системски нееднаквости и да донесе унифицирани правила за категорија на вработени што извршува исти или споредливи јавни функции, платени од јавни средства.

Законот за административни службеници во целост го почитува и е во согласност со членот 51 став 1 од Уставот.

Имајќи го предвид горенаведеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на оспорените членови 21, 96 и 98 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25), од причина што оспорените законски одредби се уставно дозволени, системски оправдани и функционално неопходни за воспоставување единствен и кохерентен статус на административните службеници, односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оспорените одредби од Законот.

Точка 38

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.174/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 71, став 1 во делот „.....под услови и критериуми утврдени со овој закон“ од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на член 71, став 1 во делот „.....под услови и критериуми утврдени со овој закон“ од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25), бидејќи со него како што вели се исклучува примената на колективните договори како уставно признаен извор за уредување на правата на вработените, поради што бара од Уставниот суд да поведе постапка и да ја укине оспорената законска одредба.

Во однос на наводите изнесени во самата Иницијатива, Владата смета дека истата е беспредметна, во насока што се цени дека Уставот на Република Северна Македонија утврдува дека правата и положбата на вработените може да се уредуваат со закон и со колективни договори, притоа не пропишува задолжително истовремено уредување од двата извора за сите категории вработени, како и не ја исклучува можноста законодавецот да утврди области каде регулирањето ќе биде направено исклучиво со закон. Притоа, оспорената одредба е во целосна согласност со Уставот, односно се обезбедува практична примена на член 32 (право на соодветна заработувачка под еднакви услови) кои во досегашната пракса беа нарушувани, како и дека е целосно во согласност со меѓународните обврски на државата.

Од аспект на член 8 став 1 од Уставот, законодавецот во целост го почитува и не го нарушува владеењето на правото и во ниеден случај не ја ограничува и намалува содржината на уставно гарантираните извори воспоставени со членот 32 од Уставот.

Оспорен е дел од членот 71 став (1) од Законот за административни службеници (во натамошниот текст: Законот), кој гласи: „Административниот службеник има право на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон.“. Меѓутоа, членот 71 мора да се чита системски, заедно со став (2) од истиот член и со останатите одредби на Законот. Во член 71 став (2) експлицитно стои: „Административниот службеник има право и на надоместоци и додатоци на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон, освен ако со колективен договор не е поинаку уредено, при што потребна е согласност од надлежниот орган за буџетот/Советот на Општината.“.

Самиот Закон не го исклучува колективното договарање, туку го поставува во уставно, системски и фискално одржлива рамка. Основната структура на платата – односно условите, критериумите, класификацијата на работните места и основните елементи на надоместокот за работа – се утврдуваат со закон, како неопходен јавноправен стандард за еднаков третман на сите административни службеници. Истовремено, Законот овозможува додатоците и дел од

надоместоците на плата да бидат уредувани и преку колективни договори, но во рамки на Законот и со задолжителна буџетска согласност, со што се обезбедува законитост, еднаквост, транспарентно трошење на јавните средства и спречување на неосновани и дискрециони отстапувања од платниот систем. Оспорената норма сама по себе не забранува, ниту исклучува колективни договори, туку ја утврдува уставно потребната и нормална позиција правото на плата мора да биде утврдено со закон, а колективните договори делуваат во рамки и под условите што ги поставува законот. Односно, се дозволуваат колективните договори во однос на надоместоци и додатоци на плата, но основата на платата (член 72 од Законот – компоненти на плата) за сите административни службеници е пропишана во Законот за административните службеници.

Дополнително, во член 8 од Законот е предвидено дека за државните службеници се применуваат одредбите од законот, подзаконските акти и колективните договори за прашања за кои законот упатува на нив, што уште еднаш потврдува дека колективните договори се признат извор во оваа материја, но не се неограничен инструмент за „паралелно“ моделирање на платите.

Државниот завод за ревизија во својот Конечен извештај (бр.04-2023-00-16) експлицитно констатира дека поради (претходната) законска можност одредени институции да регулираат прашања во врска со платите со свои посебни закони и колективни договори, доведуваат до енормни разлики во висината на платите за исти работни места во различни институции и до фрагментирање на системот. Овој фрагментиран пристап резултира со тоа, како што утврдува Државниот завод за ревизија, за исти или идентични работни места во различни институции се исплаќаат значително различни плати, токму поради тоа што во дел од институциите платите се уредени според Законот за административни службеници, а во други со посебни закони и колективни договори.

Целта на новиот Закон за административни службеници е да се воспостави единствен и кохерентен систем на плати и додатоци за оваа хоризонтална категорија службеници. Членот 71 став (1) од Законот е целосно во линија со препораките на Државниот завод за ревизија и со националните стратески документи при што треба Судот да го земе предвид како релевантен контекст при оценката на уставноста.

Европската комисија во Извештајот за Република Северна Македонија за 2024 година го нагласува токму тоа дека унифицирањето на платниот систем е клучен за обезбедување на мерит-систем, намалување на ризиците од корупција и клиентелизам, обезбедување правичност и еднакво постапување кон административните службеници.

Во однос на правото на колективно договарање (Повелбата на ЕУ за основни права, член 28, и праксата на Европскиот суд за човекови права) и самата Повелба, како што наведуваат и подносителите, предвидува дека работниците и работодавачите имаат право да преговараат и да склучуваат колективни договори во согласност со правото на Унијата и националните закони и практики. Тоа значи дека државата има право да утврди со закон рамки и ограничувања, особено кога се работи за плати од јавни средства. Колективното договарање не е апсолутно право, туку подлежи на ограничувања што служат за легитимни цели – во конкретниот случај, еднаквост, социјална правда, транспарентно трошење на буџетски средства и правна сигурност.

Со оглед дека Законот не го укинува правото на колективно договарање, туку само ја ограничува можноста платите на административните службеници во различни институции и сектори да се пресметуваат врз основа на различни основи и критериуми не може да стане збор за неуставност и неусогласеност со меѓународните прописи и стандарди.

Имајќи го предвид горенаведеното, се смета дека оспорената законска одредба е уставно дозволена, системски оправдана и функционално неопходна за воспоставување единствен и кохерентен статус на административните службеници, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на оспорениот дел од членот 71 став (1) од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25), односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 39

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.204/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 20 став 2 од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23) и притоа го утврди следното мислење:

Со Иницијативата се бара Уставниот суд на Република Северна Македонија да поведе постапка за оценување на уставноста на член 20 став (2) од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23), од причина што оспорената одредба не е во согласност со членот 8 став (1) алинеја 3 од Уставот на Република Северна Македонија, каде се пропишани темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија, конкретно владеењето на правото, членот 9 каде е пропишано начелото на еднаквост и членот 53 каде е дефинирана адвокатурата како уставна категорија. Подносителот, во образложението на Иницијативата, навел дека „оспорената одредба е концепциски нејасна, уставно противречна и системски деструктивна. Истата ја релативизира уставната категорија „јавна служба“, дозволува двојна јавна служба без уставна логика и го прави членот 53 неприменлив во практика, бидејќи уставно независната јавна служба не може да биде истовремено вградена во друга јавна служба или пак да биде дел од институционална хиерархија“. Дополнително, подносителот навел „поимите јавна функција и јавна служба ниту се дефинирани, ниту се разграничени, при што не е јасно дали опфаќаат изборни функции, именувани функции, управни, советодавни, функции со дискрециони овластувања и сл. Ова создава нормативна празнина која дозволува арбитрерно толкување“.

Согласно членот 8 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Темелни вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија се:

- основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот;
- слободното изразување на националната припадност. Соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во органите на државната власт и другите јавни институции на сите нивоа;
- владеењето на правото;
- поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска;
- политичкиот плурализам и слободните непосредни и демократски избори;
- правната заштита на сопственоста;
- слободата на пазарот и претприемништвото;
- хуманизмот, социјалната правда и солидарноста;
- локалната самоуправа;
- уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата и
- почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право.

Во Република Северна Македонија слободно е сè што со Уставот и закон не е забрането.“.

Согласно членот 9 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Граѓаните на Република Северна Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба.

Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.“

Согласно членот 53 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Адвокатурата е самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон.“

Согласно член 20 став (2) од Законот за адвокатурата „Адвокатот може да врши јавна функција или јавна служба доколку за вршење на истата не заснова работен однос.“

Се смета дека поднесената Иницијатива е неоснована од следните причини:

Адвокатурата е уставно загарантирана категорија и има важна улога во секое демократско општество, но и централна улога во нашиот правосуден систем. Таа е дефинирана во членот 58 од Уставот на Република Северна Македонија, како самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон. Токму поради таа причина, адвокатурата е регулирана со посебен закон.

Со Законот за адвокатурата се уредува обезбедувањето правна помош од страна на адвокатурата на физички и правни лица во остварувањето и заштитата на нивните права и врз закон заснованите интереси во постапката пред судовите, државните органи, други правни лица, органите на единиците на локалната самоуправа, вршењето на адвокатската дејност, утврдени со овој и друг закон, како и организацијата на адвокатурата, условите за вршење и престанок и мирување на адвокатска дејност и правата и обврските на адвокатите, како и осигурување на адвокатите од одговорност од штета.

За да се оцени уставноста на оспорената одредба потребно е истата да се разгледа во корелација со останатите одредби од Законот за адвокатурата како целина, од каде и произлегува и целта и улогата на оспорената законска одредба.

Согласно член 5 од Законот за адвокатурата „Самостојноста и независноста на адвокатурата како јавна служба се остварува со слободно и независно вршење на адвокатската дејност, слободен избор на адвокатот, организирање на адвокатите во Адвокатска комора и нејзино финансирање, автономно донесување на акти за работа на Адвокатската комора на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Адвокатската комора) и нејзините органи и запишување и бришење од Именикот на адвокатите, Именикот на адвокатските друштва, Именикот на странските адвокати, Именикот на странските адвокатски друштва, Именикот на адвокатските стручни соработници, Именикот на адвокатските приправници и донесување на Кодекс на адвокатската етика.“

Со членот 12 јасно се пропишани условите кои е потребно да ги исполни лицето за да се запише како адвокат во Именикот на адвокати, а кои услови меѓу другото се и да не е во работен однос и да не врши работи кои се неспојливи со адвокатурата.

Согласно член 20 став (1) од Законот за адвокатурата „Адвокатот и адвокатското друштво не смеат да вршат дејност, професија или активност кои со Кодексот на адвокатска етика се определени како несоодветни професии.“

Согласно точка 4 од Општите принципи од Кодексот за професионалната етика на адвокатите, адвокатските стручни соработници и адвокатските приправници на Адвокатската комора е пропишано:

„Овој принцип се обезбедува со воздржување на адвокатот од вршење на професионални активности или стекнување на својство на субјект кои не се спови со професијата адвокат, го нарушуваат неговиот дигнитет, интегритет, независност и сл.

Како неспови со адвокатурата професионални, дејности, должности или статус на лице се сметаат особено:

- стечаен управник;
- законски застапник на трговско друштво;
- основач, содружник или партнер, управител или вработен во трговско друштво кое што се занимава со правен консалтинг, агенција за недвижност или други правни субјекти кои со своето работење претставуваат нелојална конкуренција на адвокатурата.“

Оттука, целосно се неосновани наводите на подносителот на Иницијативата дека оспорената одредба од член 20 став (2) од Законот за адвокатурата е спротивна на член 53 од Уставот, како и дека истата е нејасна, уставно противречна и системски деструктивна. Имено, со член 53 од Уставот се гарантира самостојноста и независноста на адвокатурата како јавна служба што обезбедува правна помош, а оспорената одредба од член 20 токму е во функција на заштита на таа уставна категорија. Со утврдувањето на неспојливост на адвокатската дејност со одредени дејности и професионални, законодавецот не ја нарушува, туку ја конкретизира уставната гаранција за независно и самостојно вршење на адвокатурата.

Неоснован е и наводот дека оспорената одредба е нејасна или уставно противречна. Упатувањето на Кодексот на адвокатска етика не создава правна несигурност, туку претставува израз на автономното нормативно уредување на адвокатурата, кое произлегува токму од член 53 од Уставот. Кодексот всушност претставува збир од усвоени начела по кои треба да се управуваат адвокатите во својата работа. Тие се во согласност со општите начела на етиката на веќе порано прифатените и развиени начела на професионалната етика на адвокатурата, при што не се релативизира уставната рамка, туку се доразработува во рамки на законското овластување.

Понатаму, неосновани се наводите од Иницијативата дека оспорената одредба дозволува „двојна јавна служба“ и со тоа ја релативизира уставната категорија јавна служба без уставна логика. Напротив, со член 20 став (2) од Законот за адвокатурата јасно и недвосмислено е утврдено дека адвокатот може да врши јавна функција или јавна служба исклучиво под услов за вршење на истата да не заснова работен однос, со што се исклучува институционална и функционална зависност која би можела да ја загрози независноста на адвокатската дејност. Оттука, не станува збор за дозволување на паралелно вршење на две јавни служби во уставна смисла, туку за ограничен и строго условен ангажман, кој не ја менува суштината на адвокатурата како самостојна јавна служба. Во правниот систем на Република Северна Македонија, поимите „јавна функција“ и „јавна служба“ не се оставени на произволно толкување, туку се јасно нормативно разграничени и доследно употребувани во повеќе закони.

Следствено, оспорената одредба од член 20 од Законот за адвокатура не ја релативизира уставната позиција на адвокатурата, ниту има системски деструктивно дејство, туку претставува легитимен законодавен механизам за заштита на независноста, интегритетот и јавната улога на адвокатурата, целосно усогласен со член 53 од Уставот.

Понатаму, оспорената одредба од член 20 став (2) од Законот за адвокатурата не е во спротивност со член 8 став (1) алинеја 3 од Уставот, кој го утврдува владеењето на правото како

темелна вредност на уставниот поредок. Одредбата е јасна по својата цел и правно дејство, а упатувањето на Кодексот на адвокатска етика овозможува флексибилно и стручно уредување на прашањата на неспојливост, со што се обезбедува правна сигурност во примената, имајќи предвид дека Кодексот е јавно достапен и еднакво применлив на сите адвокати.

Во однос на член 9 од Уставот, кој го гарантира начелото на еднаквост на граѓаните пред Уставот и законите, оспорениот член не воспоставува нееднаков или дискриминаторски третман. Различниот правен режим за адвокатите во однос на други професии е оправдан со специфичната јавна улога на адвокатурата, која бара повисоки стандарди на независност, непристрасност и етичко однесување. Таквото разликување се темели на објективни и разумни причини и е во функција на легитимна цел, поради што не претставува повреда на уставното начело на еднаквост.

Оттука, подносителот на Иницијативата не е во право кога укажува дека оспорениот закон не е во согласност со Уставот, бидејќи истиот е донесен од страна на Собранието на Република Северна Македонија, а врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот истиот е прогласен и со указ потпишан од страна на претседателот на Републиката и претседателот на Собранието.

Имајќи го предвид горенаведеното, се смета дека членот 20 став (2) од Законот за адвокатурата е во согласност со Уставот на Република Северна Македонија, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување постапка за оценување на уставноста на член 20 став (2) од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23), односно да донесе решение за nepovedување постапка за оценување на уставноста на овој член од Законот.

Точка 40

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.201/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 194/24) и притоа го утврди следното мислење:

Со оваа иницијатива подносителот предлага Уставниот суд да поведе постапка за оценување на уставноста на членот 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 194/24).

Согласно наведеното во поднесената Иницијатива, со членот 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош, била направена повреда на членот 8 став 1 алинеи 3, 4 и 8, повреда на членот 9 и повреда на членот 54 од Уставот, бидејќи со оспорениот член се вршела дискрециона проценка, поимите во членот биле недефинирани и неопределени, а пристапот до правдата не би смеел да биде зависен од дискрециони одлуки на извршната власт, направена била негација на хуманистичката димензија на правото, односно се создавале услови за дехуманизација на правна заштита, како и со спорната одредба се создавала правна нееднаквост меѓу корисниците на секундарната правна помош.

Понатаму се споменува дека со оспорениот член се овозможувало непропорционалност и оневозможување на остварување на уставно загарантирано право - правото на пристап до суд и правна заштита.

Наводите во поднесената Иницијатива се цени дека се неосновани.

Имено, согласно член 26 став 1 од Законот се дадени условите за прекин на одобрена секундарна правна помош и тоа:

(1) Министерството ќе донесе решение со кое се прекинува одобрената секундарна правна помош во следните случаи:

- по барање на корисникот,

- кога корисникот на правната помош починал, освен ако сите членови на неговото семејство со кои живеел во заедничко домаќинство ги исполнуваат условите за одобрување на секундарна правна помош и имаат правен интерес за решавање на правното прашање, имаат волја да ја продолжат постапката во која е одобрена правна помош и ако се работи за правно прашање кое може да се наследи, а за стапување на место на корисникот во постапката го известат Министерството, во рок од 15 дена од денот на смртта на корисникот,

- ако адвокатот доставил образложено мислење дека е нецелисходно понатамошно давање на секундарна правна помош,

- кога корисникот од неоправдани причини и во континуитет не се состанува со адвокатот во претходно договореното време и место и за тоа не го известил адвокатот или одбива да соработува во процесот на добивање на секундарна правна помош или во процесот при давање на секундарна правна помош,

- ако се утврди дека корисникот по донесувањето на решението со кое се одобрува секундарна правна помош повеќе не ги исполнува условите за одобрување на секундарна правна помош, утврдени со Одделот 3 Глава II од овој закон,

- ако се утврди дека трошоците за одобрената секундарна правна помош се несразмерно повисоки во споредба со вредноста на спорот или

- ако во периодот на користење на секундарна правна помош се утврди дека корисникот дал лажни податоци со цел да добие секундарна правна помош.

(2) Министерството за случаите од ставот (1) на овој член, има право доколку утврди дека е потребно, да побара дополнителни податоци.

(3) Министерството, решението за прекинување на секундарна правна помош го доставува до корисникот и назначениот адвокат.

(4) Против решението на Министерството со кое се прекинува користењето на одобрената секундарна правна помош корисникот може да поведе управен спор пред надлежен суд.

(5) Постапката пред надлежен суд од ставот (4) на овој член е итна.

Оспорената одредба се цени дека е оправдана и не го проблематизира пристапот до правдата на граѓаните, бидејќи таа е дел од една целина и една од битните одредби за заштита на системот и пристапот до правда.

Со оспорената одредба се спречува злоупотреба на Законот и неконтролиран одлив на буџетски средства. Оваа одредба е донесена со цел да се спречи неконтролирано трошење на буџетски средства, а сепак е во согласност со начелото на слободна оценка на доказите, како основно начело во повеќе материјални закони.

Согласно, Законот за бесплатна правна помош по поднесените барања одлучуваат овластени лица кои се со положен правосуден испит и долгогодишно работно искуство, чија главна цел е да го спроведуваат законот најцелисходно, а тука е и надзорот и ревизијата над нивната работа. Оттука, се смета дека сомненијата кои се нафрлуваат од подносителот на Иницијативата не се основани.

Имајќи го предвид горенаведеното, се смета дека оспорените одредби од членот 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош се во согласност со одредбите од Уставот на Република Северна Македонија, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување постапка за оценување на уставноста на овие членови од Законот за бесплатна правна помош, со предлог да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на член 26 став 1 алинеја 6 од Законот за бесплатна правна помош.

Точка 41

Владата ја разгледа Иницијативата од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.189/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 12 став 1 алинеја 9 од Законот за адвокатура („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23) и притоа го утврди следното мислење:

Со Иницијативата се бара Уставниот суд на Република Северна Македонија да поведе постапка за оценување на уставноста на член 12 став (1) алинеја 9 од Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.199/23), од причина што оспорената одредба не е во согласност со членот 8 став (1) алинеја 3 од Уставот на Република Северна Македонија каде се пропишани темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија, конкретно владеењето на правото, членот 9 каде е пропишано начелото на еднаквост, членот 32 каде е пропишано правото на работа, член 51 од Уставот каде е пропишана согласноста на законите со Уставот, како и членот 54 каде се пропишани условите за ограничување на правата. Подносителот, во образложението на Иницијативата, навел дека „клучниот поим одговорност не е дефиниран ниту разјаснет во Законот.“

Дополнително, подносителот навел дека „оспорената одредба во својата содржина ги доведува на еднакво рамниште: судија и државен службеник, јавен обвинител и нотар, извршител и народен правобранител, нивни заменици, итн, иако сите тие имаат различни надлежности, овластувања, а со тоа и различни режими на одговорност.“

Согласно членот 8 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Темелни вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија се:

- основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот;
- слободното изразување на националната припадност. Соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во органите на државната власт и другите јавни институции на сите нивоа;
- владеењето на правото;
- поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска;
- политичкиот плурализам и слободните непосредни и демократски избори;
- правната заштита на сопственоста;
- слободата на пазарот и претприемништвото;
- хуманизмот, социјалната правда и солидарноста;
- локалната самоуправа;
- уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата и
- почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право.

Во Република Северна Македонија слободно е сè што со Уставот и закон не е забрането.“

Согласно членот 9 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Граѓаните на Република Северна Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба.

Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.“

Согласно член 32 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Секој има право на работа, слободен избор на вработување, заштита при работењето и материјална обезбеденост за време на привремена невработеност.

Секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место.

Секој вработен има право на соодветна заработувачка.

Секој вработен има право на платен дневен, неделен и годишен одмор. Од овие права вработените не можат да се откажат.

Остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективни договори.“

Согласно членот 51 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон.

Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.“

Согласно членот 54 од Уставот на Република Северна Македонија:

„Слободите и правата на човекот и граѓанинот можат да се ограничат само во случаи утврдени со Уставот.

Слободите и правата на човекот и граѓанинот можат да бидат ограничени за време на воена или вонредна состојба според одредбите на Уставот.

Ограничувањето на слободите и правата не може да биде дискриминаторско по основ на пол, раса, боја на кожа, јазик, вера, национално или социјално потекло, имотна или општествена положба.

Ограничувањето на слободите и правата не може да се однесува на правото на живот, забраната на мачење, на нечовечко и понижувачко постапување и казнување, на правната одреденост на казните дела и казните, како и на слободата на уверувањето, совеста, мислата, јавното изразување на мислата и вероисповедта.“

Согласно член 12 став (1) алинеја 9 од Законот за адвокатурата „да не му престанала функцијата судија, јавен обвинител, државен правобранител или заменик, народен правобранител или заменик, избран или именуван функционер, односно да не му престанал работниот однос како државен службеник, нотар, заменик или помошник - нотар, извршител или заменик - извршител, со конечна одлука во судска, дисциплинска или друга постапка со која е утврдена одговорност во вршење на функцијата односно службата додека не поминат пет години од конечноста на одлуката“.

Се смета дека поднесената Иницијатива е неоснована од следните причини:

Адвокатурата е уставно загарантирана категорија и има важна улога во секое демократско општество, но и централна улога во нашиот правосуден систем. Таа е дефинирана во членот 58 од Уставот на Република Северна Македонија, како самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон. Токму поради таа причина, адвокатурата е регулирана со посебен закон.

Со Законот за адвокатурата се уредува обезбедувањето правна помош од страна на адвокатурата на физички и правни лица во остварувањето и заштитата на нивните права и врз закон заснованите интереси во постапката пред судовите, државните органи, други правни лица, органите на единиците на локалната самоуправа, вршењето на адвокатската дејност, утврдени со овој и друг закон, како и организацијата на адвокатурата, условите за вршење и престанок и мирување на адвокатска дејност и правата и обврските на адвокатите, како и осигурување на адвокатите од одговорност од штета.

За да се оцени уставноста на оспорената одредба потребно е истата да се разгледа во корелација со останатите одредби од Законот за адвокатурата, Законот за судовите, Законот за јавното обвинителство, Законот за извршување, Законот за нотаријат, Законот за Народен

правобранител и Законот за државното правобранителство како целина, од каде и произлегува и целта и улогата на оспорената законска одредба.

Следствено на наведеното, законодавецот со оспорената одредба не ги ограничил правата и слободите на човекот и граѓанинот бидејќи со Законот за адвокатурата, конкретно со оспорениот член не станува збор за ограничување по ниеден основ. Со членот 12 јасно се пропишани условите кои е потребно да ги исполни лицето за да се запише како адвокат во Именикот на адвокати, како што се:

- да е државјанин на Република Северна Македонија или да е државјанин на држава земја членка на Европската Унија,
- да е деловно способно;
- има стекнато универзитетска диплома за дипломиран правник во Република Северна Македонија со завршено четиригодишно високо образование на правни студии VII/1 или со стекнати 300 кредити според Европскиот кредит
- трансфер систем (ЕКТС) или нострифицирана диплома од правен факултет од странство,
- активно да го зборува македонскиот јазик,
- да има положено правосуден испит во Република Северна Македонија,
- со правосилна судска одлука да не е осуден на безусловна казна затвор во траење над шест месеци, како и да не му е изречена казна забрана за вршење професија, дејност или должноста, за време на траење на санкцијата,
- да не е во работен однос,
- да не врши работи кои се неспојливи со адвокатурата,
- да не му престанала функцијата судија, јавен обвинител, државен правобранител или негов заменик, народен правобранител или негов заменик, избран или именуван функционер, односно да не му престанал работниот однос како државен службеник, нотар, заменик или помошник нотар, извршител или заменик извршител, со конечна одлука во судска, дисциплинска или друга постапка со која е утврдена одговорност во вршење на функцијата, односно службата додека не поминат пет години од конечноста на одлуката и
- да достави доказ за завршена почетна обука при Центарот за едукација на Адвокатската комора.

Во членот 53 од Уставот на Република Северна Македонија се наведува дека „адвокатурата е самостојна и независна јавна служба што обезбедува правна помош и врши јавни овластувања во согласност со закон.“

Ваквата уставна поставеност на адвокатурата како самостојна и независна јавна служба која обезбедува правна помош, е всушност должност на законодавецот да обезбеди професионално вршење на работите на адвокатурата со што ќе се зајакне принципот на владеење на правото, а преку чување на угледот и достоинството на адвокатската дејност.

Во Статутот на Адвокатската комора се наведува дека „Комисијата за прием на пригоден начин ќе изврши проверка на фактите од членот 12 од Законот за адвокатура и тоа дали лицето ужива углед, дали е достоинствено за вршење на адвокатската дејност вклучително од аспект на познавање на адвокатската етика регулирана во актите на комората и дали врши работи кои се неспојливи со адвокатурата“, а се во врска со член 12 став (1) алинеи 9 и 10. Со овој член, всушност, се уредува начинот на кој ќе се изврши проверката на фактите од членот 12 од Законот во кој се наведени условите за прием во адвокатурата.

Во членот 32 од Уставот на Република Северна Македонија став 2 се наведува дека секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место при тоа наведувајќи во ставот (5) дека остварувањето на овие права се уредува со закон и со колективен договор. Наведеното значи дека условите за пристап до соодветно работно место секогаш се уредуваат во закон, односно со Законот за адвокатура во конкретниот случај.

Неосновани се наводите на подносителот на Иницијативата дека не е дефиниран поимот одговорност од причина што посебните закони кои ја регулираат материјата за одговорност на овие категории професии (Законот за судии, Законот за јавни обвинители, Законот за државното правобранителство, Законот за нотаријат, Законот за извршување и Законот за Народниот правобранител) јасно утврдуваат кога може да се констатира престанок на функцијата или работниот однос.

Престанокот не настанува автоматски, туку само по конечна одлука во судска, дисциплинска или друга постапка, со што се обезбедува правна сигурност и интегритет во извршување на функцијата или службата.

Воедно, периодот од пет години е утврден како временска мерка на заштита на јавниот интерес и довербата во адвокатурата и е во целосна согласност со системската регулатива во посебните закони и не ја релативизира категоријата јавна служба, туку ја штити независноста и автономијата на адвокатите.

Согласно член 9 од Законот за Народниот правобранител („Службен весник на Република Македонија“ бр.60/03, 114/09, 181/16, 189/16 и 35/18) „Функцијата народен правобранител престанува ако:

- 1) тоа сам го бара;
- 2) е избран или именуван на друга јавна функција;
- 3) исполнува услови за старосна пензија;

Народниот правобранител се разрешува пред истекот на мандатот ако:

- 1) трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата;
- 2) биде осуден за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци.“

Согласно член 87 од Законот за јавното обвинителство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20):

„(1) На јавниот обвинител функцијата му престанува:

- по сопствено барање,
- ако го изгуби државјанството на Република Северна Македонија,
- ако трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата јавен обвинител,
- ако ги исполни условите за старосна пензија со право на продолжување согласно со Законот за работните односи,
- ако на негово барање и со негова согласност е избран или именуван на друга јавна функција, освен кога функцијата јавен обвинител мирува под услови утврдени со овој закон или
- ако е осуден со правосилна судска одлука на казна затвор во траење од најмалку шест месеци.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член престанокот на функцијата јавен обвинител го утврдува Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија.“.

Согласно член 89 став (1) од Законот за јавното обвинителство „Јавниот обвинител во вршење на својата функција се разрешува:

- поради тешка дисциплинска повреда согласно со членот 91 од овој закон или
- ако е член во политичка партија.“.

Согласно член 73 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/06, 35/08, 150/10, 83/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19):

(1) На судијата му престанува судиската функција, ако:

- тоа сам го побара,
- трајно ја загуби способноста за вршење на судиската функција, што го утврдува Судскиот совет на Република Македонија,

- ги исполнил условите за старосна пензија, со можност за продолжување на мандатот согласно со прописите за работните односи,
- настапат условите од членот 52 ставови (1) и (7) од овој закон, освен кога судиската функција мирува под услови утврдени со закон и
- е осуден со правосилна судска пресуда за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеца.

(2) Судскиот совет на Република Македонија најдоцна во рок од десет дена од денот на дознавањето за настапување на случаите од ставот (1) на овој член, утврдува престанок на судиската функција со што на судијата му престанува и правото на плата.

(3) Судот кој ја донел правосилната одлука од ставот (1) алинеја (5) на овој член е должен веднаш по правосилноста на одлуката писмено да го извести Судскиот совет на Република Македонија и претседателот на судот каде судијата ја врши судиската функција.“.

Согласно член 74 став (1) од Законот за судовите „Судијата се разрешува од судиската функција:

- поради потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршење на судиската функција пропишана со закон и
- поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под услови утврдени со закон.“

Согласно член 20 од Законот за нотаријат („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/16, 142/16 и 233/18):

„ (1) Нотарот ќе биде разрешен:

- а) ако престанат условите за именување од членот 10 став (1) од овој закон или ако дополнително се утврди дека при неговото именување не постоеле;
- б) ако не даде свечена изјава;
- в) ако се вработи на друго место;
- г) ако со правосилна судска одлука му биде одземена или ограничена деловната способност;
- д) ако поради телесен недостаток или поради болест трајно ја загуби способноста за вршење на службата утврдена со акт на надлежен орган;
- ѓ) ако е член на органи на политичка партија, финансира партија, партиска коалиција или кандидати на изборите;
- е) ако не го продолжува уредно своето осигурување од одговорност за штета и
- ж) ако врши адвокатска дејност или кое било друго платено занимање или функција, односно врши некоја друга дополнителна дејност во трговско друштво или друг правен субјект во кој остварува профит или е член во управни, надзорни или други органи.

(2) Решението за разрешување на нотарот го донесува Министерството.

(3) Пред донесување на решението од ставот (2) на овој член, на нотарот мора да му биде овозможено писмено да се произнесе во рок од осум дена од денот на приемот на барањето, заради произнесување за причините за разрешување.

(4) Министерството може да побара мислење од Комората за причините за разрешување на нотарот.

Согласно член 23 од Законот за државното правобранителство („Службен весник на Република Македонија“ бр.87/07, 104/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.53/24):

„Функцијата државен правобранител, односно државни правобранители престанува:

- со смрт,
- по сопствено барање,
- поради исполнување на услови за стекнување на правото на старосна пензија,
- ако се утврди дека трајно ја загубил способноста за вршење на функцијата,
- ако е избран, односно именуван на друга функција, односно должност и
- ако со правосилна пресуда е огласен за виновен и му е изречена ефективна казна затвор од најмалку шест месеца.“.

Согласно член 24 став (1) од Законот за државното правобранителство „Државните правобранители можат да се разрешат поради нестручно и несовесно вршење на функцијата државен правобранител“.

Согласно член 71 од Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија“ бр.72/16, 142/16, 233/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.14/20 и 154/23):

„(1) Должноста на извршителот престанува во следните случаи:

- а) со смрт - со денот на смртта на извршителот;
- б) со навршување на 64 години возраст согласно закон;
- в) по негово барање - со истекот на рокот определен во барањето за престанок на службата;
- г) ако биде осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор над шест месеци - со правосилноста на кривичната пресуда,
- д) ако му биде изречена казна-забрана за вршење на должноста извршител – со денот на правосилноста на одлуката на судот;
- ѓ) ако со одлука на дисциплинската комисија му е изречена дисциплинска мерка - трајно одземање на правото на вршење на должноста извршител - со денот на правосилноста на одлуката на дисциплинската комисија и
- е) со разрешување – со правосилноста на одлуката за разрешување.

(2) Во случаите од ставот (1) точки а) до д) на овој член министерството во рок од 15 дена ќе донесе решение со кое констатира дека должноста на извршителот престанала.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член извршителот нема право на жалба, а може да поведе управен спор.

(4) Правосилното решение за престанокот на должноста извршител Министерството веднаш го објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Оттука, член 12 став (1) алинеја 9 јасно и недвосмислено утврдува обврски за сите лица кои е потребно да ги исполнат за да се упишат во Именикот на адвокати, а кои услови, всушност, се однесуваат на зачувување на независноста, етичкиот и професионалниот интегритет и довербата на јавноста во адвокатурата. Оспорената одредба во однос на член 8 став (1) алинеја 3 (влеење на правото) од Уставот на Република Северна Македонија, е јасна и предвидлива, обезбедувајќи правна сигурност. Во поглед на членот 9 (еднаквост) од Уставот на Република Северна Македонија, разликата во условите за влез во адвокатурата е оправдана со оглед на специфичноста на професијата и јавниот интерес и не создава дискриминација. Во поглед на член 32 (право на слобода на дејност) од Уставот на Република Северна Македонија, оспорената одредба, всушност, регулира одредени ограничувања за професијата во согласност со јавниот интерес и етичките стандарди, што претставува легитимна цел на законодавецот во однос на зачувување на угледот на адвокатската професија.

Воедно, подносителот на Иницијативата не е во право кога укажува дека оспорениот закон не е во согласност со Уставот бидејќи истиот е донесен од страна на Собранието на Република Северна Македонија, а врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот истиот е прогласен и со указ потпишан од страна на претседателот на Републиката и претседателот на Собранието.

Имајќи го предвид горе наведеното, се смета дека членот 12 став (1) алинеја 9 од Законот за адвокатурата е во согласност со Уставот на Република Северна Македонија, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да донесе Решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на член 12 став 1 алинеја 9 од Законот за адвокататура.

Владата ја разгледа Иницијативата од Сојузот на синдикатите на Македонија (ССМ) од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.200/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 71 од Законот за административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на член 71 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25), по однос на плати и надоместоци на административните службеници, бидејќи со него како што вели е ограничено и суспендирано правото на уредување и доуредување на правата поврзани со плата, надоместоци и додатоци на плата со колективен договор и на тој начин е суспендирано колективното договарање за административните службеници, поради што бара од Уставниот суд да поведе постапка и да ја укине оспорената законска одредба.

Во однос на наводите изнесени во самата Иницијатива, се смета дека истата е беспредметна, од причина што Уставот на Република Северна Македонија утврдува дека правата и положбата на вработените може да се уредуваат со закон и со колективни договори, притоа не пропишува задолжително истовремено уредување од двата извора за сите категории вработени, како и дека не ја исклучува можноста законодавецот да утврди области каде регулирањето ќе биде направено исклучиво со закон. Притоа, оспорената одредба е во целосна согласност со Уставот, односно се обезбедува практична примена на член 32 (право на соодветна заработувачка под еднакви услови) кои во досегашната пракса беа нарушувани и е целосно во согласност со меѓународните обврски на државата.

Од аспект на член 8 од Уставот, законодавецот во целост го почитува и не го нарушува владеењето на правото и во ниеден случај не ја ограничува и намалува содржината на уставно гарантираните извори воспоставени со членот 32 од Уставот.

Во однос на член 9 од Уставот, законодавецот има право и обврска да интервенира таму каде што постојат системски нееднакости и да донесе унифицирани правила за категорија на вработени што извршува исти или споредливи јавни функции, платени од јавни средства.

Оспорен е дел од членот 71 став (1) од Законот за административни службеници (во натамошниот текст: Законот), кој гласи: „Административниот службеник има право на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон.“. Меѓутоа, членот 71 мора да се чита системски, заедно со став (2) од истиот член и со останатите одредби на Законот. Во член 71 став (2) експлицитно стои: „Административниот службеник има право и на надоместоци и додатоци на плата под услови и критериуми утврдени со овој закон, освен ако со колективен договор не е поинаку уредено, при што потребна е согласност од надлежниот орган за буџетот/Советот на општината.“.

Самиот Законот не го исклучува колективното договарање, туку го поставува во уставно, системски и фискално одржлива рамка. Основната структура на платата - односно условите, критериумите, класификацијата на работните места и основните елементи на надоместокот за работа - се утврдуваат со закон, како неопходен јавноправен стандард за еднаков третман на сите административни службеници. Истовремено, Законот овозможува додатоците и дел од надоместоците на плата да бидат уредувани и преку колективни договори, но во рамки на Законот и со задолжителна буџетска согласност, со што се обезбедува законитост, еднаквост, транспарентно трошење на јавните средства и спречување на неосновани и дискрециони отстапувања од платниот систем.

Дополнително, во член 8 од Законот е предвидено дека за државните службеници се применуваат одредбите од законот, подзаконските акти и колективните договори за прашања

за кои законот упатува на нив, што уште еднаш потврдува дека колективните договори се признат извор во оваа материја, но не се неограничен инструмент за „паралелно“ моделирање на платите.

Оспорената норма сама по себе не забранува, ниту исклучува колективни договори, туку ја утврдува уставно потребната и нормална позиција правото на плата мора да биде утврдено со закон, а колективните договори делуваат во рамки и под условите што ги поставува законот. Односно, се дозволуваат колективните договори во однос на надоместоци и додатоци на плата, но основата на платата (член 72 од Законот - компоненти на плата) за сите административни службеници е пропишана во Законот за административните службеници.

Државниот завод за ревизија во својот Конечен извештај (бр.04-2023-00-16) експлицитно констатира дека поради (претходната) законска можност одредени институции да регулираат прашања во врска со платите со свои посебни закони и колективни договори, доведуваат до енормни разлики во висината на платите за исти работни места во различни институции и до фрагментирање на системот. Овој фрагментиран пристап резултира со тоа што, како што утврдува Државниот завод за ревизија, за исти или идентични работни места во различни институции се исплаќаат значително различни плати, токму поради тоа што во дел од институциите платите се уредени според Законот за административни службеници, а во други со посебни закони и колективни договори.

Целта на новиот Закон за административни службеници е да се воспостави единствен и кохерентен систем на плати и додатоци за оваа хоризонтална категорија службеници (административни службеници во државни органи, единици на локалната самоуправа, фондови, агенции и др.).

Европската комисија во Извештајот за Северна Македонија за 2024 година го нагласува токму тоа дека унифицирањето на платниот систем е клучен за обезбедување на мерит-систем, намалување на ризиците од корупција и клиентелизам, обезбедување правичност и еднакво постапување кон административните службеници.

Во однос на правото на колективно договарање (Повелбата на ЕУ за основни права, член 28 и праксата на Европскиот суд за човекови права) и самата Повелба, како што наведуваат и подносителите, предвидува дека работниците и работодавачите имаат право да преговараат и да склучуваат колективни договори во согласност со правото на Унијата и националните закони и практики. Тоа значи дека државата има право да утврди со закон рамки и ограничувања, особено кога се работи за плати од јавни средства. Колективното договарање не е апсолутно право, туку подлежи на ограничувања што служат за легитимни цели - во конкретниот случај, еднаквост, социјална правда, транспарентно трошење на буџетски средства и правна сигурност.

Со оглед дека Законот не го укинува правото на колективно договарање, туку само ја ограничува можноста платите на административните службеници во различни институции и сектори да се пресметуваат врз основа на различни основи и критериуми, не може да стане збор за неуставност и неусогласеност со меѓународните прописи и стандарди.

Имајќи го предвид горенаведеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на оспорениот член 71 од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/2025), од причина што оспорената законска одредба е уставно дозволена, системски оправдана и функционално неопходна за воспоставување единствен и кохерентен статус на

административните службеници, односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оспорениот член од Законот.

Точка 43

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.8/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 20 став 3 во делот „судска, арбитражна“ од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.294/21) и притоа го утврди следново мислење:

Подносителот на Иницијативата наведува дека со членот 20 став (3) од Законот за медијација е повреден членот 8 став (1) алинеи 3 и 4 од Уставот на Република Северна Македонија, односно владеењето на правото, член 50, кој утврдува дека „Секој граѓанин може да се повика на заштита на слободите и правата утврдени со Уставот пред судовите во постапка заснована на начелата на приоритетност и итност“, член 51 од Уставот на Република Северна Македонија, кој утврдува дека законите мора да бидат во согласност со Уставот и дека секој е должен да ги почитува Уставот и законите, како и член 54 кој пропишува дека слободите и правата можат да се ограничат само во случаи утврдени со Уставот.

Подносителот на Иницијативата смета дека со членот 20 став (3) од Законот за медијација, во кој е утврдено дека „Страните кои започнале постапка за медијација немаат право истовремено, односно додека трае постапката на медијација да започнат судска или арбитражна или постапка пред друг медијатор за истиот спорен однос кој е предмет на медијацијата“, автоматски се исклучува пристапот до суд и арбитража за неопределен временски период и дека со оспорениот дел од законската одредба правото на судска заштита се суспендира поради медијацијата и се создава ограничувачки режим, а правото се одложува, се условува и блокира.

Се смета дека наводите на подносителот на Иницијативата се неосновани од следните причини:

Согласно член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Северна Македонија, владеењето на правото е утврдено како една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија.

Според член 51 од Уставот на Република Северна Македонија, во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според членот 4 став (1) од Законот за медијација, според начинот на поведување, медијацијата може да се одвива како доброволна, договорна и законски определена. Според став (2) доброволна медијација е медијацијата во која страните своеволно се впуштаат во обид за решавање на спорен однос пред, или по започнувањето на судска постапка. Оттука, сосем е неспорно дека поведувањето на постапката за медијација е израз на слободната волја и диспозиција на страните за доброволно решавање на спорот, пред или по започнувањето на судска постапка, со кој се обезбедува правната сигурност, предвидливост и владеење на правото.

Според член 7 став (1) и став (2) од Законот за медијација со кој се регулира доброволноста на постапката за медијација, уреден е начинот на поднесување на барањето до избран медијатор од редот на Именикот на медијатори, при што е дефинирано дека доброволноста и можноста за

поведување и спроведување на постапката на медијација не се исклучува доколку за спорниот однос се води судска или друга постапка без оглед на степенот на таа постапка.

Според член 18 став (3) од Законот за медијација, „Во постапка за медијација за спорови за кои веќе е започната судска или друга постапка, медијацијата започнува на денот кога судот или друг надлежен орган, по изјавена согласност на страните, донесува решение за прекин на постапката заради упатување на страните во постапка на медијација. Страните се должни да достават барање за спроведување постапка на медијација до избран медијатор веднаш, но не подоцна од три работни дена сметано од денот на приемот на решението за прекин на постапката заради упатување на страните во постапка на медијација на судот или друг надлежен орган. Во прилог на барањето страните го доставуваат решението на судот или друг надлежен орган за прекин на започнатата постапка.“.

Имајќи ги предвид претходно наведените законски одредби, треба да се има предвид дека оспорената законска одредба од член 20 став (3) од Законот за медијација се однесува на членот кој ја уредува застареноста и преклузијата.

Притоа во член 20 став (1) е уредено дека со поднесување на барање за поведување на постапка за медијација започнува прекин на рокот за застареност на побарувањето - предмет на спорниот однос, кој трае до завршувањето на постапката за медијација, но не подолго од 90 дена. Ставот (2) од истиот член го уредува продолжувањето на рокот на застареност, во услови кога постапката за медијација завршила без постигната спогодба или пак странките постигнале делумна спогодба.

Оспорениот став (3) од член 20 уредува дека „страните кои започнале постапка за медијација немаат право истовремено, односно додека трае постапката за медијација да започнат судска, арбитражна или постапка пред друг медијатор за истиот спорен однос кој е предмет на медијација. Ставот (4) пак го уредува исклучокот од ставот (3) на овој член, дека страните учесници во медијацијата можат за време на постапката за медијација да поднесат предлог за изрекување на привремени мерки или мерки на обезбедување пред надлежен суд.

Имајќи ги предвид сите цитирани законски одредби на членот 20 од Законот за медијација, со кој се уредува застареноста и преклузијата, сосем е јасно дека интенцијата на законодавецот е обезбедување на правна сигурност и спречување на можни злоупотреби на правата на страните. Недозволиво и спротивно на правната сигурност е можноста во исто време да се водат паралелни постапки за истиот спорен однос додека трае постапката за медијација, па потоа страните во зависност од нивното задоволство од исходот на постапките да проценат која одлука им е посоодветна, и да бараат спроведување на таквата одлука.

Ваквата можност во целост би ја нарушила правната сигурност во државата. Токму затоа законодавецот во членот 20 уредил рок од 90 дена, во кој страните се должни доколку веќе доброволно влегле во процес на медијација, да го почекаат исходот од медијацијата и доколку истата е неуспешна, имаат непречено право да се впуштат во судска постапка за решавање на спорниот однос. Притоа нивните права не можат да застарат со оглед на фактот дека медијацијата предизвикува прекин на роковите за застареност. Сето ова е регулирано на начин да се стимулираат странките својот спорен однос да го надминат на поповолен начин за секоја од нив, а притоа да не се оптоварува судскиот систем без потреба, да се намалат трошоците, да се зголеми ефикасноста на постапувањата и во крајна линија да се овозможи непречено владеење на правото.

Со оглед на сето погоре наведено сосем е јасно дека оспорената законска одредба не е во спротивност со Уставот, дека на страните не им е ограничено правото на пристап до судска заштита, туку дека со истата се овозможува реализација на основното начело на медијацијата

- доброволноста и олеснет и непречен пристап до постапката за медијација како алтернативна постапка за решавање на споровите, како и да се влијае на подигање на свеста за медијацијата, со поттикнување на нејзината примена и преку гарантирање на балансирана врска меѓу медијацијата и судската постапка, не нарушувајќи ги правата на страните за пристап до суд.

Имајќи го предвид претходно наведеното, се смета дека членот 20 став (3) од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.294/21), е во согласност со член 8 став 1 алинеи 3 и 4, член 50, член 51 и член 54 од Уставот на Република Северна Македонија, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати оваа иницијатива, односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на овој член од Законот.

Точка 44

Владата ја разгледа Иницијативата од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.168/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 8 став 3 од Законот за прекршоците против јавниот ред и мир („Службен весник на Република Македонија“ бр.66/07 и 152/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.171/22 и 72/25) и притоа го утврди следното мислење:

Во Законот за прекршоците против јавниот ред и мир („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/07, 152/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 171/22 и 72/25), во членот 2 е утврдено дека прекршок против јавниот ред и мир врши секој кој со своето однесување или постапка го нарушува мирот, работата или вообичаениот начин на живеење, ги омаловажува, понижува или навредува граѓаните, на јавно место ја загрозува нивната безбедност или создава несигурност, го оневозможува непреченото движење на граѓаните на јавни места или го нарушува остварувањето на нивните права и обврски, ја попречува работата и извршувањето на надлежностите на државните органи и други институции кои вршат јавни овластувања, или вршењето на дејностите на правните лица или на друг начин го нарушува јавниот ред и мир.

Со членот 3 од Законот е пропишано дека под јавно место, се смета местото на кое е слободен пристапот на неопределен број на лица без какви и да било услови (улица, училишта, плоштади, патишта, излетнички места, пристаништа, чекални, угостителски, трговски, занаетчиски дуќани и слично) или под определени услови (спортски стадиони и игралишта, средства за јавен превоз, кино сали, театарски и концертни сали, изложбени простории, градини и слично), како и други места кои во определено време служат за вакви намени (земјишта или простории во кои се одржуваат јавни собири, приредби, натпревари и слично).

Со ставот 2 од истиот член е пропишано дека ќе се смета дека прекршок е извршен на јавно место и кога дејствието е сторено на место кое не се смета за јавно место, ако тоа е достапно на поглед од јавно место (балкон, тераса, дрво, столбиште, скалила и слично) или ако последицата настапила на јавно место.

Со членот 8 став 1 од Законот е пропишано дека кој го нарушува мирот на други со пеење, користење музички инструменти, радио и телевизиски апарати и други технички уреди, како и со механички извори на врева (мотор и слично), во периодот од 15 до 18 часот и по 23 часот до 6 часот наутро, полицијата ќе го спречи и ќе му се изрече глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност.

Во таа насока, се мисли дека прекршок постои доколку со дејствијата на извршување на прекршокот, поединецот или поединците го нарушуваат мирот на останатите луѓе во заедницата.

Под поимот „мирот на другите“ во смисла на овој закон, се подразбира личниот мир на луѓето, неопходно потребен за задоволување на општествени и животни потреби на истите.

Дејствијата на извршување на овој прекршок се состојат со пеење, користење на музички инструменти и други технички апарати, како и со користење на механички извори на врева. Прекршокот постои доколку пеењето, користење на музички и други инструменти е над оној интензитет што се смета за вообичаен, дозволен и толерантен во одредена средина.

Севкупното однесување на поединецот во општеството, мора да се остварува на начин и во мерка тоа да не биде на штета на другите луѓе. Правото на едно лице не смее да биде на товар на правата што ги имаат другите лица.

Во однос на членот 8 став 3 од предметниот закон во кој е пропишано дека Владата на Република Северна Македонија ќе донесе подзаконски пропис со кој ќе се утврди во кој случај и под кои услови се смета дека е нарушен мирот, се информира дека наведената одредба е предвидена со цел да се намали просторот за погрешно толкување на овој член поради што од страна на Владата на Република Северна Македонија донесена е Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Службен весник на Република Македонија“ бр.1/09).

Во контекст на наведеното, се укажува дека дејствијата наведени во Одлуката се поврзани со Правилникот за гранични вредности на нивото на бучава во животната средина, а во Законот за прекршоците против јавниот ред и мир, бучавата се третира како фактор кој го нарушува мирот на останатите граѓани.

Следствено на наведеното, се смета дека за утврдување на прекршокот по членот 8 од Законот за прекршоците против јавниот ред и мир, не се применува оспорената одредба, од причина што истиот може да се констатира како од пријави на граѓани/соседи на кои им е нарушен мирот со пеење, користење на музички инструменти, радио и телевизиски апарати и други технички уреди, со механички извори на врева (мотор и слично), така и со непосредно забележување на полициските службеници на местото на настанот, односно лично како што е предвидено и во членот 46 став 2 од Законот за прекршоците („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19, 253/23 и 13/26).

Имајќи го предвид изнесеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не поведе постапка за оценување на уставноста на член 8 став 3 од Законот за прекршоците против јавниот ред и мир („Службен весник на Република Македонија“ бр.66/07 и 152/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.171/22 и 72/25).

Точка 45

Владата ја разгледа Иницијативата од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под УЗ.бр.1/2026, за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на Одлуката на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, Скопје, бр.02-428/4 од 25 декември 2025 година, за поништување на јавниот оглас за прием во почетна обука во Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, Скопје, објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.19/23 и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на уставната Иницијатива ја оспорува уставноста на наведената Одлука на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители, сметајќи дека истата е

спротивна на членот 8 став 1 алинеја 3 (владеење на правото како темелна вредност) и членот 51 (во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон) од Уставот на Република Северна Македонија.

Имајќи ги предвид наводите во Иницијативата, а од друга страна посочените одредби на членот 8 став 1 алинеја и членот 51 од Уставот на Република Северна Македонија се укажува на следното:

Членот 110 од Уставот на Република Северна Македонија утврдува дека Уставниот суд на Република Северна Македонија:

- одлучува за согласност на законите со Уставот;
- одлучува за согласност на другите прописи и на колективните договори со Уставот и со законите;
- ги штити слободите и правата на човекот и граѓанинот дефинирани во алинејата 3, како и за други состојби дефинирани во алинеите 4, 5, 6, 7 и 8.

Имајќи ги предвид вака утврдените одредби, а од друга страна фактот дека Одлуката на Управниот одбор не претставува пропис, во смисла на уставните одредби, туку е управен акт донесен од страна на Управниот одбор на Академијата како орган на управување со Академијата (утврден во член 8 од Законот за Академија за судии и јавни обвинители „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.129/23 и 53/24), се смета дека не се исполнети условите за постапување на Уставниот суд по поднесената Иницијатива.

Подносителот на Иницијативата сосема го занемарил фактот дека против одлуките на управните органи овозможено е правото на судска заштита пред Управен суд на Република Северна Македонија, согласно одредбите на Законот за управни спорови, во постапка каде судот во полна јурисдикција ја цени законитоста на донесената постапка и примената на материјалното право.

Владата на Република Северна Македонија има информации дека пред Управниот суд на Република Северна Македонија, веќе се иницирани неколку постапки од страна на заинтересирани лица, во кои се оспорува токму споменатата одлука на Управниот одбор на Академијата од 25 декември 2025 година.

Имајќи го предвид горенаведеното, Владата на Република Северна Македонија му укажува на Уставниот суд на Република Северна Македонија да ја отфрли Иницијативата, односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста и законитоста на Одлуката на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители.

Точка 46

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.195/25 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 21 став 2 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 194/24) и притоа го утврди следното мислење:

Со оваа иницијатива подносителот предлага Уставниот суд да поведе постапка за оценување на уставноста на член 21 став 2 од Законот за бесплатна правна помош („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 194/24).

Согласно наведеното во поднесената Иницијатива, со членот 21 став 2 од Законот за бесплатна правна помош, била направена повреда на член 8 став 1 алинеја 3 и член 9 од Уставот, бидејќи оспорените членови оставале можност за субјективизам и неограничена дискреција при донесување на одлуки од страна на административните службеници, а со тоа се доведувало во прашање еднаквоста на граѓаните пред Уставот.

Владата ценејќи ги сите наводи во поднесената иницијатива оцени дека се неосновани.

Имено согласно член 21 став (2) од Законот (оспорена одредба), барањето ќе се смета дека е неоправдано во следните случаи:

- кога е очигледно дека барањето на барателот е неосновано поради непостоење на правни факти врз основа на кои можат да бидат преземени правни дејствија,
- кога се работи за очигледна злоупотреба на правото на бесплатна правна помош,
- правното прашање за кое е побарана правна помош е очигледно неразумно,
- ако очекувањата и барањата на барателот се очигледно во спротивност со исходите во прашања со исти или слични фактички состојби за исти правни прашања и
- кога барањата на барателот се во спротивност со моралот.

Оспорената одредба се цени дека е оправдана и не го проблематизира пристапот до правдата на граѓаните бидејќи е една од битните одредби за условите за одобрување на секундарната правна помош од глава 2 од Законот, за условите за одобрување на барањата за бесплатна правна помош.

Со оспорената одредба се спречува злоупотреба на Законот, пристапот до правдата и парничење од бес.

Имајќи го предвид горенаведеното, се смета дека оспорената одредба од членот 21 став 2 од Законот за бесплатна правна помош е во согласност со одредбите од Уставот на Република Северна Македонија, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата, односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 47

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.198/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 10 став 3 алинеја 1 во делот „раководен“, член 10 став 3 алинеја 3 во делот „инспектор“, „државен инспекторат“ и „инспекциска служба“ и член 10 став 9 во делот „Член на“ од Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на членот 104 во делот на член 10 став 3 алинеја 1 во делот „раководен“, член 10 став 3 алинеја 3 во делот „инспектор“, „државен инспекторат“ и „инспекциска служба“ и член 10 став 9 во делот „Член на“, од Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25), поради што бара од Уставниот суд на Република Северна Македонија да поведе постапка и да ги укине оспорените делови.

Во однос на наводите изнесени во самата Иницијатива, се смета дека истата е беспредметна, укажувајќи дека сите наводи во Иницијативата се неосновани, односно оспорените делови на член 10 став 3 алинеја 1 во делот на „раководен“, член 10 став 3 алинеја 3 во делот „инспектор“,

„државен инспекторат“ и „инспекциска служба“ и член 10 став 9 во делот „Член на“, од Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници во целост се согласно со Уставот на Република Северна Македонија.

Имено, членот 10 на Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници го пропишува Програмскиот совет како советодавно тело на директорот на Академијата, неговите членови, како и условите кои треба да ги исполнат за нивно именување, како и нивното разрешување.

Согласно членот 32 од Уставот, членот 10 од Законот во ниту еден случај не е во потполна спротивност како што се наведува во Иницијативата, односно согласно членот 9, а во врска со членот 39 од Уставот, нема никакво отстапување ниту спротивност за еднаквост во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба, како и еднаквост пред Уставот и законите. Оттука, на секој граѓанин му се гарантира правото на здравствена заштита, како и неговото право и должност да го чува и унапредува сопственото здравје и здравјето на другите.

Оспорените делови од Законот, се доволно јасни и прецизни во насока на тоа дека според опсегот на исполнување на работните цели и задачи, знаењето потребно за нивно извршување, законодавецот како и досега цени дека е потребно да се исполнува, односно административниот службеник да поседува повисоки стручни квалификации, а се со цел Програмскиот совет да функционира и да ги дава потребните резултати и стручна, односно советодавна помош на директорот на Академијата.

Во однос на условите за разрешувањето на претседавачот на Програмскиот совет, односно наводот во Иницијативата дека претседавачот е во поповластена состојба од останатите членови, членот 10 од Законот во ставот 2 на јасен и прецизен начин пропишува дека „Членовите на Програмскиот совет од своите редови избираат претседавач“. Во таа насока се посочува дека условите за именување и разрешување се идентични и за член на Програмскиот совет, како и за неговиот претседавач.

Оттука, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на член 10 став 3 алинеја 1 во делот на „раководен“, член 10 став 3 алинеја 3 во делот „инспектор“, „државен инспекторат“ и „инспекциска служба“ и член 10 став 9 во делот „Член на“, од Законот за стручно усовршување и обука на административните службеници („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25), од причина што оспорените делови во целост се уставно оправдани, со предлог да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на овие одредби од Законот.

Точка 48

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Сојузот на синдикатите на Македонија од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.199/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на член 3 и член 16 од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на член 3 и член 16 од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.144/25 и 252/25), по однос на колективните договори, бидејќи со него како што вели е ограничено и суспендирано правото на уредување и доуредување на правата од работен однос, како и

правата поврзани со плата, надоместоци и додатоци на плата со колективен договор и на тој начин е суспендирано колективното договарање за административните службеници, поради што бара од Уставниот суд да поведе постапка и да ги укине оспорените законски одредби.

Во однос на наводите изнесени во Иницијативата се смета дека истата е беспредметна, односно според Уставот на Република Северна Македонија утврдува дека правата и положбата на вработените може да се уредуваат со закон и со колективни договори, притоа не пропишува задолжително истовремено уредување од двата извора за сите категории вработени, како и не ја исклучува можноста законодавецот да утврди области каде регулирањето ќе биде направено исклучиво со закон, дотолку повеќе што законодавецот овде не го исклучува колективното договарање. Притоа, оспорените одредби се во целосна согласност со Уставот, односно се обезбедува практична примена на член 32 (право на соодветна заработувачка под еднакви услови), кои во досегашната пракса беа нарушувани, и се целосно во согласност со меѓународните обврски на државата.

Од аспект на член 8 од Уставот, законодавецот во целост го почитува и не го нарушува владеењето на правото и во ниеден случај не ја ограничува и намалува содржината на уставно гарантираните извори воспоставени со членот 32 од Уставот.

Во однос на член 9 од Уставот, законодавецот има право и обврска да интервенира таму каде што постојат системски нееднакости и да донесе унифицирани правила за категорија на вработени што извршуваат исти или споредливи јавни функции, платени од јавни средства.

Оспорен е членот 3 од Законот за вработените во јавниот сектор (во натамошниот текст: Законот), кој се однесува на примената на Законот. Меѓутоа, членот 3 на јасен и концизен начин ги пропишува колективните говори, односно „За вработените во јавниот сектор се применуваат одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, како и одредбите од посебните закони и колективните договори за прашања кои не се уредени со овој закон и прашања за кои со овој закон се упатува на нив. За сите прашања поврзани со службените лица со посебни овластувања од групата II согласно членот 33 од овој закон, кои не се уредени со посебен закон и колективен договор, ќе се применуваат одредбите од овој закон. Со посебните закони и колективни договори од ставот (2) на овој член, не може да се исклучат од примена одредбите од Глава V и Глава VI од овој закон. Со посебен закон или колективен договор не може да се менуваат групите и подгрупите на вработени во јавниот сектор утврдени со овој закон. За прашањата кои не се уредени со овој закон, посебен закон или колективен договор, а кои се однесуваат на работниот однос на вработените во јавниот сектор, нивните права, должности и одговорности се применуваат општите прописи за работните односи.“

Како што може да се види од погоре цитираното, Законот воопшто не го суспендира колективното договарање за вработените во јавниот сектор, не е спротивен ниту на Уставот на Република Северна Македонија, ниту пак на сите останати прописи наведени во Иницијативата.

Самиот Закон не го исклучува колективното договарање, туку го поставува во уставно, системски и фискално одржлива рамка.

Понатаму, во оспорениот член 16 од Законот кој се однесува на правото на плата, надоместоци и додатоци на плата, не е ограничено ниту суспендирано правото на уредување и доуредување на правата поврзани со плата, надоместоци и додатоци на плата. Законот пропишува дека „Вработените во јавниот сектор имаат право на плата под услови и критериуми утврдени со закон. Вработените во јавниот сектор имаат право и на надоместоци и додатоци на плата под услови и критериуми утврдени со закон, освен ако со колективен договор не е поинаку уредено, при што доколку се работи за колективен договор кој го склучува буџетски корисник

и единка корисник од областа на законодавната, извршната и судската власт или јавно претпријатие основано од Република Северна Македонија, потребна е согласност од органот на државната управа надлежен за изготвување и извршување на Буџетот на Република Северна Македонија, а доколку се работи за колективен договор кој го склучува единицата на локалната самоуправа или јавно претпријатие основано од единицата на локалната самоуправа потребна е согласност од советот на општината.". Врз основа на наведеното, во целост се побива тврдењето на подносителот на уставната иницијатива со кое членот 16 од Законот го суспендира колективното договарање на вработените во јавниот сектор спротивно на Уставот на Република Северна Македонија, како и сите останати прописи наведени во Иницијативата.

Истовремено, Законот овозможува додатоците и дел од надоместоците на плата да бидат уредувани и преку колективни договори, но во рамки на Законот и со задолжителна буџетска согласност, со што се обезбедува законитост, еднаквост, транспарентно трошење на јавните средства и спречување на неосновани и дискрециони отстапувања од платниот систем. Оспорената норма сама по себе не забранува, ниту исклучува колективни договори, туку ја утврдува уставно потребната и нормална позиција, правото на плата мора да биде утврдено со закон, а колективните договори делуваат во рамки и под условите што ги поставува законот.

Имајќи го предвид горенаведеното, се смета дека оспорените законски одредби се уставно дозволени, системски оправдани и функционално неопходни за воспоставување единствен и кохерентен статус на административните службеници, поради што Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на оспорените член 3 и член 16 од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.144/25 и 252/25), односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на овие одредби од Законот.

Точка 49

Владата ја разгледа Иницијативата од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.185/2025 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 104 во делот „а ќе започне да се применува од 1 јануари 2027 година" од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.144/25) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата ја оспорува уставноста на членот 104 во делот на "а ќе започне да се применува од 1 јануари 2027 година" од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 144/25), поради што бара од Уставниот суд на Република Северна Македонија да поведе постапка и да ја укине оспорената законска одредба.

Во однос на наводите изнесени во самата иницијатива, Владата на Република Северна Македонија смета дека истата е беспредметна, укажувајќи дека сите наводи во иницијативата се основани, односно оспорениот дел од член 104 од Законот за административни службеници во целост е согласно Уставот на Република Северна Македонија, притоа посочувајќи и дека целите наведени во Законот ќе се остварат и постигнат во целост.

Согласно Уставот на Република Северна Македонија на кој се повикува подносителот, формулацијата „а ќе почне да се применува од 1 јануари 2027 година" има јасна уставна оправданост заснована на начелата на правна сигурност и владеење на правото. Така, во член 8 став 1 алинеја 3 владеењето на правото е темелна вредност на уставниот поредок. Во таа насока одложената примена на законска одредба овозможува правна предвидливост давајќи

им време на институциите да се усогласат со законските одредби и спречува правна несигурност и ненадејни правни последици.

Понатаму правната сигурност подразбира и нормите да бидат јасни и предвидливи. Одредување конкретен датум на примена, во случајов 1 јануари 2027 година, создава јасен временски момент на почеток на правното дејство, еднаков третман на сите субјекти, како и избегнување на ретроактивност. Дополнително, во оваа насока, потребно е да се донесат и усвојат подзаконските акти кои произлегуваат од самиот закон, со кои ќе се операционализира ова законско решение.

Притоа, членот 52 став 4 од Уставот на Република Северна Македонија предвидува дека законите не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок ако тоа е поповолно за граѓаните. Така со одложената примена се почитува забраната на ретроактивност, како и се гарантира дека нормата ќе произведува дејство само за идни односи.

Законодавецот има уставно овластување да го уреди моментот на стапување во сила и почетокот на примената на законските одредби, доколку тоа не е спротивно на Уставот.

Оттука, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на членот 104 во делот на "а ќе започне да се применува од 1 јануари 2027 година" од Законот за административни службеници („Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 144/25), од причина што одредбата е уставно оправдана, односно обезбедува правна сигурност, го почитува начелото на владеење на правото, спречува ретроактивност и овозможува разумен преоден период за усогласување со новата правна рамка.

Точка 50

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.11/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 17 став 2 од Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија" бр.72/16, 142/16 и 233/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.14/20 и 154/23) и притоа го утврди следново мислење:

Со Иницијативата подносителот ја оспорува уставноста на одредбата од членот 17 став (2) од Законот за извршување, од причина што смета дека е спротивна на член 8 став (1) алинеја 3 и член 51 од Уставот на Република Северна Македонија.

Според наводите на подносителот, рокот за исполнување на обврската претставува суштински, материјално – правен елемент на самата обврска и на извршната исправа, бидејќи од него зависи нејзината доспеаност и воопшто можноста да се бара присилно извршување, ако извршната исправа не го содржи овој елемент, таа не е подобна за извршување согласно член 17 став (1) од Законот за извршување.

Наведено е дека со оспорениот член 17 став (2) од Законот за извршување, законодавецот му дава на извршителот овластување да интервенира во материјалната содржина на обврската и дополнително да создава рок на исполнување, со што од нецелосна и правно неподобна исправа фактички создава извршна исправа, што е спротивно на начелото на владеење на правото од член 8 став (1) алинеја 3 и на начелото на законитост од член 51 од Уставот на Република Северна Македонија. Наведено е дека правната сигурност како суштински елемент на начелото на владеење на правото претпоставува обврските да бидат јасни, прецизни, целосни и предвидливи во самата исправа, а не дополнително конструирани од страна на извршител.

Наведено е дека извршителот има овластување да постапува само врз основа на закон и врз основа на извршна исправа, но никако не и да ја доуредува, дополнува или материјално коригира таа исправа. Наведено е дека доколку истата не го содржи времето на исполнување, исправата не е подобна за извршување и во таков случај постапката пред извршителот треба да запре. Според наводите на подносителот со ставот 2 од истиот член се дозволува токму спротивното, односно извршителот да пополнува суштински недостаток, со што се создава внатрешна контрадикција. Наведено е дека извршителот нема никаква законска основа да создава или поправа материјално правни елементи во самата исправа.

Неговата функција е да спроведе извршување, врз основа на веќе постоечка и веќе извршна исправа, истиот не смее да ја толкува суштината на обврската, не смее да ја дополнува, не смее да утврдува доспеаност и не смее да дава рок таму каде што го нема, од причина што тоа се исклучиво судски и материјално правни прашања. Наведено е дека според материјалното право, рокот на исполнување ја определува доспеаноста на обврската, моментот кога доверителот воопшто може да бара исполнување и дали должникот е во задоцнување. Наведено е дека извршната клаузула по својата правна природа може да се стави само доколку претходно истекол рокот за доброволно исполнување на обврската (парациониот рок) на должникот.

Подносителот наведува, дека ако рокот за исполнување не бил определен или ако не истекол, правно е невозможно да се смета, дека обврската е доспеана за присилно извршување. Наведено е дека оспорениот член 17 став (2) од Законот за извршување му дава овластување на извршителот да преземе суштинско дејствие (утврдување на рок на исполнување) без да пропише форма на акт, без да пропише постапка и без да пропише право на правен лек, со што создава ситуација во која извршителот фактички постапува без целосна и прецизна законска основа, што е спротивно на член 51 од Уставот Република Северна Македонија.

Имајќи ги предвид наводите во Иницијативата, се укажува на следното:

Според член 17 став (1) од Законот за извршување извршната исправа е подобна за извршување ако во неа се назначени доверителот, должникот, како и предметот, видот, обемот и времето на исполнувањето на обврската.

Според став (2) од истиот член ако во извршната исправа не е определен рокот за доброволно исполнување на обврската, извршителот го повикува должникот во рок од осум дена од денот на доставувањето на поканата да ја исполни обврската утврдена во извршната исправа.

Оспорената одредба има исклучиво процесно-правен карактер и не навлегува во материјално-правните односи помеѓу доверителот и должникот. Со оваа одредба не се уредува содржината на обврската, ниту нејзината достасаност, туку се уредува начинот на постапување во извршната постапка во случаи кога во извршната исправа не е определен рок за доброволно исполнување на обврската. Целта на оваа одредба е да се обезбеди можност за доброволно исполнување на обврската, пред да се пристапи кон присилно извршување.

Со примената на член 17 став (2) од Законот за извршување извршителот не создава нов рок за исполнување на обврската, ниту пак утврдува материјално-правни елементи на истата. Рокот од осум дена предвиден со оваа одредба е процесен рок, утврден со закон, а не по слободна проценка на извршителот.

Извршителот не ја менува, не ја дополнува и не ја коригира извршната исправа, туку постапува врз основа на веќе постоечка и валидна извршна исправа, во рамките на законските овластувања. Поканата за доброволно исполнување претставува процесно дејствие во

извршната постапка, поради што не може да се прифати тврдењето, дека станува збор за непостоечки акт или за постапување без правна основа.

Спротивно на наводите во Иницијативата, оспорената одредба ја зајакнува правната сигурност, бидејќи обезбедува јасна законска процедура, спречува непосредно пристапување кон присилно извршување без претходна можност за доброволно исполнување. Исто така, овозможува еднаква примена на правото за сите субјекти во иста правна положба, со што се остварува и темелната вредност на уставниот поредок владеење на правото утврдена во член 8 став (1) алинеја 3 од Уставот на Република Северна Македонија.

Имајќи го предвид претходно наведеното, Владата на Република Северна Македонија смета дека оспорениот член 17 став (2) е во согласност со член 8 став (1) алинеја (3) и член 51 од Уставот на Република Северна Македонија, поради што му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија, да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 51

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Оливер Давидовски од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.1/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 31 став 4 од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.294/21) и притоа го утврди следното мислење:

Подносителот на Иницијативата наведува дека со членот 31 став (4) од Законот за медијација е повреден членот 8 став (1) алинеја 3 и член 9 од Уставот на Република Северна Македонија, како и член 50 кој утврдува дека „Секој граѓанин може да се повика на заштита на слободите и правата утврдени со уставот пред судовите во постапка заснована на начелата на приоритетното и итност“.

Подносителот на Иницијативата наведува дека со членот 31 ставот (4) од Законот за медијација е повреден членот 8 став (1) алинеја 3 и член 9 од Уставот со што се нарушува принципот на правна сигурност и предвидливост и уставно прокламираното начело на еднаквост поради нееднаквиот третман на страните.

Подносителот наведува дека иницијаторот за медијација се става во понеповолна положба во однос на другата страна и се повредува член 50 од Уставот кој се однесува на правото на судска заштита, бидејќи страната која иницирала медијација, но потоа спорот го решила надвор од медијацијата поради користењето на други правни средства (договор, суд, порамнување) се „казнува“ финансиски со плаќање на трошоци како да е склучена медијаторска спогодба со што се создава одвраќачки ефект од користење на судската заштита и слободно располагање со правото на пристап до суд и се воведува финансиска последица само затоа што медијацијата била иницирана и на овој начин страната која ја напуштила постапката за медијација се санкционира.

Владата смета дека наводите на подносителот на Иницијативата се неосновани во целост од следните причини:

Согласно член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Северна Македонија, владеењето на правото е утврдено како една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија.

Според член 51 од Уставот на Република Северна Македонија, во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според членот 4 став (1) од Законот за медијација, според начинот на поведување, медијацијата може да се одвива како доброволна, договорна и законски определена. Според став (2) доброволна медијација е медијацијата во која страните своеволно се впуштаат во обид за решавање на спорен однос пред или по започнувањето на судска постапка. Оттука, сосема е неспорно дека поведувањето на постапката за медијација е израз на слободната волја и диспозиција на страните за доброволно решавање на спорот, пред или по започнувањето на судска постапка, со која се обезбедува правната сигурност, предвидливост и владеење на правото.

Според член 7 став (1) и (2) од Законот за медијација со кој се регулира доброволноста на постапката за медијација, уреден е начинот на поднесување на барањето до избран медијатор од редот на Именикот на медијатори, при што е дефинирано дека доброволноста и можноста за поведување и спроведување на постапката на медијација не се исклучува доколку за спорниот однос се води судска или друга постапка без оглед на степенот на таа постапка.

Според член 18 став (3) од Законот за медијација „Во постапка за медијација за спорови за кои веќе е започната судска или друга постапка, медијацијата започнува на денот кога судот или друг надлежен орган, по изјавена согласност на страните, донесува решение за прекин на постапката заради упатување на страните во постапка на медијација. Страните се должни да достават барање за спроведување постапка на медијација до избран медијатор веднаш, но не подоцна од три работни дена сметано од денот на приемот на решението за прекин на постапката заради упатување на страните во постапка на медијација на судот или друг надлежен орган. Во прилог на барањето страните го доставуваат решението на судот или друг надлежен орган за прекин на започнатата постапка.“

Оспорената законска одредба од член 31 став (4) од Законот за медијација се однесува на членот кој ги уредува Трошоците на постапка на медијација и наградата на медијаторот.

Притоа во член 31 став (1) е уредено дека во постапката за медијација секоја страна ги намирува своите трошоци од постапката, а заедничките трошоци од постапката се намируваат на еднакви делови, освен ако страните поинаку не се договорат.

Ставот (2) од истиот член уредува дека заедничките трошоци ја сочинуваат наградата на медијаторот и трошоците за спроведените дејства на медијаторот во постапка на медијација.

Според став (3) од истиот член висината на наградата и надоместокот на трошоците на медијаторот се определуваат со Тарифник за медијатори што го донесува министерот за правда по претходно прибавено мислење од Комората.

Оспорениот став (4) од член 31 уредува дека „Доколку е иницирана медијација и во законски предвиден рок за спроведување на постапката, страните го решат спорот, надвор од медијацијата, страната иницијатор е должна да ги плати трошоците на постапката како за склучена спогодба со посредство на медијаторот.

Имајќи ја предвид цитираната законска одредба од членот 31 од Законот за медијација, со која се уредуваат трошоците на постапка на медијација и наградата на медијаторот, сосем е јасно дека интенцијата на законодавецот е обезбедување на правна сигурност и владеење на правото.

Според членот 2 од Тарифникот за медијатори („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.194/22), надоместокот на трошоците и наградата на медијаторот за извршена медијација претставуваат исплата на соодветен паричен износ за ангажирањето, сложеноста на спорот и трошоците на медијаторот во постапка на спорен однос помеѓу две или повеќе страни.

Според член 4 став (1) од Тарифникот, при определувањето на наградата се земаат предвид вложениот труд, сложеноста на спорот, потрошеното време во постапката за медијација и бројот на страните.

Во став (3) од истиот член е пропишано дека „Наградата ја плаќа страната која е иницијатор на медијацијата, во постапки за медијација за кои не започнало активно преговарање, без оглед дали медијацијата е поведена поради законски пропишан задолжителен обид, по договор или на доброволна основа“.

Според став (4) од истиот член е пропишано дека „Медијаторот наплаќа награда за изготвување на спогодба, во висина од 50 евра во денарска противвредност, освен ако страните и медијаторот не се договориле поинаку во постигнатата спогодба од член 26 од Законот за медијација“.

Според член 7 став (2) од Тарифникот за медијатори „Доколку постапката не започне, односно спротивната страна не се јави на поканата за медијација, страната која ја иницирала постапката ги надоместува трошоците на медијаторот во целост“.

Според член 7 став (7) од Тарифникот „Доколку во законски предвидениот рок за спроведување на медијацијата, страните постигнат спогодба за решавање на спорот надвор од медијацијата, односно без посредство на избраниот медијатор, страната иницијатор, односно страните доколку заедно ја иницирале медијацијата, ги плаќаат трошоците на постапката, како и 50% од наградата утврдена во член 4 став (4) на овој член, според писмен трошковник кој медијаторот ќе им го достави на страните по сознанието дека спорот е решен без да биде вклучен во постигнатата спогодба за решавање на спорот“.

Со наведениот Тарифник за медијатори се постапува во склад со законските одредби од членот 31 од Законот за медијација и се прецизираат износи за висината на наградата и надоместокот на трошоците на медијаторот, со што имплементацијата на законската норма станува јасна и едноставна.

Недозволиво и спротивно на правната сигурност е можноста во исто време да се водат паралелни постапки за истиот спорен однос додека трае постапката за медијација и страните кои се согласиле да се обидат спорот да го решат по пат на медијација и учествуваат во медијацијата во меѓувреме да го решат спорот надвор од медијацијата. Ваквата можност во целост би ја нарушила правната сигурност и владеењето на правото, а постои и опасност трошоците и наградата на медијаторот да останат ненаплатени со што би се предизвикала штета. Во конкретниот случај не се работи за финансиско санкционирање на страната иницијатор доколку страните го решиле спорот надвор од медијацијата како што неосновано наведува подносителот на Иницијативата, со оглед на тоа што законодавецот во членот 20 од Законот за медијација уредил рок од 90 дена, во кој страните се должни доколку веќе доброволно влегле во процес на медијација, да го сочекаат исходот од медијацијата и доколку истата е неуспешна, имаат непречено право да се впуштат во судска постапка за решавање на спорниот однос со што не им се ускратува правото на пристап до суд, ниту се одвраќаат од користење на судска заштита како што наведува подносителот на Иницијативата.

Со оглед на сето погоре наведено, сосема е јасно дека оспорената законска одредба не е во спротивност со Уставот, туку дека со истата се овозможува правна сигурност во постапката за медијација како алтернативна постапка за решавање на спорите не нарушувајќи ги правата на страните за пристап до суд.

Имајќи ја предвид оспорената одредба од член 31 став (4) од Законот за медијација, како и член 4 став (3) и член 7 став (2) и став (7) од Тарифникот за медијатори кои се меѓусебно усогласени по однос на ова прашање, произлегува дека токму од горенаведените причини е пропишано дека страната иницијатор, односно страните доколку заедно ја иницирале медијацијата, ги плаќаат трошоците на постапката, како и 50% од наградата според писмен трошковник кој медијаторот ќе им го достави на страните по сознанието дека спорот е решен без да биде вклучен во постигнатата спогодба за решавање на спорот, што значи дека и во случај на постапки за медијација за кои не започнало активно преговарање, како и во случај кога постапката е во тек со активни преговори, страната која ја иницирала постапката ги надоместува трошоците и наградата на медијаторот кој бил вклучен во постапката за медијација, имајќи предвид дека медијаторот кој се впушил во спорот согласно член 5 од Тарифникот за медијатори има право на трошоци за состав на покана, поштарина за достава на покани, трошоци за хартија, копирање на списи, за изминато време во активни преговори со странка, а доколку медијаторот за цели на медијацијата патува надвор од своето место на живеење му следува надоместок за превоз и надоместок за ноќевање ако треба да остане подолго од еден работен ден. Преку цитираните одредби од Законот за медијација и Тарифникот за медијација се дава можност на медијаторот кој бил вклучен во постапката за медијација да ги наплати трошоците и наградата имајќи предвид дека согласно член 32 став (1) од Законот за медијација за предизвиканите трошоци, во постапката за медијација, медијаторот е должен на страните учесници да им издаде писмен трошковник во кој е содржан преглед на сите преземени дејства од страна на медијаторот и настанатите трошоци најдоцна до завршувањето на постапката на медијација. Според став (2) од истиот член трошковникот има својство на јавна исправа, а според став (3) доколку страната не изврши уплата на средствата од трошковникот, медијаторот има право во рок од седум дена од доставувањето на трошковникот да поднесе предлог до нотар за издавање нотарски платен налог.

Имајќи го предвид претходно наведеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на членот 31 став (4) од Законот за медијација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 294/21), односно да донесе решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на оваа одредба од Законот.

Точка 52

Владата ја разгледа Иницијативата од Мехди Мустафа од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија, под У.бр.7/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на членовите 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 47 од Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.160/25) и притоа го утврди следното мислење:

I. Подносителот на Иницијативата иницира оценување на уставноста на одредби од Законот за внатрешни работи и тоа членовите 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 47 од наведениот закон, кои гласат:

Категории на работни места

Член 31

(1) Работните места во Министерството се класифицирани во две категории:
- категорија раководни работници и

- категорија извршители.

(2) Покрај категориите од ставот (1) на овој член, во Министерството се систематизирани и посебни советодавни работни места во кабинетите во Министерството.

Видови на работни места

Член 32

(1) Во категоријата раководни работници во хиерархијата на работни места, утврдени се пет видови работни места и тоа:

1. началник на оддел/началник на Полициска академија, /началник на Оддел за внатрешни работи - Скопје;
2. началник на сектор/началник на Сектор за внатрешни работи/командант на единица/началник на средно полициско училиште;
3. началник на одделение/помошник - началник на Сектор за внатрешни работи/помошник - командант на единица;
4. началник на отсек/командир на полициска станица/командир на чета;
5. командир на полициско одделение/командир на вод.

(2) Согласно степенот на образование предвиден за работното место, во категоријата извршители се утврдуваат:

- работни места со високо образование и
- работни места со средно образование.

(3) Во категоријата извршители во хиерархијата на работни места со високо и средно образование, утврдени се пет видови работни места и тоа:

1. главен;
2. самостоен;
3. виш;
4. основно работно место и
5. помлад.

(4) Називите на работните места се утврдуваат во актот за систематизација на работните места во Министерството.

Нивоа на работни места во Министерството

Член 33

(1) Работните места во категориите раководни работници и извршители во зависност од нивото на организациската единица, се систематизирани на:

- стратешко ниво;
- тактичко ниво и
- оперативно ниво.

(2) Во стратешко ниво се работните места систематизирани во организациските единици од стратешко ниво кои се надлежни за долгорочно планирање, развој на политики, донесување на одлуки и општи насоки за работењето на Министерството.

(3) Во тактичко ниво се работните места систематизирани во организациските единици од тактичко ниво кои се надлежни за развивање и координирање на планови, мерки и активности во согласност со стратешките насоки.

(4) Во оперативно ниво се работните места систематизирани во организациските единици од оперативно ниво надлежни за непосредно спроведување на задачите на терен.

Критериуми за систематизирање на работните места

Член 34

(1) Секој вид на работно место, со конкретен назив, се систематизира во соодветна категорија и ниво, согласно одредбите од овој закон, актот за организација и работа и актот за систематизација на работните места во Министерството.

(2) Работните места во Министерството се систематизираат во соодветна категорија и ниво во актот за систематизација на работните места, согласно следните критериуми:

- хиерархиска поставеност и нивото на организациската единица во која е систематизирано работното место во рамки на организациската структура на Министерството;
- носење одлуки;
- управување со работни процеси;
- одговорност;
- сложеност на работите и работните задачи;
- обем на работа;
- стручни квалификации;
- работно искуство;
- општи работни компетенции и
- други критериуми од значење за работното место.

(3) Општите работни компетенции се утврдуваат во Рамката на општи компетенции за работниците во Министерството, што ја пропишува министерот.

Акт за организација и работа на Министерството

Член 35

(1) Организацијата и работата на Министерството се утврдува со Уредба донесена од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на министерот, во која е инкорпорирана организацијата и работата на Бирото.

(2) Во Уредбата од ставот (1) на овој член, се утврдува:

- организацијата и работата на Министерството и Бирото;
- организациската структура во Министерството и во Бирото;
- видовите на организациските единици во Министерството и во Бирото;
- нивото на организациските единици во Министерството и во Бирото;
- надлежноста на организациските единици и друго.

Акт за систематизација на работните места во Министерството

Член 36

(1) Актот за систематизација на работните места во Министерството, во кој е инкорпорирана и систематизацијата на работните места во Бирото, го донесува министерот со претходна согласност од Владата на Република Северна Македонија.

(2) Во актот од ставот (1) на овој член, се утврдуваат:

- видот на организациската единица во која се систематизирани работните места;
- нивото на организациската единица;
- вкупниот број на извршители во рамки на организациската единица кој е зголемен за најмногу 10% од вкупниот број на работници за кои е утврдена потреба да бидат распоредени на работните места во организациската единица, а за кои се обезбедени средства за плати и надоместоци во буџетот на Министерството;
- видот и називот на работното место;
- нивото на работното место;
- статусот на работното место;
- видот и степенот на образование;

- видот на безбедносен сертификат за пристап до информации класифицирани со соодветен степен на класификација согласно закон, доколку е утврдена потреба согласно описот на работни задачи на работното место;
- опис на работните задачи на работното место и друго.

VI. ПОСЕБНИ СОВЕТОДАВНИ РАБОТНИ МЕСТА ВО КАБИНЕТИТЕ ВО МИНИСТЕРСТВОТО

Посебни советодавни работни места во кабинетите

Член 37

(1) Во актот за систематизација на работните места во Министерството се систематизираат посебни советодавни работни места за вршење работи од советодавен карактер за потребите на кабинетите на избраните и именувани лица во Министерството и тоа во:

- Кабинетот на министер,
- Кабинетот на заменик - министерот,
- Кабинетот на државниот секретар,
- Кабинетот на директорот на Бирото и
- Кабинетот на заменик на директорот.

(2) Во кабинетите од ставот (1) на овој член, се систематизираат два вида на посебни советодавни работни места:

- државен советник и
- посебен советник.

(3) На посебните советодавни работни места во кабинетите од ставот (1) на овој член со решение на министерот, во нетранспарентна постапка, времено се ангажираат работници од Министерството, за времетраење на мандатот на избраното или именуваното лице во чиј кабинет се ангажира работникот.

(4) Ангажирањето на работникот од Министерството на посебно советодавно работно место во кабинет во Министерството престанува:

- со истекот на мандатот на избраното или именуваното лице во чиј кабинет е ангажиран работникот или
- пред истекот на мандатот на избраното или именувано лице во чиј кабинет е ангажиран работникот и тоа: на барање на избраното или именувано лице или на барање на работникот.

(5) Ако на работникот на работното место од ставот (2) на овој член, му е изречена дисциплинска мерка од член 175 став (1) точка 3) и став (2) точка 3) од овој закон, мерката се спроведува сметано од работното место од кое работникот е ангажиран во кабинет.

Распоредување на работници од кабинет во Министерството, по престанување на нивниот ангажман

Член 38

(1) Работникот на кој му престанал ангажманот во кабинет во Министерството, согласно одредбите на овој закон, се распоредува на работното место на кое бил распореден пред да биде ангажиран во кабинетот во Министерството.

(2) Доколку работното место од ставот (1) на овој член не е слободно, а тоа работно место е во категорија раководни работници, работникот се распоредува на друго слободно работно место кое во хиерархијата на работни места од членот 32 став (1) од овој закон, е еднакво по вид со видот на работното место на кое работникот бил распореден пред ангажирањето. Доколку нема слободно таков вид на работно место, работникот следствено на овој пристап се распоредува на друго работно место кое по својот вид е едно место пониско во категоријата раководни работници, но најмногу на работно место со вид „главен“ во категоријата извршители.

(3) Доколку работното место од ставот (1) на овој член не е слободно, а тоа работно место е во категоријата извршители, работникот се распоредува на работно место идентично по вид со видот на работното место на кое бил распореден пред да биде ангажиран во кабинетот.

(4) Распоредувањето од ставовите (2) и (3) на овој член се врши согласно условите за распоредување од член 92 став (1) точките 1, 2, 4 и 5 и член 92 ставови (2), (3) и (5) од овој закон.

Тест за професионален интегритет во електронска форма

Член 47

(1) Тестот за професионален интегритет во електронска форма се спроведува врз основа на План за спроведување на тест за професионален интегритет во електронска форма, кој го донесува раководителот на надлежната организациска единица за внатрешна контрола.

(2) Планот за спроведување на тестот за професионален интегритет во електронска форма, може да се донесе ако надлежната организациска единица за внатрешна контрола, во рамките на своето работење утврди факти или врз основа на податоци кои ги обработува, дојде до сознанија дека одреден работник во Министерството не постапува согласно закон, односно постапува спротивно на правилата и прописите.

(3) Резултатот од тестот за професионален интегритет во електронска форма може да биде позитивен или негативен.

(4) Доколку работникот има негативен резултат на тестот за професионален интегритет во електронска форма:

- се спроведува тест за проверка на професионален интегритет во симулирана ситуација или
- надлежната организациска единица за внатрешна контрола спроведува контрола на извршување на работите и задачите кои ги извршил тестираниот работник во текот на изминатата година.

Подносителот смета дека со наведените одредби од Законот за внатрешни работи повредени се повеќе одредби од Уставот на Република Северна Македонија и тоа;

- членот 8 став 1 алинеја 3 согласно кој владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска се темелни вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија;
- членот 51 според кој законите мора да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон;
- членот 52 според кој законите и другите прописи не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок, во случаи кога тоа е поповолно за граѓаните;

Во однос на оспорените одредби од Законот за внатрешни работи подносителот на Иницијативата наведува дека:

- се уредуваат посебни советодавни работни места во кабинетите,
- не предвидуваат заштита на претходно стекнатите чиновни и звања (вклучително и чинот „државен советник“) и
- воведуваат задолжително полагање испит за раководни места и за затекнати вработени кои веќе се распоредени или кои во минатото законски вршеле раководни функции.

II. Наводите на подносителот на Иницијативата кои се однесуваат на повреда на одредбите од Уставот се неосновани од следните причини:

Со оспорените членови (од член 31 до член 38 и членот 47) се уредуваат прашања кои се однесуваат на категории на работни места, видови на работни места, нивоа на работни места,

критериуми за систематизирање на работни места, содржината на актите за организација и систематизација на работните места и кој ги донесува тие акти, посебни советодавни работни места, распоредување на работници од кабинетите по престанокот на нивниот ангажман во кабинетите и тестот за професионален интегритет во електронска форма, Со оглед на наведеното, со предметните одредби се регулираат суштински различни прашања од оние на кои се повикува подносителот, односно оспорените одредби не регулираат прашања за звања и чинови (како што навел подносителот) ниту уредуваат прашање за задолжително полагање испит за раководни места за затекнати вработени кои веќе вршеле раководни функции.

Во Иницијативата подносителот наведува дека со наведените законски одредби е извршена повреда на владеењето на правото и правната сигурност. Ваквите наводи се неосновани од следните причини:

Во услови на функционални и суштински анализи за ефикасност и успешност во функционирање на орган на државната управа и вршење на работите од законски утврдениот делокруг на надлежности, неспорно е со закон да се врши реформски процес на системот на организациската поставеност и управувањето со човечки ресурси. Во рамки на истото, се предвидуваат законски гаранции за спроведување на постапки за распоредување во услови кога е извршено трансформирање и фузирање на нефункционални организациски единици, укинати одредени работни позиции во организациски единици кои не го оправдале своето функционирање од аспект на успешност и резултати, во услови кога е неопходно намалување на бројот на извршители и раководни позиции, поради предимензионираност на бројот на извршители и во тој контекст на нова систематизација на работни места, надминување на нефункционален систем на категории и нивоа на работни места (посебно во услови кога постои реформски процес на севкупната администрација во државата), обезбедување на законска и правична мобилност на работниците и обезбедување севкупни услови за ефикасно, успешно и непречено вршење на работите од надлежност на Министерството за внатрешни работи. При тоа, со законските одредби се гарантира процес на транспарентност, односно објавување на интерни огласи со кои под законски утврдени услови и законски утврдена постапка се гарантира достапност под еднакви услови за секој вработен на работните места. Не постојат одредби за автоматско деградирање без постапка и можност за конкурирање, туку напротив се утврдуваат строги процедури за распоредување на работниците кои не аплицирале или не биле избрани на интересен оглас, во услови кога е суштински различно поставена организациската поставеност во Министерството за внатрешни работи и се предвидуваат одредби за надминување на постојни слабости во постојниот систем на категоризација и нивоа на работни места, кои во праксата, меѓу другото беа и предмет на оспорувања во различен вид постапки од страна на работниците. Воедно, согласно закон, се обезбедува, односно се гарантира законско распоредување под строго утврдени услови во рамки на нова систематизација на работни места (при што некои работни места се укинати, некои работни места се нови со оглед на својот вид и опис на работни задачи и надлежност на организациската единица во која се систематизирани, некои работни места се суштински изменети, а некои се идентични со постојните - како резултат на функционални анализи на постојното долгогодишно функционирање). Во Законот за внатрешни работи не постојат одредби за дискриминација, туку напротив се гарантираат определени права како што е тоа случај со работници со несоодветен вид на образование (член 200). Постои строго пропишана постапка и услови за распоредување и унапредување во преодниот период (членови 198, 199, 200, 201 и 202), кога ќе се донесат формално нови решенија за распоредувања и унапредувања, загарантирано е правото на заштита во соодветна постапка (вклучувајќи ја и судската), нема одредби за еднострани и дискрециони одлуки на работодавачот во постапката за распоредување.

Во контекст на наведеното, неспорно е правото на работодавачот да врши реорганизација, укинување на работни места и да пропишува услови за конкурирање на новите работни места.

Во Иницијативата подносителот наведува дека со наведените законски одредби е извршена повреда на уставната гаранција за забрана за ретроактивно дејство на закон. Ваквите наводи се неосновани од следните причини:

Со оспорените законски одредби не постои ретроактивно дејство, односно со истите се врши строго регулирање на постапување во идни услови на постоење на нова организација на работа и систематизација на работни места и спроведување на постапки за распоредување и унапредување под децидно пропишани строги услови, формално спроведени постапки, транспарентно постапување, можност за аплицирање за нови работни места и правила за постапување кога работник не аплицирал или не е избран и негово распоредување на соодветно работно место, согласно строго утврдени правила без дискрециони овластувања за постапување.

Подносителот наведува дека со оспорените законски одредби нема заштита на стекнати права. Ваквите наводи се неосновани од следните причини:

„Стектото право“ не претставува право за работа на конкретно место еднаш и засекогаш. Во работните процеси под законски пропишани процедури и услови неопходна е мобилност и распоредувања на работниците, постојано при секојдневното функционирање со цел обезбедување поголема ефикасност и вршење на законски утврдените задачи на органот, како и во услови на евентуална реорганизација и систематизација на работните места. Со други зборови, уставно е законското решение кога под строго утврдени законски услови се обезбедува мобилност и распоредување на работниците, во секојдневното функционирање на органот, но и во услови на преоден период при премин од еден во друг реформски систем, чија цел е јавниот интерес - со реформскиот процес да се обезбедат услови за успешно секојдневно вршење на задачите на работодавецот (вклучувајќи го и државниот орган - во случајов Министерството за внатрешни работи кој врши работи на обезбедување и заштита на системот на јавната безбедност во државата). Во законот е утврдена строга постапка за распоредување, односно унапредување, утврдени се законски недискриминирачки услови, под еднакви услови загарантирана е достапност на секое работно место. Не е познато во судската и уставната пракса да постои стекнато право на конкретно работно место - еднаш и засекогаш, без можност за прераспоредување во законска постапка. Во тој контекст и во услови на законска реорганизација и укинување на работни места, воспоставување на нов систем на категории и видови на работни места законот предвидува спроведување на јавна, односно транспарентна постапка за распоредување за нови работни места, еднакви можности за аплицирање, услови за преместување, односно распоредување ако работникот не е избран во законска процедура на работно место на кое аплицирал, распоредување на ново работно место со формално образложено решение и со гарантирано право на судска заштита.

Во контекст на наведеното, неосновано е повикување на принцип на „стекнато право“ пред се од аспект дека „стекнато право“ е право кое е веќе реализирано, конечно утврдено и не зависи од идни услови. Правото на работа на конкретно работно место не е еднаш засекогаш реализирано и не е еднаш засекогаш дадено и конечно. Државата има право да ја реорганизира администрацијата. Јавниот интерес е сериозен предизвик во однос на индивидуални работни позиции и во тој контекст не постои принцип на стекнато право во однос на постоење на вид и категорија на работно место кое престанало да постои или е суштински видоизменето.

Во таа насока, во случај кога се работи за гарантирана законска строга постапка и строги услови за распоредување во транспарентни постапки (како што е предвидено со законот), работникот кој не е избран може и треба да биде распореден во формална постапка под законски услови на друг вид на работно место во ново воспоставениот систем на категоризација на работни места во реорганизираност државен орган, со формално решение и во транспарентна постапка.

Администрацијата може да се реорганизира и за тоа не постојат уставни пречки и работник под строго определени услови може да биде распореден според потребите на органот. Ако работникот не конкурирал на нови работни позиции на објавените огласи според своите квалификации и позиција што ја има, неспорно е дека не се обидел во законска постапка да биде распореден на работно место кое е соодветно на она на кое го остварил во својот кариерен развој, работодавачот има право да го распореди на слободно место согласно закон, без можност за индивидуално дискреционо овластување на работодавецот.

Во завршните одредби од Законот за внатрешни работи утврдени се строги правила и процедури и услови за постапување во тие случаи. Имено, во услови кога постојни работни позиции се укинати, ќе се спроведат јавни постапки за избор за нови работни места, работникот има право да конкурира, а ако не конкурирал или не бил избран, а нема друго идентично слободно работно место согласно одредбите од членовите 198 и 202 од Законот за внатрешни работи, работникот ќе биде распореден со загарантирано право на заштита на своите права во постапка пред надлежна комисија и право на судска заштита.

Во контекст на наведеното, со оглед на сите наведени факти, организациските промени може да влијаат на статус и плата, но тоа не е повреда на стекнато право и не постои уставна гаранција за задржување на вид на работно место еднаш и засекогаш се до стекнување услови за остварување на право на старосна пензија кога тоа место веќе не постои. Не постои ниту судска, ниту меѓународна пракса за гаранции за задржување на конкретно работно место, посебно со спроведена реорганизација.

Во однос на наводите на подносителот на Иницијативата кои се однесуваат на чинот „државен советник“, укажуваме дека пред се од суштинско значење е дека „државен советник“ е вид на работно место, односно не е чин како што наведува подносителот на Иницијативата. „Државен советник“ е вид на работно место и според постојниот Закон за внатрешни работи и според новиот Закон за внатрешни работи, во услови на суштински различна категоризација и поставеност на работните места.

Во однос на наводите кои се однесуваат на воведувањето обврска за полагање испит за раководни места на вработените кои веќе претходно биле на раководни позиции, се укажува дека со членот 202 став (6) од Законот за внатрешни работи, (кој е во глава XX и се однесува на преодниот период) утврдено е дека одредбите од членот 104 став (5) од овој закон кои се однесуваат на задолжителна обука и полагање писмен тест за раководење, не се применуваат во постапките за унапредување на работниците кои од денот на отпочнување на примената на овој закон, се распоредени, вршат работни задачи или во својот кариерен развој биле распоредени на раководни места во категориите Б и В од постојниот Закон за внатрешни работи кој престанува да важи со отпочнување на примената на новиот Закон за внатрешни работи. Имајќи ја предвид наведената законска одредба неосновано е тврдењето на подносителот на Иницијативата дека со оспорените законски одредби се воведува испит за раководна позиција за работници кои веќе претходно биле раководни работници.

Со наведената законска одредба (член 202) се обезбедува, односно гарантира заштита на работниците кои во својот кариерен развој биле раководни работници. Со оглед на наведеното, неосновани се наводите на подносителот на Иницијативата дека со наведената одредба се воведува задолжително полагање испит за раководните места и за затекнатите вработени кои веќе се распоредени или кои во минатото законски вршеле раководни функции.

Во однос на повикувањето на уставната судска пракса за гарантирање, односно заштита на „стекнато судско право“ со цитирање на дел од образложенија во одлуките на Уставниот суд бр.82/08, 196/11, 121/14 и 74/17, видно од образложенијата од предметните одлуки на Уставниот

суд, во однос на предметната иницијатива истите се несоодветни, неспоредливи и се однесуваат за суштински различни правни состојби.

Во контекст на наведеното, подносителот на Иницијативата наведува дека „во повеќе одлуки уставниот суд истакнува дека законодавецот нема уставно овластување со општ акт да навлегува во поединечни правни ситуации кои се веќе завршени и правосилни“. Имајќи го предвид цитираниот навод на подносителот на Иницијативата, неспорно е дека распоредување на работник е законски утврдено право во постапките од работен однос и не е правна ситуација која е завршена и правосилна. Напротив, мобилноста и распоредувањето се законски и уставно загарантирани под еднакви услови за сите, во строги законски постапки со формално донесени образложени решенија со загарантирано право на судска заштита.

Дополнително, подносителот на Иницијативата се повикува на уставна одлука во која се наведува дека „воведувањето нови квалификациски или испитни услови може да важи исклучиво на идни случаи, додека нивната примена врз затекнати субјекти претставува повреда на начелото на правна сигурност“, е правно несоодветна и неоснована споредба со содржината и законските решенија кои се оспорени во конкретната иницијатива на предлагачот, од причина што со оспорените законски одредби не се утврдуваат нови квалификациски и испитни услови.

Цитираните уставни одлуки се релевантни во однос на други правни состојби и области, како и поинакви неспоредливи одредби кои биле предмет на оценка на Уставниот суд.

Непознато е во правната литература и неприфатливо е во областа на правото да се врши споредување на две различни и круцијално неспоредливи правни ситуации и да се врши цитирање и повикување на одделни поединечни реченици кои се извлечени од комплексни, сериозно правно аргументирани образложенија на Уставниот суд во неговите одлуки, реченици кои се извлечени од контекст на севкупна конкретна уставна анализа и оценка на одредена правна ситуација со децидна правна аргументација.

Имајќи ги предвид изнесените аргументи, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не поведе постапка за оценување на уставноста на членовите 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 47 од Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.160/25), односно предметната иницијатива да ја отфрли како неоснована.

Точка 53

Владата ја разгледа Иницијативата поднесена од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.2/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 9 став 1 алинеи 5 и 6 и член 12 став 1 во делот „работи најмногу 12 часа на ден, односно најмногу 48 часа неделно“ од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25) и притоа го утврди следното мислење:

Согласно наводите во Иницијативата за оспорениот член 9 став 1 алинеи 5 и 6 од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25) според кој работно ангажирање на лице може да биде:

-студент;

-корисник на семејна пензија и старосна пензија со исклучок на корисници на семејна пензија по основ на неспособност за работа и самостоен живот.

Оспорениот член 9 став 1 алинеја 5 е преопшт од причина што Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/21, 58/24 и 124/25) препознава и статус на редовен студент и статус на вонреден студент. Со оспорената одредба поподробно не се разработува, а ниту пак со целината на законот дали под студент се подразбира редовниот или вонредниот студент.

Согласно Законот за работно ангажирање на лица член 9 став (1) Работно ангажирано лице, може да биде:

- лице кое не е во работен однос,
- вработено лице,
- самовработено лице,
- лица помлади од 18 години кои согласно со општите прописи од работните односи ги исполнуваат условите за засновање на работен однос,
- студент,
- корисник на семејна и старосна пензија, со исклучок на корисници на семејна пензија по основ на неспособност за работа и самостоен живот, и
- странец кој има регулиран престој согласно со закон.

Согласно член 17 став (4) студентите и учениците ангажирани согласно со овој закон, не ги губат правата стекнати по основ на посебните закони од областа на образованието.

Согласно член 26 од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/21, 58/24 и 124/25) „Статусот на студент, а со тоа и член на академската заедница се стекнува со запишувањето на прв, втор и трет циклус на студии на универзитет, односно на самостојната висока стручна школа. Статусот на студент се докажува со студентска легитимација или со индекс“.

Одредбата во Законот за работно ангажирање со која се дава можност за работно ангажирање се однесува на сите студенти, без оглед на нивниот статус и она што е најбитно дека сите студенти кои својот статус ќе го потврдат преку студентска легитимација, не ги губат правата стекнати по основ на посебните закони од областа на образованието.

Правото на работа и на образование е уставно загарантирано право. Секој има право на образование. Образованието е достапно на секого под еднакви услови. Секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место.

Секој вработен има право на соодветна заработувачка, уставно загарантирано право.

Согласно на напред наведеното, јасна и прецизна е одредбата дека правото на работно ангажирање на лица се однесува на сите студенти, а и самиот Закон за високото образование при одредувањето на статусот на студент го користи само терминот студент.

Во однос на алинеја 6 дека работно ангажирано лице може да биде корисник на семејна и старосна пензија, со исклучок на корисници на семејна пензија по основ на неспособност за работа и самостоен живот, како и дека работно ангажираното лице - корисник на старосна и семејна пензија, како и лице корисник на право на социјална сигурност, кои се утврдени со посебни закони, не го губи веќе стекнатото право. Оваа одредба од Законот не е во спротивност со Законот за пензиското и инвалидското осигурување од причина што со донесувањето на Законот за работно ангажирање на лица, која стапи во сила на 1.1.2026 година направено е усогласување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување со овој закон. Измената на Законот за пензиското и инвалидското осигурување е објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.269/25 од 31.12.2025 година каде во членот 148

додаден е нов став (3) „По исклучок од ставот (1) на овој член, на корисник на старосна пензија и корисник на семејна пензија кои се работно ангажирани за вршење работи од повремена или сезонска природа согласно со закон, не им се запира исплатата на пензијата“.

Во однос на член 12 став (1) Работно ангажираното лице може да работи најмногу 12 часа на ден, односно најмногу 48 часа неделно, со право на паузи, дневен и неделен одмор, согласно со општите прописи од работните односи.

Оваа одредба не е во спротивност со Законот за работни односи туку напротив предвидува ограничување на должината на работното време, со тоа што од причина што се работи за сезонска или повремена работа која што предвидува зголемен обем на работа кај одредени работодавачи односно работодавачи, во дејноста земјоделство за сезонска работа и угостителство за повремена работа е дозволено работното време за определен временски период да трае и до 12 часа, но со почитување на прописите од Законот за работни односи во однос на користење пауза дневен и неделен одмор, но за сите ангажирани лица без оглед дали се вработени, студенти или невработени работната недела да не може да изнесува повеќе од 48 часа неделно. Исто така, треба да се има предвид дека ангажирањето не претставува работен однос и поради специфичноста на работата која е од повремен или сезонски карактер дозволени се подолги смени од 12 часа, но сепак со поголема заштита на ангажираните лица во однос на ограничувањето на работната недела на 48 часа, кое време траење е во согласност со Европската директива за работното време.

Врз основа на претходно наведеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на оспорените одредби од Законот за работно ангажирање на лица.

Точка 54

Владата ја разгледа Иницијативата од Игорчо Точев од Скопје, доставена до Уставниот суд на Република Северна Македонија под У.бр.3/2026 за поведување постапка за оценување на уставноста на член 24 став 12 од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25) и притоа го утврди следното мислење:

Согласно наводите во Иницијативата за оспорениот член 24 став 11 од Законот за работно ангажирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/2025), според кој согласно член 24 став 5 од Законот за работно ангажирање на лица, прекршочната комисија е составена од претседател и два члена дипломирани правници од редот на административните службеници, вработени во органот на државната управа надлежен за работата од областа на економијата и трудот. Еден од членовите на Комисијата мора да биде дипломиран правник со положен правосуден испит. Според ставот 12 од истиот член и закон за работата на Комисијата, членовите имаат право на надоместок кој го определува министерот со решение.

Според подносителот на Иницијативата, оспорената одредба е во спротивност со член 8 став 1 алинеја 3 Амандман XX членовите 51, 95 и член 96 од Уставот. Водењето на прекршочната постапка претставува управна постапка на органот и спаѓа во делокругот на неговото работење.

Согласно член 24 од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25), Прекршочната комисија ја формира министерот за економија и труд. Прекршочната комисија е составена од претседател и два члена, дипломирани правници од редот на административните службеници, вработени во органот на државната

управа надлежен за работите од областа на економија и труд. Еден од членовите на Комисијата мора да биде дипломиран правник со положен правосуден испит.

Мандатот на Прекршочната комисија е три години со право на реизбор. Претседателот и членовите на прекршочната комисија може да бидат разрешени ако:

- со истекот на времето поради кое се именувани;
- по сопствено барање;
- пензионирање;
- трајна неспособност;
- прекршување на прописите утврдени со постапка и правосилна одлука;
- непријавен конфликт на интерес за случај за кој одлучува и
- непочитување на обврски кои се пропишани за работењето на Комисијата.

Комисијата има право да изведува докази и собира податоци потребни за утврдување на прекршокот. Членовите на Прекршочната комисија се самостојни и независни во одлучувањето. Комисијата работи на седница и одлучува со мнозинство гласови. Министерот донесува деловник за работа на Прекршочната комисија. За работата во комисијата членовите имаат право на надоместок, кој го определува министерот со решение.

Членовите на Комисијата се избираат од редот на административните службеници, вработени во органот на државната управа надлежен за работите од областа на економија и труд, кои со решение ги избира министерот за економија и труд, но овие административни службеници покрај работата во Комисијата, обавуваат и друга работа, односно извршуваат работни задачи кои им се предвидени согласно систематизацијата на нивните работни места, а работата во Комисијата ја обавуваат како дополнителна работа која е надвор од описот и задачите на нивните работни места.

Членовите на Комисијата вложуваат дополнителен труд и знаење при решавањето на предметите во прекршочната комисија, односно нивното ангажирање во прекршочната комисија им предвидува и специфични обврски. Паричниот надоместок кој го предвидува законот е вреднување на нивниот труд и е целосно оправдан со цел да го заштити и нивниот интегритет и носењето на одлуките бидејќи членовите на Комисијата се самостојни и независни во одлучувањето. Точно е дека водењето на прекршочната постапка претставува управна постапка на органот и спаѓа во делокругот на неговото работење, но ова работење го водат вработени кои работата во прекршочната комисија им преставува дополнителна работа. Доколку на членовите не им се плаќа надоместок, би се нарушил принципот на еднаквост во однос на другите вработени. Ваквата одредба не го повредува принципот на правичност, туку напротив го зајакнува од причина што членовите на Комисијата имаат одговорност во носењето на одлуките кои се однесуваат на голем број правни субјекти.

Вакви законски решенија се предвидени и во други закони како што е Законот за државен пазарен инспекторат („Службен весник на Република Македонија“ бр.24/07, 81/07, 36/11, 18/13, 164/13, 41/14, 33/15, 61/15, 152/15, 53/16, 83/18, 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.89/22, 3/25 и 16/25), каде што во членот 13а е предвидено дека: Претседателот, членовите и нивните заменици за својата работа добиваат надоместок согласно со бројот на изработени предмети и одржани седници, но не повеќе од осум илјади денари месечно.

Висината на надоместокот од ставот 7 на овој член со решение ја определува министерот за економија и труд. Оваа комисија функционира и работи во Министерството за економија и труд и за своето работење добива надоместок. Доколку би се укинал надоместокот на Комисијата предвидена согласно Законот за работно ангажирање, членовите на оваа Комисија би се довеле во нееднаква положба во однос на другата Комисија и би биле дискриминирани во остварувањето на своите права.

Врз основа на претходно наведеното, Владата на Република Северна Македонија му предлага на Уставниот суд на Република Северна Македонија да не ја прифати Иницијативата за поведување на постапка за оспорената одредба од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/25).

Точка 55

Владата ја разгледа Понудата од нотар Патриша Трајковска од Тетово, за продажба на недвижен имот запишан во Имотен лист бр.100112, за КО Тетово 1, на КП бр.749/1, викано место/улица „Б. Тоска“ и по Понудата го усвои негативното Мислење од Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката – Скопје, како и Известувањето на Министерството за транспорт.

Точка 56

Владата ја разгледа Понудата од нотар Иво Серафимоски од Тетово, за продажба на недвижен имот со Имотен лист бр.7694, за КО Тетово 3, на КП бр.13325, викано место/улица „Град“ и Имотен лист бр.100663, за КО Тетово 3, на КП бр.13325, викано место/улица „Град“ и по Понудата ги усвои негативните мислења на Министерството за транспорт и Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката-Скопје.

Точка 57

Владата го симна од Дневен ред Известувањето од извршител Премтим Ќерими од Куманово, доставено под И.бр.593/2016 за Заклучок за прва усна јавна продажба, која ќе се одржи на 2 април 2026 година, за недвижен имот, запишан во Имотен лист бр.16789, за КО Куманово, на КП бр.20543 и КП бр.20544, викано место/улица „А.Мицески-Дуцо“.

Точка 58

Владата ја разгледа Информацијата за продажбата на акциите и уделите од вкупниот капитал на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал во период од 1 октомври до 31 декември 2025 година, како материјал за информирање.

Точка 59

Владата ги разгледа конечните извештаи за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2024 година на Министерство за одбрана [сметка на основен буџет (637), сметка на основен буџет (631), сметка на буџет на самофинансирачки активности (787-15) и сметка на буџет на самофинансирачки активности (787-20)], како материјал за информирање.

Истовремено, Владата го задолжи Министерството за одбрана, да подготви акциски план со точно утврдени активности, одговорни лица и рокови за имплементација на препораките од Државниот завод за ревизија и во рок од 30 дена да го достави до Владата и до Државниот завод за ревизија.

Точка 60

Владата го разгледа Финалниот извештај за несреќа во воздухопловството ACCID 006/2025 (губење на контрола на параглајдер во фаза на полетување на место викано Мечкин Камен во

близина на Крушево, која се случи на 13.8.2025 година во 12:02 LT), како материјал за информирање.

Точка 61

1. Владата го разреши Сунај Рамадани од должноста вршител на должноста директор на Државниот инспекторат за локална самоуправа, орган во состав на Министерството за локална самоуправа.

1.1 Владата го именува Сунај Рамадани за директор на Државниот инспекторат за локална самоуправа, орган во состав на Министерството за локална самоуправа и истовремено му утврди коефициент за пресметување на плата.

2. Владата го разреши Али Абдула од должноста заменик на директорот на Државниот испитен центар, на негово барање.

2.1 Владата го именува Буњамин Кадриу за вршител на должноста заменик на директорот на Државниот испитен центар.

3. Владата ја разреши Сања Рилкоска од должноста член на Управниот одбор – претставник од стручниот орган на Јавната установа Национален парк Галичица, Охрид.

3.1 Владата го именува Огнен Достински за член на Управниот одбор – претставник од стручниот орган на Јавната установа Национален парк Галичица, Охрид.

4. Владата го задолжи Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија да објави јавен оглас во три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик за именување на заменик - директор на Управата за јавни приходи.

5. Владата го задолжи Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија да јавен оглас во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Македонија од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, за избор на заменик на директорот на Државниот испитен центар.

Точка 62

1. Владата, по повод укажувањето на м-р Димитар Димовски, секретар за јавни политики, координација и следење на Програмата на Владата и на други стратешки планови, проекти и инвестиции поврзани со приоритетите на претседателот на Владата во Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, а во врска со Информацијата за степенот на реализација на проектите од Програмата за работа на Владата (2024-2028), за февруари 2026 година, точка 1, заклучок бр.8 од Сто педесет и петтата (тематска) седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 10 март 2026 година, ги задолжи сите министерства, веднаш да постапат по истиот и да ги достават бараните податоци до Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Северна Македонија.

2. По повод одбележување на 8 Април, Меѓународниот ден на Ромите, Владата заклучи Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија да ја разгледа можноста од обезбедување на финансиски средства во висина од 50.000,00 денари, за ангажирање на две лица (естрадни уметници), со авторски договори.

3. Владата на предлог на Муамет Хоџа, министер за животна средина и просторно планирање го задолжи Министерството за животна средина и просторно планирање да подготви и во рок од две недели до Владата да достави информација во врска со опасниот отпад во депонијата во Јегуновце, како и за останатите 13 локации, односно депонии на кои постои ваков отпад.

Точка 63

Владата ја разгледа Информацијата во врска со Предлог-договорот за долготраен закуп на градежно земјиште помеѓу Друштвото за инвестиции Нормак инвестмент груп АД Тетово и Друштвото за трговија и услуги АИМ Стораге ДООЕЛ Скопје, со Предлог-одлука и условно ја усвои Информацијата во врска со Предлог-договорот за долготраен закуп на градежно земјиште помеѓу Друштвото за инвестиции Нормак инвестмент груп АД Тетово и Друштвото за трговија и услуги АИМ Стораге ДООЕЛ Скопје и ја донесе Одлуката за давање на согласност на Договорот за долготраен закуп на градежно земјиште во Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони Тетово помеѓу Друштвото за инвестиции Нормак инвестмент груп АД Тетово и Друштвото за трговија и услуги АИМ Стораге ДООЕЛ Скопје, со заклучок текстот на истите да се усогласат со Секретаријатот за законодавство.

Точка 64

Владата ја донесе Одлуката за престанок и давање на трајно користење на движни ствари на Акционерското друштво за поштенски сообраќај „Пошта на Северна Македонија“ во државна сопственост – Скопје (90 возила).

Точка 65

Владата ја донесе Одлуката за престанок и давање на трајно користење на движни ствари на Акционерското друштво за поштенски сообраќај „Пошта на Северна Македонија“, во државна сопственост – Скопје (10 возила).

Точка 66

Владата ја разгледа Информацијата за преземање на нераспределените административни службеници од Министерството за односи меѓу заедниците, вработени преку програмата К-5, со План за изменување на Планот за преземање на нераспределените административни службеници од Министерството за односи меѓу заедниците, вработени преку програмата К-5 и условно ја усвои, доколку материјалот/заклучоците се усогласат со Министерството за финансии.

Точка 67

Владата го разгледа и го прифати Известувањето за преземените активности во врска со Одлука за изменување на Одлуката за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија заради висок ризик од зголемен обем на влез и транзитирање на мигранти низ територијата на Република Северна Македонија, за период од 12 март 2026 година до 18 март 2026 година и согласно член 31, став 2 од Законот за управување со кризи заклучи да го достави до Претседателот на Република Северна Македонија и до Собранието на Република Северна Македонија.

Точка 68

Владата го разгледа и го прифати Известувањето за активностите поврзани со кризната состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија и тоа на подрачјето на општината Гази Баба на кое Казнено-поправната установа Казнено-поправен дом Идризово ја врши својата надлежност, заради спречување на безбедносните закани и зајакнување на обезбедувањето на установата за период од 12 март 2026 година до 18 март 2026 година и согласно член 31, став 2 од Законот за управување со кризи заклучи да го достави до Претседателот на Република Северна Македонија и до Собранието на Република Северна Македонија.

Точка 69

Владата го разгледа и го прифати Известувањето за преземените активности во врска со Одлуката за изменување на Одлуката за одобрување на продолжување на рокот за постоење на кризна состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија заради висок ризик од зголемен обем на влез и транзитирање на мигранти низ територијата на Република Северна Македонија, за период од 19 март 2026 година до 25 март 2026 година и согласно член 31, став 2 од Законот за управување со кризи заклучи да го достави до Претседателот на Република Северна Македонија и до Собранието на Република Северна Македонија.

Точка 70

Владата го разгледа и го прифати Известувањето за активностите поврзани со кризната состојба на дел од територијата на Република Северна Македонија, и тоа на подрачјето на Општината Гази Баба на кое Казнено-поправната установа Казнено-поправен дом Идризово ја врши својата надлежност, заради спречување на безбедносните закани и зајакнување на обезбедувањето на Установата за период од 19 март 2026 година до 25 март 2026 година и согласно член 31, став 2 од Законот за управување со кризи заклучи да го достави до Претседателот на Република Северна Македонија и до Собранието на Република Северна Македонија.

Точка 71

Владата ја донесе Уредбата за изменување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон.

Точка 72

Владата ја разгледа Информацијата во врска со Повикот за вонредна седница на Собранието на акционери RECREATOURS A.D. BEOGRAD под број 18 од 6.3.2026 година и Одлуката за дополнување на Дневниот ред на вонредната седница на Собранието на акционери на друштвото RECREATOURS A.D. BEOGRAD под број 25 од 16.3.2026 година, ја усвои и го задолжи Државното правобранителство на Република Северна Македонија да испита дали е целисходно поведување на навремени и соодветни постапки за заштита на правата и интересите на Министерството за финансии - Република Северна Македонија, во врска со принудниот откуп на акциите во РЕКРЕАТУРС АД Белград, запишани на акционерот Министерството за финансии - Република Северна Македонија и за истото да ја извести Владата во рок од осум дена.

Точка 73

Владата ја донесе Одлуката за пренос на концесија за експлоатација на минералната суровина–термоминерална вода на локалитетот „Виничка Вада“, Општина Кочани од Друштвото за производство, трговија и услуги Оранжерији-Добра ДООЕЛ увоз-извоз Кочани на Друштвото за производство, трговија и услуги Деми инженеринг ДООЕЛ увоз-извоз Скопје.

Точка 74

Владата ја донесе Одлуката за определување на бројот на кандидати кои се запишуваат на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“- Скопје во студиската учебна 2026/2027 година, чие образование се финансира од Буџетот на Република Северна Македонија.

Точка 75

Владата го разгледа Предлогот на закон за парничната постапка (*) и го утврди со следните заклучоци:

1. Министерството за правда да ги усогласи кореспондентите табели со Секретаријатот за законодавство.
2. Пречистениот текст на Предлогот на закон за парничната постапка (*), согласно член 144 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, да се достави до Собранието.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени Игор Филков, министер за правда и Ален Деребан, заменик на министерот за правда, а за повереници Дајанчо Ефтимов, државен секретар во Министерството за правда и Радица Лазареска Геровска, државен советник во Министерството за правда.

Точка 76

Владата ја разгледа Информацијата за одржаниот Дваесетти состанок на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика, во рамките на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Европската Унија и Република Северна Македонија, кој се одржа на 23 јануари 2025 година, со прилог и ја усвои со следните заклучоци:

1. Се укажува на Државниот испитен центар, во координација со Министерството за образование и наука, да достави пишан материјал за учеството на земјата во идните меѓународни тестирања, односно ТАЛИС 2030, ПИРЛС 2026, ТИМСС 2028, ИЦЦС 2027 и истиот да го достави до Европската комисија преку Министерството за европски прашања, на англиски јазик, најдоцна до 7 април 2026 година.
2. Се задолжува Министерството за социјална политика, демографија и млади, да подготви анализа за постојните празнини во националното законодавство со аки-то на ЕУ листа на ЕУ мерки од областа на антидискриминација и родова еднаквост, во однос на усогласеноста, со фокус на ЕУ мерките содржани во листата во прилог на информацијата и истата да ја достави до Европската комисија преку Министерството за европски прашања, на англиски јазик, најдоцна до 7 април 2026 година.

*

* *

На седницата се водени стенографски белешки.

Седницата заврши во 14:10 часот.